

Hof van Cassatie

LIBERCAS

3/4 - 2025

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

DAAD

Daad - Fout - Staat - Wetgevende macht

De fout van de wetgever waarvoor de Staat, op grond van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk kan worden gesteld, bestaat uit een gedraging die, ofwel neerkomt op een verkeerde optreden dat moet worden beoordeeld naar de maatstaf van een normaal zorgvuldige en voorzichtige wetgever die in dezelfde omstandigheden verkeert, ofwel, onder voorbehoud van een onoverkomelijke dwaling of een andere grond van vrijstelling van aansprakelijkheid, schending inhoudt van een nationaalrechtelijke norm of van een internationaalrechtelijke norm met rechtstreekse werking in de interne rechtsorde, die hem gebiedt iets niet te doen of op een bepaalde manier te doen (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.5.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0003.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.5](#)

AC nr. ...

Daad - Fout - Beslissing om te staken

De beslissing om te staken kan een fout uitmaken (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2022, nr. 815.

- Art. 3 Wet 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen

- Artt. 1382 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 6, § 4 Het Herziene Europees Sociaal Handvest

12 december 2022

C.18.0533.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.4](#)

AC nr. ...

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Meesters - Aangestelden - Voorwaarden - Beslissing van de aangestelden om te staken

De onrechtmatige beslissing om te staken kan de aansprakelijkheid van de werkgever in het gedrang brengen indien de overige voorwaarden van artikel 1384, derde lid, Oud Burgerlijk Wetboek zijn vervuld (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2022, nr. 815.

- Art. 3 Wet 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen

- Artt. 1382 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 6, § 4 Het Herziene Europees Sociaal Handvest

12 december 2022

C.18.0533.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.4](#)

AC nr. ...

ADVOCaat

- Strafzaken - Cassatieberoep - Memorie - Ondertekening van de memorie op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers - Draagwijdte - Gevolg

Door de ondertekening van de memorie te laten voorafgaan door de vermelding "op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers in cassatie" wijst de advocaat erop dat hij de memorie uitsluitend op vraag van de eisers heeft ondertekend en dat hij zich de inhoud ervan niet eigen maakt; dit is niet bestaansbaar met de doelstelling van de wet, namelijk dat de ondertekenende advocaat weloverwogen instemt met de inhoud van de memorie en die tot de zijne maakt, zodat de memorie, die is ondertekend door een raadsman "op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers in cassatie", zelfs indien die houder is van het getuigschrift van cassatieprocedures in strafzaken, niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass. 3 november 2015, AR P.15.0311.N, AC 2015, nr. 648, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal Decreus.

18 mei 2021

P.21.0069.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.1](#)

AC nr. ...

- Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming

De miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht, vormen geen materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM, bedoeld in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar een formele of procedurele tekortkoming (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

30 november 2022

P.22.0591.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19](#)

AC nr. ...

- Recht op bijstand van advocaat - Plegen van een misdrijf - Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht - Gevolg - (Geen) onoverkomelijke dwaling

De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond (1); uit de omstandigheid dat de beklaagde niet door zijn raadsman werd bijgestaan op het ogenblik waarop hij de hem verweten handeling of nalatigheid heeft begaan, kan op zich niet worden afgeleid dat zijn gedrag gerechtvaardigd is bij wijze van onoverkomelijke dwaling. (1) Cass. 22 december 2021, AR P.21.1311.F, AC 2021, nr. 825.

30 november 2022

P.22.0635.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.1](#)

AC nr. ...

- Recht op bijstand van advocaat - Plegen van een misdrijf - Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht - Gevolg - (Geen) onoverkomelijke dwaling

De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond (1); uit de omstandigheid dat de beklaagde niet door zijn raadsman werd bijgestaan op het ogenblik waarop hij de hem verweten handeling of nalatigheid heeft begaan, kan op zich niet worden afgeleid dat zijn gedrag gerechtvaardigd is bij wijze van onoverkomelijke dwaling. (1) Cass. 22 december 2021, AR P.21.1311.F, AC 2021, nr. 825.

30 november 2022

P.22.0635.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.5](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Cassatieberoep - Memorie - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Doelstelling - Draagwijdte - Gevolg

Volgens de artikelen 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan het cassatieberoep in strafzaken, behoudens in hier niet toepasselijke gevallen, slechts worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering en kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die door een dergelijke advocaat is ondertekend; met die verplichting wilde de wetgever vermijden dat cassatieberoepen in strafzaken te lichtzinnig zouden worden ingesteld en memories met cassatiemiddelen te lichtzinnig zouden worden ingediend en van een advocaat, houder van het getuigschrift, wordt verwacht dat hij de partijen die cassatieberoep in strafzaken wensen in te stellen en die een memorie wensen in te dienen, wijst op het specifieke karakter van het cassatieberoep en de bijzondere taak die de grondwetgever aan het Hof van Cassatie heeft opgedragen als instantie die de wettigheid van de bestreden rechterlijke beslissing toetst zonder in de beoordeling van de feiten zelf te treden (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2021, AR P.20.1191.N, AC 2021, nr. 123, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal Winants.

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0069.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.1](#)

AC nr. ...

- Cassatieberoep - Strafzaken - Advocaat houder van het getuigschrift opleiding in cassatieprocedures - Uitlevering - Vorm van het cassatieberoep - Uitleveringswet 1874 - Artikel 5, vierde lid - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling -

Afwijzing door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door een verklaring aan de gemachtigde van de gevangenisdirecteur

Het cassatieberoep tegen een beslissing gewezen op een overeenkomstig artikel 5, vierde lid, Uitleveringswet 1874 ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling door een vreemdeling wiens uitlevering wordt gevraagd, wordt geregeld door de gemeenrechtelijke bepalingen betreffende het cassatieberoep in strafzaken; uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat een cassatieberoep in strafzaken in principe slechts kan worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering, zodat het cassatieberoep ingesteld door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door het afleggen van een verklaring aan de gemachtigde van de directeur van de gevangenis waar hij is opgesloten, niet ontvankelijk is (1). (1) Cass. 22 juni 2021, AR P.21.0809.N, AC 2021, nr. 471 Het is vaste rechtspraak van het Hof dat het cassatieberoep inzake uitlevering wordt beheerst door de gemeenrechtelijke bepalingen en niet door de wet op de voorlopige hechtenis – zie Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0589.N, AC 2018, nr. 382; Cass. 5 september 2017, AR P.17.1167.N, AC 2017, nr. 689; Cass. 29 februari 2012, AR P.12.0217.F, AC 2012, nr. 140, T. Strafr. 2012/3, p. 172 en noot T. DECAIGNY, RW 2012-13/9, pp. 341-344 en noot S. DEWULF, "De bijzondere regeling voor het toezicht op de uitleveringsdetentie"; A. WINANTS, "Uitlevering: De voorlopige aanhouding", Comm. Strafr. (aanpassing april 2022), nr. 40.

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 5, vierde lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

19 april 2022

P.22.0497.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.15

AC nr. ...

AFSTAND (RECHTSPLEGING)

ALLERLEI

Allerlei - Strafvatvoerling - Strafvatvoerlingsrechtbank - Verzoek tot beperkte detentie - Afstand van het verzoek

Uit artikel 49, § 1, Wet Strafvatvoerling volgt dat de strafvatvoerlingsrechtbank de strafvatvoerlingsmodaliteit van de beperkte detentie slechts kan toekennen nadat de veroordeelde daartoe een schriftelijk verzoek heeft ingediend maar geen enkele bepaling van de Wet Strafvatvoerling noch enig andere wettelijke bepaling verzet zich ertegen dat de veroordeelde afstand doet van dat verzoek (1) het vonnis dat nalaat uitspraak te doen over de afstand van het verzoek om beperkte detentie en ondanks deze afstand het verzoek om die strafvatvoerlingsmodaliteit afwijst, is niet naar recht verantwoord. (1) Cass. 20 juli 2021, AR P.21.0880.N, AC 2021, nr. 499.

- Art. 49, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvatvoerlingsmodaliteiten

26 april 2022

P.22.0444.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.9

AC nr. ...

ARBEIDSONGEVAL

BEGRIP. BESTAAN. BEWIJS

Begrip - Bestaan - Bewijs - Bewijs - Voorwerp - Bewijs van het bestaan van een letsel en van een plotselinge gebeurtenis - Toepassingsgebied

De regel volgens welke, wanneer de getroffene of zijn rechthebbenden benevens het bestaan van een letsel, een plotselinge gebeurtenis aantonen, het letsel, behoudens tegenbewijs, wordt vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt, is van toepassing op elk letsel waarvan het bestaan wordt aangevoerd in het kader van de procedure tot erkenning van het arbeidsongeval en van de arbeidsongeschiktheid als gevolg hiervan; die regel is niet van toepassing op de vordering tot toekenning van een bijslag wegens verergering aan de getroffene wiens toestand als gevolg van het arbeidsongeval blijvend verergert nadat de termijn om een vordering tot herziening in te stellen, is verstreken (1).
(1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 816.

- Art. 9, eerste lid KB 10 december 1987 betreffende de bijslagen verleend in het kader van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971
- Art. 9, eerste lid KB 10 dec. 1987 [III]
- Artt. 9 en 72 Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

12 december 2022

S.20.0062.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.2

AC nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST

ALLERLEI

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Schuldbestanddeel - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst

Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklaagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklaagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°, Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1) Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 17 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten
- Art. 5 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

EINDE

Einde - Willekeurig ontslag - Recht op vergoeding - Aard - Verplichting van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers

Hoewel ze voor de toepassing van de Sluitingswet 2002 geen verbrekingsvergoeding uitmaakt zoals omschreven door artikel 2, 4°, van die wet, vormt de vergoeding wegens willekeurig ontslag bedoeld in artikel 63 Arbeidsovereenkomstenwet die bijdraagt tot de bescherming tegen ontslag van werklieden die voor onbepaalde tijd zijn aangeworven, een opzeggingsvergoeding die uit de beëindiging van de arbeidsovereenkomst voortvloeit, in de zin van artikel 24, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 23 maart 2007 (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 817. (2) Art. 63 Arbeidsovereenkomstenwet, voor zijn wijziging door de Wet 26 december 2013.

- Art. 24, eerste lid KB 23 maart 2007 tot uitvoering van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen
- Art. 35, § 1 Wet 26 juni 2002 betreffende de sluiting van ondernemingen
- Art. 63 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

12 december 2022

S.20.0100.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.1](#)

AC nr. ...

ARBEIDSVORZIENING

SLUITING VAN ONDERNEMINGEN

Sluiting van onderneming - Willekeurig ontslag - Recht op vergoeding - Aard - Verplichting van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers

Hoewel ze voor de toepassing van de Sluitingswet 2002 geen verbrekingsvergoeding uitmaakt zoals omschreven door artikel 2, 4°, van die wet, vormt de vergoeding wegens willekeurig ontslag bedoeld in artikel 63 Arbeidsovereenkomstenwet die bijdraagt tot de bescherming tegen ontslag van werklieden die voor onbepaalde tijd zijn aangeworven, een opzeggingsvergoeding die uit de beëindiging van de arbeidsovereenkomst voortvloeit, in de zin van artikel 24, eerste lid, 3°, van het koninklijk besluit van 23 maart 2007 (1) (2). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 817. (2) Art. 63 Arbeidsovereenkomstenwet, voor zijn wijziging door de Wet 26 december 2013.

- Art. 24, eerste lid KB 23 maart 2007 tot uitvoering van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen
- Art. 35, § 1 Wet 26 juni 2002 betreffende de sluiting van ondernemingen
- Art. 63 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

12 december 2022

S.20.0100.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.1](#)

AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

- Maandelijkse aangifte - Handelingen verricht door de belastingplichtige - Handelingen verstrekt aan de belastingplichtige - rekening-courant - Boeking op de credit- en debetzijde van de rekening - Werkingsregels

Wanneer de aangifte van de belastingplichtige resulteert in een voor hem batig saldo, leidt die overbrenging, in de op zijn naam geopende rekening-courant, tot een boeking op de creditzijde van die rekening, net zoals de betaling die hij voor een ander tijdvak zou hebben verricht voor een aan de Schatkist verschuldigd saldo; die boekingen op de creditzijde van de rekening-courant worden aan de debetzijde gecompenseerd door het bedrag van de belastingen waarvan de opeisbaarheid voortvloeit uit andere periodieke aangiften en door de bedragen die aan de belastingplichtige daadwerkelijk zijn terugbetaald met toepassing van artikel 8.1 van koninklijk besluit nr. 4 (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 858.

- Art. 5, § 1 KB nr. 24 van 29 december 1992 met betrekking tot de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 8.1, §§ 1 en 2 KB nr. 4 van 29 december 1969 met betrekking tot de teruggaven inzake belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 47, tweede en zevende-vijfde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

22 december 2022

F.21.0179.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.4](#)

AC nr. ...

- Maandelijkse aangifte - rekening-courant - Onverschuldigde aftrek - Verschuldigdheid van de interest

Wanneer de belastingplichtige voor een in aanmerking genomen tijdvak de belasting over de toegevoegde waarde ten onrechte aftrekt, is er op dit bedrag slechts interest verschuldigd voor zover de belastingplichtige zonder die aftrek een bepaald bedrag aan belasting over de toegevoegde waarde verschuldigd zou zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 858.

- Art. 5, § 1 KB nr. 24 van 29 december 1992 met betrekking tot de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 8.1, §§ 1 en 2 KB nr. 4 van 29 december 1969 met betrekking tot de teruggaven inzake belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 4 KB nr. 3 van 10 december 1969
- Artt. 47, eerste en tweede lid, 53, § 1, eerste lid, 75 en 91, § 1 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

22 december 2022

F.21.0179.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.4](#)

AC nr. ...

- Maandelijkse aangifte - Handelingen verricht door de belastingplichtige - Handelingen verstrekt aan de belastingplichtige - Bedrag van de verschuldigde belasting

Het bedrag van de verschuldigde belasting, dat bij elke maandelijkse aangifte wordt bepaald, is in de zin van die bepalingen niet enkel de opeisbare belasting betreffende de handelingen die de belastingplichtige in dat tijdvak heeft verricht, maar is het resultaat van alle verrichtingen, dus ook van die welke door de belastingplichtige zijn verstrekt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 858.

- Art. 4 KB nr. 3 van 10 december 1969

- Artt. 47, eerste lid, en 53, § 1 Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

22 december 2022

F.21.0179.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.4

AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Deskundigenonderzoek - Actualisering van het deskundigenverslag - Actueel advies over de geestestoestand van de beklaagde - Verslag opgesteld in een eerdere procedure over samenhangende feiten - Toelaatbaarheid

Het feit dat de rechter die moet oordelen over de internering zich door een psychiater-deskundige moet laten voorlichten over de geestestoestand van de beklaagde ten tijde van de feiten en van het deskundigenonderzoek en over het mogelijke oorzakelijk verband tussen de geestesstoornis en de feiten, staat niet eraan in de weg dat het de rechter zelf is die onaantastbaar oordeelt over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van de beslissing en dat het advies van de deskundige enkel een hulpmiddel is bij de globale inschatting van die geestestoestand door de rechter; bijgevolg verplichten noch de artikelen 5, §1, en 9, §1, 2° Interneringswet noch artikel 5.4 EVRM de rechter, die overweegt de internering van de beklaagde te bevelen voor samenhangende strafbare feiten, voor elk van die feiten een deskundigenonderzoek of de actualisatie van een reeds in de procedure uitgevoerd deskundigenonderzoek te bevelen; de rechter kan zich ook baseren op het verslag van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek dat reeds vroeger in de procedure werd bevolen voor andere samenhangende feiten, wanneer hij van oordeel is dat dit verslag hem voor alle te beoordelen feiten een voldoende advies verschaft over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van zijn beslissing (1). (1) In dezelfde zin Cass. 23 november 2021, AR P.21.0888.N, AC 2021, nr. 738, T. Strafr. 2022, 57; Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550; K. HANOULLE; "Potpourri III als sluitstuk van de nieuwe interneringswetgeving", NC 2016, 392.

- Artt. 5, § 1, en 9, § 1, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.21.1540.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.2

AC nr. ...

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Vermoedens - Bewijs van een onbekend feit - Valse ongevalsangifte - Tegenstrijdige verklaringen van de verzekerde - Rechter - Beoordeling - Omkering van de bewijslast

De appelrechter die, onder de feiten waaruit hij de valsheid van een ongevalsangifte door de verzekerde met bedrieglijk opzet afleidt, de tegenstrijdigheden in zijn verklaringen in aanmerking neemt, legt de bewijslast van het niet-bestaan van een valse aangifte of van een bedrieglijk opzet niet bij de verzekerde.

- Artt. 8.1.9° en 8.29 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs
- Artt. 8.1, 9°, en 8.29 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs
- Artt. 1349 en 1353 Oud Burgerlijk Wetboek

27 oktober 2022

C.21.0312.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221027.1F.4](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Toestand van herhaling - Voorwaarden - Overgelegde stukken - Gevolgen

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden zijn verenigd waarbij het bewijs daarvan dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en het openbaar ministerie de bewijslast draagt als vervolgende partij; geen enkele bepaling verplicht de rechter die van oordeel is dat uit de hem overgelegde stukken niet blijkt dat de voorwaarden voor het vaststellen van de toestand van herhaling zijn vervuld, het debat te heropenen om het openbaar ministerie de gelegenheid te geven daarover standpunt in te nemen en desgevallend alsnog stukken te voegen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Belang en onderling verband van de criteria over de noodzaak van een getuigenverhoor - Concrete toepassing van de criteria - Recht op een eerlijk proces in zijn geheel - Concrete omstandigheden van de zaak - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging - Grens

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; daarbij dient evenwel niet elk criterium of elke reden die de rechter bij de invulling van een criterium vermeldt, even draagkrachtig te zijn; de criteria en de daarbij vermelde redenen kunnen elkaar immers versterken, vervolledigen of verduidelijken en moeten zodoende steeds in hun onderling verband worden gelezen; het staat aan de rechter om, rekening houdend met de aldus gepreciseerde criteria, te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; daarbij moet de rechter zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; uit het geheel van die omstandigheden moet blijken dat de rechter deze criteria daadwerkelijk op de zaak heeft toegepast, zonder zich te beperken tot algemeenheden die niet worden geconcretiseerd aan de hand van de specifieke gegevens van de zaak of tot een formele zienswijze die geen bevestiging vindt in de verdere beoordeling; dit laatste sluit niet noodzakelijk uit dat de rechter, die heeft geoordeeld dat een belastende verklaring van een getuige niet doorslaggevend is voor de beoordeling van de schuld van de beklaagde, bij de schuldbeoordeling toch verwijst naar die verklaring, mits daaruit niet blijkt dat de rechter de schuldbeoordeling wel degelijk in overwegende mate op die verklaring steunt (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Toestand van herhaling - Voorwaarden - Overgelegde stukken - Gevolgen

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden zijn verenigd waarbij het bewijs daarvan dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en het openbaar ministerie de bewijslast draagt als vervolgende partij; geen enkele bepaling verplicht de rechter die van oordeel is dat uit de hem overgelegde stukken niet blijkt dat de voorwaarden voor het vaststellen van de toestand van herhaling zijn vervuld, het debat te heropenen om het openbaar ministerie de gelegenheid te geven daarover standpunt in te nemen en desgevallend alsnog stukken te voegen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald en (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Bewijs van de toestand van herhaling - Uittreksel uit het strafregister - Geen bewijs van de rechterlijke of administratieve beslissingen - Draagwijde

Artikel 600 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de door het Strafregister meegedeelde gegevens geen bewijs vormen van de rechterlijke of administratieve beslissingen waarop zij betrekking hebben; de omstandigheid dat de griffiers volgens artikel 592, eerste en derde lid, Wetboek van Strafvordering verantwoordelijk zijn voor het toesturen aan het Strafregister van de in kracht van gewijsde getreden beslissingen en de conformiteit van de aan het Strafregister overgezonden gegevens met de door de rechtscolleges uitgesproken beslissingen doet daaraan niets af (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

- Art. 600 Wetboek van Strafvordering

- Art. 592, eerste en derde lid Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Wegverkeerswet - Artikel 67bis - Verkeersovertreding - Niet geïdentificeerde bestuurder - Houder van de kentekenplaat - Vermoeden van schuld - Geen tijdige toezending van het proces-verbaal van vaststelling - Verlies bijzondere bewijswaarde

Wanneer het proces-verbaal van vaststelling, waarvan geen afschrift is toegestuurd aan de verweerder, zijn bijzondere bewijskracht zoals bedoeld in artikel 62 Wegverkeerswet is verloren, kan artikel 67bis, eerste lid, van die wet niet worden toegepast en dient het openbaar ministerie het bewijs te leveren dat de beklaagde schuldig is aan de feiten van het aldus vastgestelde misdrijf (1). (1) Cass. 12 december 2017, AR P.17.0888.N, AC 2017, nr. 709.

- Artt. 62 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 november 2022

P.22.0943.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.8](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Deskundigenverslag - Verbetering van een vermelding van de deskundige

Wanneer de appelrechters een vermelding van de deskundige in een deskundigenverslag rechtzetten in het licht van de toelichting die hieraan voorafgaat, verbeteren zij enkel een materiële vergissing, zonder de betekenis van de referentietekst te wijzigen, maar door integendeel zijn ware betekenis en samenhang te herstellen; een dergelijke rechtzetting houdt geen miskennis in van de bewijskracht van akten aangezien ze niet tot een verkeerde opvatting van het bedoelde geschrift leidt.

2 november 2022

P.22.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Beoordeling - Wijze

Het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft, maar het kan door het openbaar ministerie evenwel ook met andere middelen worden geleverd; het staat aan de rechter te oordelen of het openbaar ministerie op dat vlak slaagt in zijn bewijslast en hij kan daarbij in aanmerking nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist, doch de enkele omstandigheid dat de beklaagde dit niet heeft aangevoerd verplicht de rechter niet de toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten. Verklaring van de jury - Moraliteitsonderzoek - Getuigenis van een gerechtsdeskundige en politieambtenaar - Aanbrengen van gegevens over het gerechtelijk verleden van de beschuldigde - Onderscheid tussen veroordelingen en politionele inlichtingen - Verduidelijking van dit onderscheid door de voorzitter van het hof van assisen - Wettige verdenking - Beoordeling

Het vermoeden van onschuld verzet zich niet ertegen dat tijdens de behandeling voor het hof van assisen door getuigen-deskundigen, getuigen of raadslieden van partijen melding wordt gemaakt van op een beschuldigde betrekking hebbende feitelijkeheden, die als een misdrijf kunnen worden omschreven maar die geen aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling, voor zover daarmee niet wordt aangegeven dat deze beschuldigde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt; uit het enkele feit dat bij het verhoor van de gerechtsdeskundigen is verwezen naar het omvangrijk verleden van de verzoeker en dat de over het moraliteitsonderzoek getuigende politie-inspecteur in de geschreven presentatie onder een rubriek Gerechtelijk verleden melding heeft gemaakt van politionele interventies betreffende de verzoeker, volgt niet dat daardoor wordt aangenomen dat deze beschuldigde zich aan de vermelde strafbare feiten heeft schuldig gemaakt en het vermoeden van onschuld is miskend (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Beoordeling - Wijze

Het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft, maar het kan door het openbaar ministerie evenwel ook met andere middelen worden geleverd; het staat aan de rechter te oordelen of het openbaar ministerie op dat vlak slaagt in zijn bewijslast en hij kan daarbij in aanmerking nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist, doch de enkele omstandigheid dat de beklaagde dit niet heeft aangevoerd verplicht de rechter niet de toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuigen op de rechtszitting - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling van de bewijsmiddelen door de strafrechter zelf - Geloofwaardigheid van de getuigenverklaringen - Wijziging van het rechtscollege - Vervangende rechter die niet aanwezig was bij het getuigenverhoor - Compenserende maatregelen - Draagwijdte

Uit artikel 6 EVRM en het daarin gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de strafrechter voor de schuldbeoordeling van een beklaagde zelf de bewijsmiddelen moet beoordelen en dit ook geldt voor de geloofwaardigheid van getuigen en de rechter in de regel in staat moet zijn om het gedrag van getuigen waar te nemen en op die manier zijn eigen mening te vormen over de geloofwaardigheid ervan; die regel kent evenwel een uitzondering indien tijdens de behandeling van een strafzaak een van de rechters wordt vervangen en de vervangende rechter niet aanwezig was bij het getuigenverhoor, maar de andere rechters die over de schuld oordelen wel en er bovendien compenserende maatregelen zijn teneinde te verzekeren dat de vervangende rechter een goed begrip heeft van het bewijs bijvoorbeeld doordat hij kennis kan nemen van de processen-verbaal van de rechtszittingen waarin de voornaamste verklaringen van de getuigen zijn vermeld en die uitzondering geldt ook indien de geloofwaardigheid van de getuigen wordt betwist (1). (1) Zie EHRM 29 juni 2017, nr. 63446/13, Lorefice t. Italië; EHRM 6 december 2016, nr. 6962/13, Škaro t. Kroatië; EHRM 10 februari 2005, nr. 10075/02, Graviano t. Italië; EHRM 9 juli 2002, nr. 37442/97, P.K. t. Finland.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

18 mei 2021

P.21.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Samenstelling van het rechtscollege - Horen van getuigen op de rechtszitting - Wijziging van het rechtscollege - Herneming van de behandeling van de zaak - Gevolgen

Artikel 779 Gerechtelijk Wetboek vereist niet dat indien een rechtscollege op de rechtszitting getuigen onder eed heeft gehoord en vervolgens een anders samengestelde zetel de behandeling van de zaak volledig herneemt, de nieuw samengestelde zetel deze getuigen opnieuw hoort, voor zover die nieuw samengestelde zetel zich voor haar oordeelsvorming op grond van de ter rechtszitting onder eed afgelegde verklaringen van de getuigen enkel steunt op de weergave van die verklaringen in het proces-verbaal van de rechtszitting (1). (1) Zie Cass. 29 november 2006, AR P.06.0958.F, AC 2006, nr. 610.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

18 mei 2021

P.21.0040.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10

AC nr. ...

BOSSEN

- Vlaams Gewest - Toegang - Gemotoriseerd vervoer - Voorwaarden

Uit de samenhang tussen artikel 3, §1 Bosdecreet en de artikelen 12bis tot en met 12novies Decreet Natuurbehoud alsook de wetsgeschiedenis van het decreet van 22 juni 2018 houdende diverse wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu volgt dat de onderscheiden toegankelijkheid van bossen voor voetgangers en gemotoriseerd verkeer voortvloeit uit de beperkte impact die voetgangers hebben op de aard en de functies van bos- en natuurgebieden; daartegenover staat dat de impact van gemotoriseerd verkeer van een geheel andere orde is gelet op onder meer de snelheid, het gevaar en het geluid dat kan uitgaan van dergelijk verkeer; dit verschil is een feit van algemene bekendheid dat zodanig vanzelfsprekend is dat het geen verdere toelichting vereist; hieruit volgt dat, voor wat betreft de toegang tot een bos of tot bepaalde plaatsen in een bos, de rechtstoestand van voetgangers en deze van gemotoriseerde voertuigen zodanig verschillend is dat de beide categorieën onderling niet te vergelijken zijn (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Artt. 12bis tot en met 12novies Decr. 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

- Art. 3 Bosdecreet 13 juni 1990

3 mei 2022

P.22.0021.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.5

AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Definitie van een bos - Beoordeling van een terrein door de rechter

Of er sprake is van een bos in de zin van artikel 3 Bosdecreet hangt af van de feitelijke toestand op het terrein; daarover oordeelt de rechter onaantastbaar met inachtneming van de criteria vermeld in die bepaling; die criteria zijn niet vaag en zij verlenen aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid, maar zijn klaarblijkelijk voldoende duidelijk en nauwkeurig opdat eenieder zou weten wanneer hij zich in een bos bevindt; uit het enkele feit dat de rechter dat laatste slechts kan uitmaken op grond van de concrete situatie die hij beoordeelt na de feiten, volgt niet dat artikel 3, § 1, Bosdecreet het legaliteitsbeginsel miskent (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Art. 2 Bosdecreet 13 juni 1990

3 mei 2022

P.22.0021.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.5

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Strafzaken - Gegrondverklaring - Schade voortvloeiende uit een als misdrijf gekwalificeerd feit - Inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht - Fout die geen misdrijf uitmaakt - Voorwaarde

Krachtens de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de strafrechter een burgerlijke rechtsvordering tot herstel van schade slechts gegrond verklaren indien hij vaststelt dat de schade voortvloeit uit een als misdrijf gekwalificeerd feit waarvoor de beklaagde is vervolgd en dat de rechter bewezen verklaart; het vaststellen van een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht bepaald in artikel 1382 oud Burgerlijk Wetboek volstaat hiertoe niet wanneer die fout geen misdrijf uitmaakt.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021 P.21.0257.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.15](#) AC nr. ...

- Strafzaken - Hoger beroep - Burgerlijke partij - Beslissing op strafrechtelijk gebied - Grens

De burgerlijke partij heeft in beginsel geen hoedanigheid om op te komen tegen de beslissing op strafrechtelijk gebied (1). (1) Zie concl. OM.

8 maart 2022 P.21.0583.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4](#) AC nr. ...

- Strafzaken - Hoger beroep - Saisine van het appelgerecht - Grieven - Burgerlijke partij - Beroepen vonnis zonder uitspraak over een van de telastleggingen - Devolutieve werking van het hoger beroep - Gevolgen

Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens, binnen de door die verklaring bepaalde grenzen, door de in het appelverzoekschrift of grievenformulier opgegeven grieven; het appelgerecht dat uitspraak doet over de aldus aangevoerde grieven oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep en dat een grief betrekking heeft op de omstandigheid dat in het beroepen vonnis geen uitspraak werd gedaan over een onderdeel van de telastleggingen of over een punt van de burgerlijke rechtsvordering, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 203, 204 en 215 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022 P.21.0583.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4](#) AC nr. ...

- Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering voor de onderzoeksrechter - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij dat een misbruik uitmaakt - Verhoogde rechtsplegingsvergoeding - Schadevergoeding wegens tergende en roekeloze rechtspleging - Cumulatie - Wettigheid

Wanneer de appelrechters, enerzijds, aan een persoon tegen wie de strafvordering door een burgerlijke partijstelling werd ingesteld een verhoogde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toekennen wegens het onredelijk geachte karakter van de situatie, omdat de beslissing van de burgerlijke partij om hoger beroep in te stellen een misbruik had uitgemaakt dat de gedaagde in hoger beroep, verontrust door een als procesziek aangemerkt gedrag, ertoe heeft verplicht hiertegen verweer te voeren en een omstandige conclusie te laten opstellen door zijn raadsman, en, anderzijds, aan de gedaagde in hoger beroep een vergoeding toekennen om de morele schade te herstellen die hij heeft geleden wegens het feit onterecht te zijn betrokken in een procedure die de burgerlijke partij met een schuldige lichtzinnigheid tegen hem heeft ingesteld, vergoeden zij twee onderscheiden schades (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 690.

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 128, 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0026.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.2

AC nr. ...

CASSATIE

Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Effectief verval van het recht tot sturen - Verzoek om het verval in het weekend uit te voeren - Geen uitspraak

De in artikel 38, § 2bis, Wegverkeerswet bepaalde mogelijkheid voor de rechter houdt slechts een spreiding van de tenuitvoerlegging van het verval in de tijd in, zonder dat die aanpassing een invloed heeft op de effectieve duur van de straf; hieruit volgt dat de vernietiging van de beslissing met betrekking tot het verzoek tot het verkrijgen van die aanpassing niet tot de vernietiging van de beslissing over het opleggen van het verval zelf leidt (1). (1) Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0092.N, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 november 2022

P.22.0431.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.3](#)

AC nr. ...

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5° - Afbreuk aan de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM - Aanvoeringsplicht - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof - Wijze

Een weigering tot overlevering op grond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is enkel verantwoord wanneer ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht (1); de rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, nr. 505; Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F, AC 2013, nr. 55.

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 maart 2022

P.22.0295.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.1](#)

AC nr. ...

Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Strafzaken - Arrest van het Hof - Niet-ontvankelijkheid van de memorie - Verwerping van het cassatieberoep - Vergissing omtrent de neerlegging van de memorie - Grond tot intrekking

Wanneer het Hof in een arrest gewezen in strafzaken geoordeeld heeft dat de memorie van eiser laattijdig werd neergelegd ter griffie en bijgevolg niet ontvankelijk is en achteraf blijkt dat het Hof geen acht geslagen heeft op de neerlegging die blijkt uit andere tijdig ter griffie neergelegde stukken en bij vergissing eisers middelen niet aan een onderzoek heeft onderwerpen, is er grond tot intrekking van het arrest en een nieuwe beoordeling van het cassatieberoep (1). (1) Cass. 12 november 2008, AR P.08.1432.F, AC 2008, nr. 630.

- Art. 1133 Gerechtelijk Wetboek

26 april 2022

P.22.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.3](#)

AC nr. ...

VORDERINGEN TOT Vernietiging. Cassatieberoep in het belang van de wet

Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Aangifte overeenkomstig artikel 441 Wetboek van Strafvordering - Wegverkeerswet - Rijverbod - Herstelexamens - Overtreder die alleen houder is van een buitenlands rijbewijs - Toepasselijke bepalingen in 2012 - Gevolg

Er is reden een veroordeling van de politierechtbank te vernietigen waarbij aan een overtreder die houder is van een buitenlands rijbewijs herstelexamens werden opgelegd op basis van oud artikel 38, §3 Wegverkeerswet en de latere veroordeling te vernietigen wegens rijden spijts verval rijbewijs met als grondslag dat rijverbod verbonden aan herstelexamens (1) (2). (1) Over deze bepaling en de aanpassing ervan in het thans geldende artikel 38, §8 Wegverkeerswet zie Wetsontwerp ter verbetering van de verkeersveiligheid, 22 december 2017, Parl. St. Kamer 2017-18, 54 2868/001, p. 25-26. (2) Art. 38, §3 Wegverkeerswet, in de versie voor de inwerkingtreding van art. 11, 4° Wet 6 maart 2018.

- Artt. 38, § 3, en 48 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 441 Wetboek van Strafvordering

3 mei 2022

P.22.0491.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.13

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Veroordeling tot betaling van een provisioneel bedrag dat wordt geacht onbetwistbaar verschuldigd te zijn - Aard van het vonnis

De rechter die een partij veroordeelt tot betaling van een provisioneel bedrag dat wordt geacht onbetwistbaar verschuldigd te zijn, wijst een eindvonnis (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Artt. 19, derde lid, en 1077 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Geschil betreffende de geldigheid van het eindverslag van het deskundigenonderzoek - Aard van het vonnis

De rechter die het geschil betreffende de geldigheid van het eindverslag van het deskundigenonderzoek beslecht, regelt geen tussengeschiedenis betreffende de expertisemaatregel, maar wijst, door uitspraak te doen over de wettigheid van dat bewijs, een eindvonnis (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Artt. 19, derde lid, en 1077 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Vordering tot voorlopige regeling van de toestand van de partijen - Vonnis dat een rechterlijk bevel aan de partijen bevat - Latere beslissingen betreffende de modaliteiten van het rechterlijk bevel - Aard van het vonnis

De bekritiseerde beslissingen, die verband houden met de modaliteiten van het rechterlijk bevel dat de toestand van de partijen moet regelen tot aan de eindbeslissing van het hof van beroep en van het deskundigenonderzoek, zijn vonnissen alvorens recht te doen.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0497.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Doelstelling - Draagwijdte - Gevolg

Volgens de artikelen 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan het cassatieberoep in strafzaken, behoudens in hier niet toepasselijke gevallen, slechts worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering en kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die door een dergelijke advocaat is ondertekend; met die verplichting wilde de wetgever vermijden dat cassatieberoepen in strafzaken te lichtzinnig zouden worden ingesteld en memories met cassatiemiddelen te lichtzinnig zouden worden ingediend en van een advocaat, houder van het getuigschrift, wordt verwacht dat hij de partijen die cassatieberoep in strafzaken wensen in te stellen en die een memorie wensen in te dienen, wijst op het specifieke karakter van het cassatieberoep en de bijzondere taak die de grondwetgever aan het Hof van Cassatie heeft opgedragen als instantie die de wettigheid van de bestreden rechterlijke beslissing toetst zonder in de beoordeling van de feiten zelf te treden (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2021, AR P.20.1191.N, AC 2021, nr. 123, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal Winants.

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0069.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Ondertekening van de memorie op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers - Draagwijdte - Gevolg

Door de ondertekening van de memorie te laten voorafgaan door de vermelding "op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers in cassatie" wijst de advocaat erop dat hij de memorie uitsluitend op vraag van de eisers heeft ondertekend en dat hij zich de inhoud ervan niet eigen maakt; dit is niet bestaanbaar met de doelstelling van de wet, namelijk dat de ondertekenende advocaat weloverwogen instemt met de inhoud van de memorie en die tot de zijne maakt, zodat de memorie, die is ondertekend door een raadsman "op vordering en uitdrukkelijk verzoek van eisers in cassatie", zelfs indien die houder is van het getuigschrift van cassatieprocedures in strafzaken, niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass. 3 november 2015, AR P.15.0311.N, AC 2015, nr. 648, met andersluidende concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal Decreus.

18 mei 2021

P.21.0069.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Uitleveringswet 1874 - Artikel 5, vierde lid - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling - Afwijzing door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door een verklaring aan de gemachtigde van de gevangenisdirecteur

Het cassatieberoep tegen een beslissing gewezen op een overeenkomstig artikel 5, vierde lid, Uitleveringswet 1874 ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling door een vreemdeling wiens uitlevering wordt gevraagd, wordt geregeld door de gemeenrechtelijke bepalingen betreffende het cassatieberoep in strafzaken; uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat een cassatieberoep in strafzaken in principe slechts kan worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering, zodat het cassatieberoep ingesteld door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door het afleggen van een verklaring aan de gemachtigde van de directeur van de gevangenis waar hij is opgesloten, niet ontvankelijk is (1). (1) Cass. 22 juni 2021, AR P.21.0809.N, AC 2021, nr. 471 Het is vaste rechtspraak van het Hof dat het cassatieberoep inzake uitlevering wordt beheerst door de gemeenrechtelijke bepalingen en niet door de wet op de voorlopige hechtenis – zie Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0589.N, AC 2018, nr. 382; Cass. 5 september 2017, AR P.17.1167.N, AC 2017, nr. 689; Cass. 29 februari 2012, AR P.12.0217.F, AC 2012, nr. 140, T. Strafr. 2012/3, p. 172 en noot T. DECAIGNY, RW 2012-13/9, pp. 341-344 en noot S. DEWULF, “De bijzondere regeling voor het toezicht op de uitleveringsdetentie”; A. WINANTS, “Uitlevering: De voorlopige aanhouding”, Comm. Strafr. (aanpassing april 2022), nr. 40.

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 5, vierde lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

19 april 2022

P.22.0497.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Ondertekening door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Doelstelling - Draagwijdte - Gevolg

Volgens de artikelen 425, § 1, en 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan het cassatieberoep in strafzaken, behoudens in hier niet toepasselijke gevallen, slechts worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering en kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die door een dergelijke advocaat is ondertekend; met die verplichting wilde de wetgever vermijden dat cassatieberoepen in strafzaken te lichtzinnig zouden worden ingesteld en memories met cassatiemiddelen te lichtzinnig zouden worden ingediend en van een advocaat, houder van het getuigschrift, wordt verwacht dat hij de partijen die cassatieberoep in strafzaken wensen in te stellen en die een memorie wensen in te dienen, wijst op het specifieke karakter van het cassatieberoep en de bijzondere taak die de grondwetgever aan het Hof van Cassatie heeft opgedragen als instantie die de wettigheid van de bestreden rechterlijke beslissing toetst zonder in de beoordeling van de feiten zelf te treden (1). (1) Zie Cass. 16 februari 2021, AR P.20.1191.N, AC 2021, nr. 123, met concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal Winants.

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0069.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.1](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Hoger beroep - Vernietiging van de beroepen beschikking - Eerste hoger beroep niet-gegrond en tweede hoger beroep zonder bestaansreden - Tegenstrijdige beschikkingen - Cassatieberoep - Belang van de grief

Wanneer de beschikkingen van de bestreden beslissing elkaar tegenspreken voor zover de bestreden beslissing, enerzijds, de beroepen beschikking vernietigt en, anderzijds, door uitspraak te doen bij nieuwe beschikkingen het tweede hoger beroep, dat door de raadsman van de eiser werd ingesteld, zonder bestaansreden verklaart en het eerste hoger beroep, dat door de eiser werd ingesteld, niet gegrond verklaart, heeft de grief van tegenstrijdigheid van de beschikkingen geen belang voor zover de beslissing aan het hoger beroep alle gevolgen verleent die de eiser ervan kon verwachten (1). (1) Het Openbaar Ministerie dat op die tegenstrijdige redenen heeft gewezen, had geconcludeerd tot de vernietiging op grond van een ambtshalve middel wegens schending van artikel 1138, 4°, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat er "voorziening in cassatie wegens overtreding van de wet openstaat (...) indien er in een vonnis tegenstrijdige beschikkingen staan". Het Hof heeft minstens impliciet beslist dat die bepaling van toepassing is in strafzaken: zie Cass. 30 oktober 2019, AR P.19.0683.F, AC 2019, nr. 560; Cass. 2 mei 2018, AR P.18.0133.F, AC. 2018, nr. 277; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.0844.N, AC 2016, nr. 2; Cass. 5 februari 2014, AR P.13.0914.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 28 november 2012, AR P.12.1578.F, AC 2012, nr. 645; Cass. 27 september 2012, AR P.12.0435.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 27 september 2011, AR P.11.1581.N, AC 2011, nr. 502 (arrest tot tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel); Cass. 25 februari 2009, AR P.08.1818.F, AC 2009, nr. 157; Cass. 23 juni 2004, AR P.04.0426.F, arrest niet gepubliceerd (ambtshalve middel, in correctionele zaken), ...Zie ook Cass. 21 juni 2006, AR P.06.0872.F, arrest niet gepubliceerd: het arrest dat beslist dat het onderdeel, "voor zover het schending aanvoert van artikel 149 Grondwet, dat niet van toepassing is op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de voorlopige hechtenis, naar recht faalt", voegt hieraan toe dat, "voor het overige een tegenstrijdigheid tussen de redenen van een rechterlijke beslissing of tussen de redenen en het beschikkend gedeelte ervan een vernietigingsgrond vormt wanneer die tegenstrijdigheid bestaat in een gebrek aan motivering en het toezicht van het Hof onmogelijk maakt". (M.N.B.)

- Art. 1138, 4° Gerechtelijk Wetboek

28 september 2022

P.22.1198.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14

AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Verwijzingsbeschikking - Hoger beroep - Nietigheid of onregelmatigheid met betrekking tot de beschikking - Kamer van Inbeschuldigingstelling - Arrest dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Arrest dat de gegrondheid van het verweer onderzoekt - Ontvankelijkheid - Gevolg

Niet ontvankelijk bij gebrek aan belang is het middel dat aanvoert dat de kamer van inbeschuldigingstelling onterecht het beroep tegen de verwijzingsbeschikking niet ontvankelijk verklaart, wanneer het arrest de gegrondheid van het verweer over de nietigheid van de beroepen beschikking onderzoekt en het hoger beroep afwijst; de omstandigheid dat het arrest het hoger beroep niet ontvankelijk verklaart, kan de eiser zodoende niet grieven (1). (1) Cass. 5 oktober 2010, AR P.10.0530.N, AC 2010, nr. 575.

18 mei 2021

P.21.0245.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9AC nr. ...

COMMUNICATIE TELECOMMUNICATIE

***- Toezicht op de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling -
Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het
uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel***

Uit de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het uitgebreide toezicht op de wettigheid van het bewijsmiddel met betrekking tot de resultaten van de analyse van de telefonische communicatie die de inverdenkinggestelde vanaf zijn versleutelde berichtenplatform heeft gevoerd, naar een latere datum heeft verdaagd, kan niet worden afgeleid dat de voorlopige hechtenis niet meer kan worden verantwoord op grond van de aan die resultaten verbonden aanwijzingen die aan een wettigheidstoezicht prima facie werden onderworpen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

28 september 2022

P.22.1198.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Debat over de internering van de beklaagde - Deskundigenonderzoek - Actualisering van het deskundigenverslag - Actueel advies over de geestestoestand van de beklaagde - Verslag opgesteld in een eerdere procedure over samenhangende feiten - Toelaatbaarheid

Het feit dat de rechter die moet oordelen over de internering zich door een psychiater-deskundige moet laten voorlichten over de geestestoestand van de beklaagde ten tijde van de feiten en van het deskundigenonderzoek en over het mogelijke oorzakelijk verband tussen de geestesstoornis en de feiten, staat niet eraan in de weg dat het de rechter zelf is die onaantastbaar oordeelt over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van de beslissing en dat het advies van de deskundige enkel een hulpmiddel is bij de globale inschatting van die geestestoestand door de rechter; bijgevolg verplichten noch de artikelen 5, §1, en 9, §1, 2° Interneringswet noch artikel 5.4 EVRM de rechter, die overweegt de internering van de beklaagde te bevelen voor samenhangende strafbare feiten, voor elk van die feiten een deskundigenonderzoek of de actualisatie van een reeds in de procedure uitgevoerd deskundigenonderzoek te bevelen; de rechter kan zich ook baseren op het verslag van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek dat reeds vroeger in de procedure werd bevolen voor andere samenhangende feiten, wanneer hij van oordeel is dat dit verslag hem voor alle te beoordelen feiten een voldoende advies verschaft over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van zijn beslissing (1). (1) In dezelfde zin Cass. 23 november 2021, AR P.21.0888.N, AC 2021, nr. 738, T. Strafr. 2022, 57; Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550; K. HANOULLE; "Potpourri III als sluitstuk van de nieuwe interneringswetgeving", NC 2016, 392.

- Artt. 5, § 1, en 9, § 1, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.21.1540.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.2](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Deskundigenverslag - Verbetering van een vermelding van de deskundige

Wanneer de appelrechters een vermelding van de deskundige in een deskundigenverslag rechtzetten in het licht van de toelichting die hieraan voorafgaat, verbeteren zij enkel een materiële vergissing, zonder de betekenis van de referentietekst te wijzigen, maar door integendeel zijn ware betekenis en samenhang te herstellen; een dergelijke rechtzetting houdt geen miskenning in van de bewijskracht van akten aangezien ze niet tot een verkeerde opvatting van het bedoelde geschrift leidt.

2 november 2022

P.22.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.5](#)

AC nr. ...

- Deskundigenopdracht waarmee een college van deskundigen wordt belast - Wijze van uitvoering van de opdracht

De deskundigenopdracht waarmee een college van deskundigen wordt belast, moet collectief worden voortgezet totdat dit college zijn eindverslag neerlegt (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Art. 982, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4

AC nr. ...

ECONOMIE

- Verplichte voedselinformatie - Etikettering levensmiddelen - Taal van het taalgebied waar producten worden aangeboden - Voorwaarde - Europese regelgeving - Belgische regelgeving - Verenigbaarheid - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011 en hun wetsgeschiedenis volgt dat de lidstaten kunnen eisen dat de verplichte voedselinformatie op het etiket van levensmiddelen minstens wordt aangebracht in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, op voorwaarde dat die talen tot de officiële talen van de Europese Unie behoren; de appelrechters die oordelen dat de bepaling van artikel 8 van de Wet van 24 januari 1977, krachtens dewelke de gegevens die op het etiket voorkomen en dwingend zijn voorgeschreven, minstens worden gesteld in de taal of talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, respectievelijk het Frans of het Nederlands, niet onverenigbaar is met het doel gesteld door de Europese regelgeving en zoals ook uitgedrukt door artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011, verantwoorden hun beslissing naar recht.

- Art. 8 Wet 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten

- Art. 15, tweede lid Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011

- Art. 16, tweede lid Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame

18 mei 2021

P.20.1017.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.11](#)

AC nr. ...

- Energie - Gas en elektriciteit - Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG van het Parlement en de Raad van 13 juli 1999 - Gasrichtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 - Doelstellingen - Omzetting in Belgisch recht - Vaststelling van de tarieven door de regulerende instantie - Tariefmethodologieën voor 2017 en 2018 - Overgangperiode - Verwerping van de niet-beheersbare kosten - Onredelijk karakter - Beoordeling

Het belang van de distributienetgebruikers vormt een van de doelstellingen van de reglementering en van de transitore tariefmethodologieën 2017 en 2018; het is bijgevolg een transparant en voorzienbaar criterium om het onredelijk karakter van niet-beheersbare kosten te beoordelen (1). (Tariefmethodologieën van 11 februari 2016 en 1 december 2017 van de CWAPE voor de distributie van elektriciteit en aardgas) (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

- Art. 15/5ter Wet 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen

- Art. 12bis, §§ 2, 4, 5 et 9, en 23 Wet 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

22 december 2022

C.21.0187.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1](#)

AC nr. ...

- Energie - Gas en elektriciteit - Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG van het Parlement en de Raad van 13 juli 1999 - Gasrichtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 - Doelstellingen - Vaststelling van de tarieven door de regulerende instantie - Criteria

De doelstelling van de Elektriciteitsrichtlijn en de Gasrichtlijn om een betrouwbaar, efficiënt en klantgericht concurrentiesysteem in te voeren dat de levering van elektriciteit tegen de laagste prijs waarborgt, maakt deel uit van de transparante en voorzienbare criteria die als basis dienen voor de vaststelling, door de regulerende instantie, van de tarifaire berekeningsmethoden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

- Art. 40 en 41 Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG
- Artt. 36 en 37, §§ 1, a en d, en 8 Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG

22 december 2022

C.21.0187.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1

AC nr. ...

ENERGIE

- Gas en elektriciteit - Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG van het Parlement en de Raad van 13 juli 1999 - Gasrichtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 - Doelstellingen - Omzetting in Belgisch recht - Vaststelling van de tarieven door de regulerende instantie - Tariefmethodologieën voor 2017 en 2018 - Overgangperiode - Verwerping van de niet-beheersbare kosten - Onredelijk karakter - Beoordeling

Het belang van de distributienetgebruikers vormt een van de doelstellingen van de reglementering en van de transitore tariefmethodologieën 2017 en 2018; het is bijgevolg een transparant en voorzienbaar criterium om het onredelijk karakter van niet-beheersbare kosten te beoordelen (1). (Tariefmethodologieën van 11 februari 2016 en 1 december 2017 van de CWAPE voor de distributie van elektriciteit en aardgas) (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

- Art. 15/5ter Wet 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen

- Art. 12bis, §§ 2, 4, 5 et 9, en 23 Wet 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

22 december 2022

C.21.0187.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1](#)

AC nr. ...

- Gas en elektriciteit - Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG van het Parlement en de Raad van 13 juli 1999 - Gasrichtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 - Doelstellingen - Vaststelling van de tarieven door de regulerende instantie - Criteria

De doelstelling van de Elektriciteitsrichtlijn en de Gasrichtlijn om een betrouwbaar, efficiënt en klantgericht concurrentiesysteem in te voeren dat de levering van elektriciteit tegen de laagste prijs waarborgt, maakt deel uit van de transparante en voorzienbare criteria die als basis dienen voor de vaststelling, door de regulerende instantie, van de tarifaire berekeningsmethoden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

- Art. 40 en 41 Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG

- Artt. 36 en 37, §§ 1, a en d, en 8 Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG

22 december 2022

C.21.0187.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1](#)

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDBEVEL

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

De door een magistraat van de beslissingsstaat genomen beschikking tot tenuitvoerlegging die drie veroordelingen voegt en die enkel de uitvoeringsduur van de drie in een Europees aanhoudingsbevel vermelde en aldus gevoegde gevangenisstraffen vaststelt, spreekt geen straf uit en heeft niet tot gevolg dat er in België een volgens het Belgisch recht verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1529.F, AC 2022, nr. 785.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Verzoek om bijkomende inlichtingen - Antwoord van de autoriteiten van de beslissingsstaat - Toereikendheid - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, beoordeelt op onaantastbare wijze of de mededeling van de beslissingsstaat volstaat om de vragen te beantwoorden die in het verzoek om bijkomende inlichtingen zijn gesteld of dat er bijkomende inlichtingen moeten worden ingewonnen.

- Art. 2, § 4 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

- Persoon die door een Staat aan België is overgeleverd in uitvoering van een eerste Europees aanhoudingsbevel - Tweede Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een andere Staat - Tenuitvoerlegging - Toestemming van de eerste Staat

Uit de bepalingen van artikel 28.2 en 28.3, Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel en artikel 38, §1 en § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat, ook al vermeldt artikel 38 Wet Europees Aanhoudingsbevel dit niet uitdrukkelijk en verwijst het evenmin uitdrukkelijk naar artikel 16 Wet Europees Aanhoudingsbevel, het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een tweede Europees aanhoudingsbevel kan bevelen indien het vaststelt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit van het eerste bevel, toestemming heeft verleend met de overlevering aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit van het tweede bevel in de gevallen waarin die toestemming is vereist; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te onderzoeken of de toestemming is vereist en of ze werd verleend en het onderzoeksgerecht kan zich niet ertoe beperken de tenuitvoerlegging te bevelen van het tweede Europees aanhoudingsbevel met de vaststelling dat een overlevering slechts mogelijk is nadat de bevoegde uitvoerende autoriteit van het eerste bevel toestemming zal hebben gegeven met de overlevering aan de uitvaardigende autoriteit van het tweede bevel (1). (1) Zie Cass. 11 september 2019, AR P.19.0922.F, AC 2019, nr. 452, met concl. van advocaat-generaal D. Vandermeersch, op datum in Pas.; contra: J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, p. 248-249.

- Art. 38, §§ 1 en 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 april 2022

P.22.0532.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.13](#)

AC nr. ...

- Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangnissen van de uitvaardigende staat - Taak van het onderzoeksgerecht - Uitlegging door het Hof van Justitie - Draagwijdte

Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokkene, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en volgens het Hof van Justitie dient het Belgische onderzoeksgerecht dat bewijzen heeft dat er een reëel gevaar bestaat dat personen die in de uitvaardigende staat zijn gedetineerd onmenselijk of vernederend worden behandeld, verplicht is te beoordelen of dit gevaar bestaat alvorens tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te besluiten; het onderzoeksgerecht dient zich bij deze beoordeling te baseren op objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens die, wat de detentievoorwaarden van de uitvaardigende lidstaat betreft, kunnen duiden op gebreken die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, hetzij bepaalde detentiecentra betreffen en deze gegevens kunnen blijken uit internationale rechterlijke beslissingen, zoals de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; het onderzoeksgerecht moet daarbij concreet en nauwkeurig nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd vanwege de detentieomstandigheden in die lidstaat een reëel gevaar zal lopen te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij wordt overgeleverd aan die lidstaat en daartoe, zo nodig, aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens moet verzoeken en in afwachting van de ontvangst van deze gegevens zijn beslissing over de overlevering moet uitstellen (1). (1) HvJ (Grote Kamer) 5 april 2016, C-404/15 en C-659/16.

- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12](#)

AC nr. ...

- Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Beginsel van wederzijds vertrouwen - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Artikel 3 EVRM - Taak van het onderzoeksgerecht - Bijkomende informatie - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangenissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Afbreuk aan de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM - Aanvoeringsplicht - Draagwijdte

Een weigering tot overlevering op grond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is enkel verantwoord wanneer ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht (1); de rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, nr. 505; Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F, AC 2013, nr. 55.

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 maart 2022

P.22.0295.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.1](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beslissing van de procureur van de beslissingsstaat tot voeging van de veroordelingen - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

Artikel 38, § 1, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat indien het onderzoeksgerecht artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel toepast, haar beslissing de erkenning en de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf of maatregel omvat die vermeld wordt in de rechterlijke beslissing waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en dat de procureur des Konings zich door de staat die het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd het vonnis, vergezeld van het certificaat, laat bezorgen; aangezien artikel 3, 1°, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat onder "vonnis" een door een rechtscollege van de beslissingsstaat in strafzaken gewezen onherroepelijke beslissing wordt verstaan waarbij een vrijheidsbenemende straf of maatregel wordt opgelegd, is de door de procureur van de Italiaanse Republiek genomen beslissing tot voeging van eerdere, door de Italiaanse strafgerichten uitgesproken veroordelingen geen beslissing die een veroordeling uitspreekt en vormt ze geen vonnis in de zin van de voormelde bepalingen; de voormelde wetsbepalingen kunnen evenmin tot gevolg hebben dat er in België een volgens de Belgische wet verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1511.F, AC 2022, nr. 784.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 38, § 1 Wet 15 mei 2012 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op de vrijheidsbenemende straffen of maatregelen uitgesproken in een lidstaat van de Europese Unie

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvan sommige het voorwerp uitmaken van een Europees aanhoudingsbevel, is een kwestie die betrekking heeft op de strafuitvoering, die uitsluitend door de autoriteiten van die staat kan worden beoordeeld; hieruit volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een straf, geen rekening dient te houden met de samenloop tussen die veroordeling en andere veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve grond tot weigering - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, is een kwestie waarover de autoriteiten van die staat moeten oordelen; het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van drie gevangenisstraffen, dient de samenloop tussen die in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen niet in aanmerking te nemen.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijdte

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S. BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek
- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juli 2008
- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.10](#)

AC nr. ...

Allerlei - Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Artikel 1, derde lid - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangnissen van de uitvaardigende staat - Uitlegging door het Hof van Justitie - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokkene, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en volgens het Hof van Justitie dient het Belgische onderzoeksgerecht dat bewijzen heeft dat er een reëel gevaar bestaat dat personen die in de uitvaardigende staat zijn gedetineerd onmenselijk of vernederend worden behandeld, verplicht is te beoordelen of dit gevaar bestaat alvorens tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te besluiten; het onderzoeksgerecht dient zich bij deze beoordeling te baseren op objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens die, wat de detentievoorwaarden van de uitvaardigende lidstaat betreft, kunnen duiden op gebreken die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, hetzij bepaalde detentiecentra betreffen en deze gegevens kunnen blijken uit internationale rechterlijke beslissingen, zoals de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; het onderzoeksgerecht moet daarbij concreet en nauwkeurig nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd vanwege de detentieomstandigheden in die lidstaat een reëel gevaar zal lopen te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij wordt overgeleverd aan die lidstaat en daartoe, zo nodig, aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens moet verzoeken en in afwachting van de ontvangst van deze gegevens zijn beslissing over de overlevering moet uitstellen (1). (1) HvJ (Grote Kamer) 5 april 2016, C-404/15 en C-659/16.

- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12

AC nr. ...

Allerlei - Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Beginsel van wederzijds vertrouwen - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Artikel 3 EVRM - Taak van het onderzoeksgerecht - Bijkomende informatie - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangenissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12

AC nr. ...

Allerlei - Verplichte voedselinformatie - Etikettering levensmiddelen - Taal van het taalgebied waar producten worden aangeboden - Voorwaarde - Europese regelgeving - Belgische regelgeving - Verenigbaarheid - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011 en hun wetsgeschiedenis volgt dat de lidstaten kunnen eisen dat de verplichte voedselinformatie op het etiket van levensmiddelen minstens wordt aangebracht in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, op voorwaarde dat die talen tot de officiële talen van de Europese Unie behoren; de appelrechters die oordelen dat de bepaling van artikel 8 van de Wet van 24 januari 1977, krachtens dewelke de gegevens die op het etiket voorkomen en dwingend zijn voorgeschreven, minstens worden gesteld in de taal of talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, respectievelijk het Frans of het Nederlands, niet onverenigbaar is met het doel gesteld door de Europese regelgeving en zoals ook uitgedrukt door artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011, verantwoorden hun beslissing naar recht.

- Art. 8 Wet 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten

- Art. 15, tweede lid Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011
- Art. 16, tweede lid Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame

18 mei 2021

P.20.1017.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.11](#)

AC nr. ...

Allerlei - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijdte

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S. BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek
- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008
- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.1](#)

AC nr. ...

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - Energie - Gas en elektriciteit - Elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG van het Parlement en de Raad van 13 juli 1999 - Gasrichtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 - Doelstellingen - Vaststelling van de tarieven door de regulerende instantie - Criteria

Wanneer de correcte uitlegging van communautaire bepalingen zo evident is dat er redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan, dient er geen prejudiciële vraag te worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

22 december 2022

C.21.0187.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1](#)

AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verplichting voor het Hof tot het stellen van de vraag - Geen twijfel over de betekenis van de toepasselijke regel

Er dient geen prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld wanneer de juiste toepassing van het gemeenschapsrecht zo evident is dat er redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan over de betekenis van de toepasselijke regel (1). (1) Cass. 14 maart 2006, AR P.05.1117.N, AC 2006, nr. 147.

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 betreffende de werking van de Europese Unie

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel - Artikel 1, derde lid - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Uitlegging door het Hof van Justitie - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokkene, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en volgens het Hof van Justitie dient het Belgische onderzoeksgerecht dat bewijzen heeft dat er een reëel gevaar bestaat dat personen die in de uitvaardigende staat zijn gedetineerd onmenselijk of vernederend worden behandeld, verplicht is te beoordelen of dit gevaar bestaat alvorens tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te besluiten; het onderzoeksgerecht dient zich bij deze beoordeling te baseren op objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens die, wat de detentievoorwaarden van de uitvaardigende lidstaat betreft, kunnen duiden op gebreken die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, hetzij bepaalde detentiecentra betreffen en deze gegevens kunnen blijken uit internationale rechterlijke beslissingen, zoals de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; het onderzoeksgerecht moet daarbij concreet en nauwkeurig nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd vanwege de detentieomstandigheden in die lidstaat een reëel gevaar zal lopen te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij wordt overgeleverd aan die lidstaat en daartoe, zo nodig, aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens moet verzoeken en in afwachting van de ontvangst van deze gegevens zijn beslissing over de overlevering moet uitstellen (1). (1) HvJ (Grote Kamer) 5 april 2016, C-404/15 en C-659/16.

- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beginselen - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Herstelplicht - Meesters. Aangestelden - Voorwaarden - Beslissing van de aangestelden om te staken

De onrechtmatige beslissing om te staken kan de aansprakelijkheid van de werkgever in het gedrang brengen indien de overige voorwaarden van artikel 1384, derde lid, Oud Burgerlijk Wetboek zijn vervuld (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2022, nr. 815.

- Art. 3 Wet 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen

- Artt. 1382 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 6, § 4 Het Herziene Europees Sociaal Handvest

12 december 2022

C.18.0533.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.4](#)

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Gelijkheid en niet-discriminatie - Gelijkheid voor de belasting - Verschillende categorieën van belastingplichtigen - Identiek of vergelijkbaar karakter - Beoordeling

Hoewel een verschil in behandeling tussen categorieën van belastingplichtigen die in dezelfde toestand of in een voldoende vergelijkbare toestand verkeren redelijkerwijs verantwoord moet zijn in het licht van het doel en de gevolgen van de ingevoerde belasting, volgt hieruit niet dat de voorafgaande beoordeling van het identieke of vergelijkbare karakter van verschillende categorieën van belastingplichtigen, indien de belasting enkel een financieel doel nastreeft, niet kan gebeuren op grond van het doel van de belasting, en wel op zodanige wijze dat besloten moet worden dat hun toestanden vergelijkbaar zijn, op de enige grond dat de belasting ervan gemeentelijke ontvangsten voortbrengt (1). (1) Cass. 28 januari 2022, AR C.19.0345.F, AC 2022, nr. 77; zie Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, Pas. 2021, nr. 607; Cass. 31 januari 2020, AR F.18.0054.F, AC 2020, nr. 91, met concl. van procureur-generaal A. HENKES op datum in Pas.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

13 mei 2022

F.21.0102.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220513.1F.2](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Doel van de belasting - Gelijkheid voor de belasting

Het middel dat geheel uitgaat van de opvatting dat de gemeentelijke overheid met de goedkeuring van de twee litigieuze verordeningen voorrang heeft gegeven aan een van haar opdrachten van openbare dienst, namelijk het verwerken van het papierafval dat voortkomt uit de bedeling van reclaimedrukwerk, zodat de hoeveelheid papier die door de ene of de andere distributiemethode van reclaimedrukwerk wordt voortgebracht een relevant criterium van onderscheid zou zijn, maar geen kritiek uitoefent op de beslissing van het arrest dat de twee litigieuze belastingverordeningen enkel met een budgettair doel zijn uitgevaardigd, zonder dat ze daarenboven zouden dienen om de toenemende afvalberg tegen te gaan of de folderbedeling te ontraden, kan niet leiden tot cassatie (1). (1) Zie Cass. 28 januari 2022, AR C.19.0345.F, AC 2022, nr. 77, Cass. 1 oktober 2021, AR F.19.0012.F, AC 2021, nr. 607; Cass. 31 januari 2020, AR F.18.0054.F, AC 2020, nr. 91, met concl. van procureur-generaal A. HENKES op datum in Pas.

- Artt. 10, 11 en 172 De gecoördineerde Grondwet 1994

13 mei 2022

F.21.0115.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220513.1F.1](#)

AC nr. ...

GENEESKUNDE

GENEESMIDDELEN (VERDOVENDE MIDDELEN INBEGREPEN)

Geneesmiddelen (verdovende middelen inbegrepen) - Verdovende middelen - Misdrijf - Het vergemakkelijken van het gebruik van door de Drugswet genoemde stoffen - Moreel bestanddeel

Het misdrijf van het "gemakkelijker maken" van het gebruik van de in artikel 2bis, § 1, Drugswet genoemde stoffen "door enig ander middel" dan het verschaffen van een lokaal, zoals omschreven in artikel 3, § 2, Drugswet, vereist enkel dat de dader op de hoogte is van het druggebruik en dat hij dit gebruik op eender welke wijze vergemakkelijkt door zijn niet-gerechvaardigde toedoen of gebrek aan optreden; aldus is voor het bewezen verklaren van dat misdrijf niet vereist dat de dader enig bijzonder opzet zou hebben en moet de dader niet hebben getracht de gebruiker te overhalen of hebben aangemoedigd om drugs te gebruiken (1). (1) Zie Cass. 21 mei 2002, AR P.01.0332.N, AC 2002, nr. 308, RW 2004-2005, nr. 16, p. 620.

- Art. 3, § 2 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

26 april 2022

P.22.0020.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.5

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 15 - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning

Artikel 2, eerste lid, Huizoekingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsbeneming bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 2 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 11 - Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Art. 15 - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning

Artikel 2, eerste lid, Huizoekingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsbeneming bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 2 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Bescherming van de woning - Afstand van recht

Artikel 8 EVRM en de artikelen 15 en 22 Grondwet verbieden niet dat afstand wordt gedaan van het recht op bescherming van de woning, met name door een openbaar gezag toe te staan de woning te betreden; om geldig te zijn, moet de afstand van een grondrecht ondubbelzinnig zijn vastgesteld en met kennis van zaken, namelijk op grond van een geïnformeerde toestemming, en zonder dwang zijn gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 15 - Bescherming van de woning - Afstand van recht

Artikel 8 EVRM en de artikelen 15 en 22 Grondwet verbieden niet dat afstand wordt gedaan van het recht op bescherming van de woning, met name door een openbaar gezag toe te staan de woning te betreden; om geldig te zijn, moet de afstand van een grondrecht ondubbelzinnig zijn vastgesteld en met kennis van zaken, namelijk op grond van een geïnformeerde toestemming, en zonder dwang zijn gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 22 - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 15 - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Art. 12 - Legaliteit van de strafwet - Nauwkeurigheid en voorspelbaarheid van de strafwet - Evolutie van de strafbare gedragingen - Voorwaarden

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is; aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen; het staat aan de strafrechter om te oordelen over de schuld van een beklaagde aan een aan deze laatste ten laste gelegd misdrijf; binnen dat kader dient de strafrechter te onderzoeken of de eventueel door hem toe te passen strafbepaling ten tijde van het feit klaarblijkelijk voldeed aan de vereisten van precisie, duidelijkheid en voorspelbaarheid opdat die bepaling op de beklaagde kan worden toegepast; het feit dat die vereisten een algemene draagwijdte hebben die mee in de beoordeling moet worden betrokken, belet niet dat de strafrechter ze in de hem voorgelegde zaak concreet moet toepassen, rekening houdend met de persoon van de beklaagde en diens situatie ten tijde van het feit; dat de rechter over een zekere beoordelingsvrijheid beschikt, is als dusdanig niet strijdig met het vereiste van redelijke voorzienbaarheid; er moet immers rekening worden gehouden met het algemene karakter van wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de gedragingen die zij bestraffen; het beginsel zelf van de algemeenheid van de wet brengt mee dat de bewoordingen ervan vaak geen absolute precisie kunnen hebben (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0021.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.5](#)

AC nr. ...

Art. 10 - Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)**GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Reglementaire besluiten - Advies - Hoogdringendheid - Beoordeling door de minister - Bevoegdheid van de hoven en rechtbanken**

Hoewel het in de regel aan de ministers toekomt om, onder voorbehoud van hun politieke verantwoordelijkheid, de hoogdringendheid te beoordelen die hen ontslaat van de verplichting om het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State in te winnen, moeten de hoven en rechtbanken overeenkomstig artikel 159 Grondwet nagaan of de minister, door dat advies niet in te winnen, zijn bevoegdheid niet heeft overschreden of zelfs heeft afgewend door het wettelijk begrip hoogdringendheid te miskennen (1). (1) Cass. 29 april 2022, AR C.18.0047.F, AC 2022, nr. 303.

- Art. 3 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 januari 2023

C.18.0402.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.3](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Motivering door verwijzing naar een arrest van het Hof van Cassatie en naar de conclusie van het openbaar ministerie bij dat arrest

Het arrest dat vermeldt dat het zich aansluit bij de motivering van een conclusie van het openbaar ministerie en van een arrest dat, in een andere zaak, de door het arrest toegepaste wetsbepaling uitlegt en dat opgave doet van de redenen waarom het zich bij die uitlegging aansluit, kent aan dat arrest geen algemene en als regel geldende draagwijdte toe en beantwoordt de conclusie van de eiser die een andere uitlegging aanvoerde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 817.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

12 december 2022

S.20.0100.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.1](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Strafzaken - Verbeurdverklaring - Facultatief - Motivering - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat een verbeurdverklaring slechts regelmatig met redenen is omkleed als de rechter vaststelt dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden om die verbeurdverklaring uit te spreken, maar bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie moet de rechter niet vermelden uit welke concrete dossiergegevens hij die vaststelling afleidt; indien de verbeurdverklaring een facultatief karakter heeft, volgt uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek van toepassing is op de hoven van beroep, dat de rechter nauwkeurig de redenen vermeldt waarom hij het opleggen van die bijkomende straf noodzakelijk acht, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

18 mei 2021

P.21.0207.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#)

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

- Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep -

Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijdte

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingswet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek
- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008
- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.1](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingswet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Samenloop - Gescheiden berechting - Draagwijde

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek
- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juli 2008
- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.10

AC nr. ...

HANDELSPRAKTIJK

- Restrictieve mededingingspraktijken - Onderzoek - Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit - Voorlopige maatregelen - Neerlegging van het verzoekschrift tot het nemen van voorlopige maatregelen met de daarmee verband houdende stukken - Gevolgen voor de stukken die na het verzoekschrift zijn neergelegd

Uit artikel IV.72, § 4, derde lid, WER volgt dat het mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit geen acht mag slaan op de stukken die na het verzoekschrift zijn neergelegd.

- Art. IV.72, § 4, derde lid Wetboek van economisch recht

5 januari 2023

C.20.0472.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.1

AC nr. ...

HERHALING

- Bewijs van de toestand van herhaling - Bewijslast - Voorwaarden - Overgelegde stukken - Gevolgen

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden zijn verenigd waarbij het bewijs daarvan dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken en het openbaar ministerie de bewijslast draagt als vervolgende partij; geen enkele bepaling verplicht de rechter die van oordeel is dat uit de hem overgelegde stukken niet blijkt dat de voorwaarden voor het vaststellen van de toestand van herhaling zijn vervuld, het debat te heropenen om het openbaar ministerie de gelegenheid te geven daarover standpunt in te nemen en desgevallend alsnog stukken te voegen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

- Bewijs van de toestand van herhaling - Uittreksel uit het strafregister - Geen bewijs van de rechterlijke of administratieve beslissingen - Draagwijde

Artikel 600 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de door het Strafregister meegedeelde gegevens geen bewijs vormen van de rechterlijke of administratieve beslissingen waarop zij betrekking hebben; de omstandigheid dat de griffiers volgens artikel 592, eerste en derde lid, Wetboek van Strafvordering verantwoordelijk zijn voor het toesturen aan het Strafregister van de in kracht van gewijsde getreden beslissingen en de conformiteit van de aan het Strafregister overgezonden gegevens met de door de rechtscollages uitgesproken beslissingen doet daaraan niets af (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

- Art. 600 Wetboek van Strafvordering

- Art. 592, eerste en derde lid Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0454.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.7](#)

AC nr. ...

- Bewijs van de toestand van herhaling - Bestaan van een vroegere veroordeling met kracht van gewijsde - Voorwaarden - Beoordeling - Wijze

Het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft, maar het kan door het openbaar ministerie evenwel ook met andere middelen worden geleverd; het staat aan de rechter te oordelen of het openbaar ministerie op dat vlak slaagt in zijn bewijslast en hij kan daarbij in aanmerking nemen dat de beklaagde de toestand van herhaling niet betwist, doch de enkele omstandigheid dat de beklaagde dit niet heeft aangevoerd verplicht de rechter niet de toestand van herhaling aan te nemen (1). (1) Cass. 19 november 2019, AR P.19.0860.N, AC 2019, nr. 609; Cass. 12 november 2019, AR P.19.0772.N, AC 2019, nr. 587, RAGB 2020, afl. 8, 688, noot F. VAN VOLSEM.

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING

- Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming

De miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht, vormen geen materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM, bedoeld in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar een formele of procedurele tekortkoming (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 november 2022

P.22.0591.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19

AC nr. ...

- Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Veroordeling van België door het EHRM - Reden - Procedurele tekortkoming, en niet een strijdigheid over de grond van de zaak

Bij de uitspraak over een verzoek tot heropening van de rechtspleging moet, aangezien de redenen van de veroordeling van de Belgische Staat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geen strijdigheid over de grond van de zaak maar een procedurele tekortkoming uitmaken, onderzocht worden of die tekortkoming ernstige twijfel over de uitkomst van het proces doet ontstaan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

30 november 2022

P.22.0591.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19

AC nr. ...

- Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM

Onder de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde strijdigheid over de grond van de zaak wordt elke beslissing verstaan die een gedraging als een misdaad of een wanbedrijf omschrijft terwijl, in werkelijkheid, die gedraging de rechtmatige uitoefening vormt van een vrijheid of van een recht die door het Verdrag worden gewaarborgd, of nog elke beslissing die een straf oplegt die niet verenigbaar is met de in dat Verdrag vastgelegde beginselen en waarden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

30 november 2022

P.22.0591.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19

AC nr. ...

HOF VAN ASSISEN

BEHANDELING TER ZITTING EN TUSSENARRESTEN. VERKLARING VAN DE JURY

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Voorzitter van het hof van assisen - Discretionaire macht - Moraliteitsonderzoek - Getuigenverhoor - Gegevens die een negatief daglicht werpen op de beschuldigde - Gebrek aan opmerkingen of toelichting van de voorzitter over die gegevens - Vermoeden van onschuld - Gevolg

Uit artikel 281, §2 Wetboek van Strafvordering volgt niet dat de voorzitter van het hof van assisen ertoe gehouden is om indien door getuigen of raadslieden van andere partijen gegevens worden aangevoerd die een negatief licht kunnen werpen op een beschuldigde, ambtshalve tussen te komen; dat geldt evenzeer indien uit die gegevens een miskenning van het vermoeden van onschuld zou kunnen worden afgeleid; het staat immers niet aan de voorzitter van het hof van assisen om in de plaats van de raadslieden van een beschuldigde diens verdediging uit te oefenen (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 281, § 2 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Moraliteitsonderzoek - Getuigenis van een gerechtsdeskundige en politieambtenaar - Aanbrengen van gegevens over het gerechtelijk verleden van de beschuldigde - Onderscheid tussen veroordelingen en politionele inlichtingen - Verduidelijking van dit onderscheid door de voorzitter van het hof van assisen - Vermoeden van onschuld - Wettige verdenking - Beoordeling

Het vermoeden van onschuld verzet zich niet ertegen dat tijdens de behandeling voor het hof van assisen door getuigen-deskundigen, getuigen of raadslieden van partijen melding wordt gemaakt van op een beschuldigde betrekking hebbende feitelijkheden, die als een misdrijf kunnen worden omschreven maar die geen aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling, voor zover daarmee niet wordt aangegeven dat deze beschuldigde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt; uit het enkele feit dat bij het verhoor van de gerechtsdeskundigen is verwezen naar het omvangrijk verleden van de verzoeker en dat de over het moraliteitsonderzoek getuigende politie-inspecteur in de geschreven presentatie onder een rubriek Gerechtelijk verleden melding heeft gemaakt van politionele interventies betreffende de verzoeker, volgt niet dat daardoor wordt aangenomen dat deze beschuldigde zich aan de vermelde strafbare feiten heeft schuldig gemaakt en het vermoeden van onschuld is miskend (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

SAMENSTELLING VAN DE JURY EN VAN HET HOF

Samenstelling van de jury en van het hof - Beslissing om bepaalde getuigen niet te horen - Onpartijdigheid van de voorzitter van het hof van assisen - Wrakingsgrond over het niet horen van getuigen aangevoerd tijdens de behandeling van de zaak ten gronde - Gevolg

Uit artikel 833 Gerechtelijk Wetboek vloeit voort dat in zoverre als wrakingsgrond de in het arrest van de preliminaire zitting vervatte weigeringsbeslissing om getuigen niet te horen wordt aangevoerd, het wrakingsverzoek ingediend na meerdere rechtszittingen van het hof van assisen laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk is (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 833 Gerechtelijk Wetboek

3 mei 2022

P.22.0579.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19

AC nr. ...

HOGER BEROEP

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Saisine van het appelgerecht - Grieven - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Beroepen vonnis zonder uitspraak over een van de telastleggingen - Devolutieve werking van het hoger beroep - Gevolgen

Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens, binnen de door die verklaring bepaalde grenzen, door de in het appelverzoekschrift of grievenformulier opgegeven grieven; het appelgerecht dat uitspraak doet over de aldus aangevoerde grieven oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep en dat een grief betrekking heeft op de omstandigheid dat in het beroepen vonnis geen uitspraak werd gedaan over een onderdeel van de telastleggingen of over een punt van de burgerlijke rechtsvordering, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 203, 204 en 215 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0583.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Incidenteel beroep - Vormvoorwaarden - Wijze

Buiten hetgeen artikel 203, § 4, Wetboek van Strafvordering voorschrijft, is het instellen van incidenteel beroep niet gebonden aan bijzondere vormvoorwaarden; niets belet dan ook dat de appelrechters het instellen van incidenteel beroep afleiden uit de enkele omstandigheid dat de geïntimeerde in een voor hen genomen schriftelijke of mondelinge conclusie een bedrag vordert dat de eerste rechter hem niet heeft toegekend en bijgevolg is niet vereist dat de geïntimeerde in een schriftelijke appelconclusie uitdrukkelijk vermeldt dat hij incidenteel beroep instelt of uitdrukkelijk aanvoert dat de eerste rechter een punt van zijn rechtsvordering niet heeft ingewilligd (1). (1) Zie Cass. 17 oktober 2018, AR P.18.0266.F, AC 2018, nr. 561.

- Art. 203, § 4 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1591.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Grief beperkt tot de strafmaat - Schuldvraag - Ambtshalve grieven - Draagwijdte

Uit de arresten nr. 185/2019 en 189/2019 van 20 november 2019 van het Grondwettelijk Hof volgt dat artikel 210, tweede lid, derde streepje, Wetboek van Strafvordering in het licht van artikel 13 Grondwet in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM, zo moet worden geïnterpreteerd dat het voor de appelrechter de mogelijkheid niet beperkt om ambtshalve te oordelen dat bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, ook al werd de schuldvraag niet beoogd in het appelverzoekschrift of grievenformulier.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 13 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 210, tweede lid, derde streepje Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0427.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering (bijzondere regels) - Beslissing op strafrechtelijk gebied - Grens

De burgerlijke partij heeft in beginsel geen hoedanigheid om op te komen tegen de beslissing op strafrechtelijk gebied (1). (1) Zie concl. OM.

8 maart 2022

P.21.0583.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van een eenheid van opzet met misdrijven waarover reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste - Draagwijdte

Wanneer de rechter bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek als bijkomende straf, dezelfde straf oplegt als die werd opgelegd door het beroepen vonnis, dat geen toepassing heeft gemaakt van deze bepaling, verzwaart hij de opgelegde straf niet en is bijgevolg niet vereist dat deze beslissing met eenparigheid van stemmen wordt genomen (1). (1) Cass. 16 oktober 2018, AR P.18.0188.N, AC 2018, nr. 556.

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

19 april 2022

P.22.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vreemdeling - Administratieve vasthouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Raadkamer - Beslissing alvorens recht te doen - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

Artikel 72 Vreemdelingenwet kent aan de vreemdeling, het openbaar ministerie en de minister of zijn gemachtigde het recht toe om onmiddellijk hoger beroep in te stellen tegen de krachtens artikel 71 gewezen beschikkingen; de onmiddellijkheid van dat hoger beroep houdt verband met de geldigheidsduur van de titel die aan het wettigheidstoezicht van de rechterlijke macht is onderworpen, en met de noodzaak om dat toezicht te verrichten vóór het verval van de te onderzoeken titel; wanneer de raadkamer waarbij een verzoek tot invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie krachtens de Vreemdelingenwet een vasthoudingsmaatregel is uitgevaardigd, aanhangig is gemaakt, alvorens recht te doen een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, is haar beschikking geen beslissing alvorens recht te doen waartegen, in de regel, krachtens artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, slechts hoger beroep kan worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis (1). (1) Zie het adagium "Lex specialis derogat generali". De beroepen beschikking had overigens duidelijk uitspraak gedaan over de handhaving van de vasthouding van de verweerder: door te beslissen dat "[hem] in afwachting van het antwoord van het Hof van Justitie een verblijfplaats [...] dient te worden toegewezen in de woning van mevrouw K. te V. 7, Luik", beveelt die beschikking zijn voorlopige invrijheidstelling. De appelrechters hebben geoordeeld dat artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek van toepassing is krachtens artikel 2 van dat wetboek. Tevens kan uit artikel 30 Voorlopige Hechteniswet worden afgeleid dat tegen elke beschikking van de raadkamer die vóór de regeling van de rechtspleging uitspraak doet over de noodzaak tot handhaving van de voorlopige hechtenis, hoger beroep openstaat.

- Art. 1050, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

28 september 2022

P.22.1180.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking van het hoger beroep - Evocatie - Grens

Artikel 215 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, indien het vonnis wordt tenietgedaan wegens schending of niet hersteld verzuim van vormen, door de wet voorgeschreven op straffe van nietigheid, het hof mede over de zaak zelf beslist; het appelgerecht doet echter geen uitspraak bij wijze van evocatie wanneer het oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 215 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0583.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Laattijdig hoger beroep - Overmacht - Draagwijdte

Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de fouten of nalatigheden van de lasthebber binden de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de perken van de lastgeving en leveren als dusdanig voor de lastgever geen vreemde oorzaak, toeval of overmacht op.

8 maart 2022

P.21.1395.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Devolutieve werking - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekend vonnis - Grieven met betrekking tot de schuld en de straf - Rechtsmacht van de rechter om uitspraak te doen over een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering

Wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier vermeldt dat zijn hoger beroep betrekking heeft op de schuld aan een telastlegging waarvan de eerste rechter de beklaagde heeft vrijgesproken, hebben de appelrechters rechtsmacht om de reden van die vrijspraak te beoordelen, alsook elke andere reden die ertoe kan leiden de beslissing te bevestigen of te wijzigen; uit de devolutieve werking van het hoger beroep volgt eveneens dat, wanneer de beklaagde, in het kader van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekende beslissing, een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering aanvoert, de appelrechter hierover uitspraak moet doen (1). (1) Zie Cass. 12 december 2018, AR P.18.0924.F, AC. 2018, nr. 705.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0883.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.7

AC nr. ...

KORT GEDING

- Bevoegdheid van de rechter in kort geding

De rechter die zich ertoe beperkt de ogenschijnlijke rechten van de partijen te onderzoeken, zonder enige rechtsregel toe te passen die de door hem bevolen voorlopige maatregel niet redelijkerwijs kan ondersteunen, overschrijdt zijn bevoegdheid niet (1). (1) Cass. 23 september 2011, AR C.10.0279.F, AC 2011, nr. 495.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

- Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit - Restrictieve mededingingspraktijken - Onderzoek - Voorlopige maatregelen - Neerlegging van het verzoekschrift tot het nemen van voorlopige maatregelen met de daarmee verband houdende stukken - Gevolgen voor de stukken die na het verzoekschrift zijn neergelegd

Uit artikel IV.72, § 4, derde lid, WER volgt dat het mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit geen acht mag slaan op de stukken die na het verzoekschrift zijn neergelegd.

- Art. IV.72, § 4, derde lid Wetboek van economisch recht

5 januari 2023

C.20.0472.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.1](#)

AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Dringende zaak - Kort geding

Aangezien de zaak spoedeisend is en de uitspraak van het hof van beroep slechts een voorlopig karakter heeft, dient de voorgestelde prejudiciële vraag niet te worden gesteld.

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

- Bevoegdheid van de rechter in kort geding

De kortgedingrechter kan bewarende maatregelen bevelen indien er een schijn van recht is die een dergelijke beslissing verantwoordt (1). (1) Cass. 23 september 2011, AR C.10.0279.F, AC 2011, nr. 495.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

- Bevoegdheid van de rechter in kort geding - Grenzen

Aangezien hij geen uitspraak ten gronde doet over de rechten van de partijen, schendt zijn beslissing geen enkele regel van materieel recht waarop hij zijn oordeel grondt (1). (1) Cass. 23 september 2011, AR C.10.0279.F, AC 2011, nr. 495.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

- Ogenschijnlijke rechten - Onderzoek - Onredelijke toepassing van een rechtsregel -

Machtsoverschrijding

De rechter in kortgeding die, bij het onderzoek van de ogenschijnlijke rechten van de partijen op grond van artikel 584 Gerechtelijk Wetboek, toepassing maakt van rechtsregels die zijn beslissing niet redelijkerwijs kunnen ondersteunen, overschrijdt zijn bevoegdheden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 550.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

5 september 2024

C.23.0504.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240905.1F.2](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Strafzaken - Straf - Stuiting - Werkstraf - Tenuitvoerlegging

De voorlopige beoordeling van het hof van beroep volgens welke de verjaring van eisers werkstraf door de tenuitvoerlegging van de straf werd gestuit, is niet onredelijk.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 96 Strafwetboek

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

LASTGEVING

- Fouten of nalatigheden van de lasthebber - Overmacht - Gevolgen

Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; de fouten of nalatigheden van de lasthebber binden de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de perken van de lastgeving en leveren als dusdanig voor de lastgever geen vreemde oorzaak, toeval of overmacht op.

8 maart 2022

P.21.1395.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.7

AC nr. ...

LEVENSONDERHOUD

- Onderhoudsbijdrage - Budget voor het kind - Gewone kosten - Raming - Overdreven budget - Werkelijke kost - Vermelding

Krachtens artikel 1321, § 1, 2°, Gerechtelijk Wetboek vermeldt elke rechterlijke beslissing die de onderhoudsbijdrage vaststelt op grond van artikel 203, § 1, Oud Burgerlijk Wetboek, de gewone kosten waaruit het budget voor het kind is samengesteld, alsook de manier waarop deze zijn begroot, zodat de rechter die oordeelt dat het maandelijks budget voor een kind overdreven is, maar niet het bedrag vermeldt dat hij in overeenstemming acht met de werkelijke kost van dit kind, artikel 1321, § 1, 2°, Gerechtelijk Wetboek schendt.

- Art. 1321, § 1, 2° Gerechtelijk Wetboek

24 mei 2024

C.23.0138.F

ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240524.1F.3

AC nr. ...

LOON

BESCHERMING

Bescherming - Inhouding - Beperking - Te veel betaald loon - Aard

Het te veel betaalde loon is geen door de werkgever verstrekt voorschot in geld dat in mindering mag worden gebracht op het loon van de werknemer (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 818.

- Art. 23 Wet 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

12 december 2022

S.21.0081.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.3

AC nr. ...

MACHTEN

RECHTERLIJKE MACHT

Rechterlijke macht - Reglementaire besluiten - Advies - Hoogdringendheid - Beoordeling door de minister - Bevoegdheid van de hoven en rechtbanken

Hoewel het in de regel aan de ministers toekomt om, onder voorbehoud van hun politieke verantwoordelijkheid, de hoogdringendheid te beoordelen die hen ontslaat van de verplichting om het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State in te winnen, moeten de hoven en rechtbanken overeenkomstig artikel 159 Grondwet nagaan of de minister, door dat advies niet in te winnen, zijn bevoegdheid niet heeft overschreden of zelfs heeft afgewend door het wettelijk begrip hoogdringendheid te miskennen (1). (1) Cass. 29 april 2022, AR C.18.0047.F, AC 2022, nr. 303.

- Art. 3 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973
- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 januari 2023

C.18.0402.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.3](#)

AC nr. ...

WETGEVENDE MACHT

Wetgevende macht - Aansprakelijkheid buiten overeenkomst - Fout

De fout van de wetgever waarvoor de Staat, op grond van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, aansprakelijk kan worden gesteld, bestaat uit een gedraging die, ofwel neerkomt op een verkeerde optreden dat moet worden beoordeeld naar de maatstaf van een normaal zorgvuldige en voorzichtige wetgever die in dezelfde omstandigheden verkeert, ofwel, onder voorbehoud van een onoverkomelijke dwaling of een andere grond van vrijstelling van aansprakelijkheid, schending inhoudt van een nationaalrechtelijke norm of van een internationaalrechtelijke norm met rechtstreekse werking in de interne rechtsorde, die hem gebiedt iets niet te doen of op een bepaalde manier te doen (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.5.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0003.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.5](#)

AC nr. ...

MAKELAAR

- Vastgoedmakelaar - Tuchtstraf - Uitwissing - Latere tuchtprocedure - Inaanmerkingneming van de uitgewiste straf

De uitwissing van een tuchtstraf verhindert niet dat de tuchtoverheid in het kader van een latere tuchtprocedure rekening houdt met de omstandigheid dat de vervolgte persoon in het verleden reeds laakbare feiten heeft gepleegd, die al dan niet gelijkaardig zijn, voor zover zij de strafmaat van de uitgewiste straf niet in aanmerking neemt.

- Art. 62, § 1 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

- Art. 14, § 1 Wet 11 februari 2013 houdende organisatie van het beroep van vastgoedmakelaar

24 mei 2024

D.23.0016.F

[**ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240524.1F.5**](#)

AC nr. ...

- Vastgoedmakelaar - Tuchtstraf - Hoger beroep van de vastgoedmakelaar - Verzwaring van de straf

Op het enkele hoger beroep van de vervolgte vastgoedmakelaar kan de beroepskamer de beslissing van de uitvoerende kamer die een grief tegen hem ongegrond verklaart, hervormen en de opgelegde tuchtsanctie verzwaren.

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

24 mei 2024

D.23.0016.F

[**ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240524.1F.5**](#)

AC nr. ...

MANDELIGHEID

- Gemene muur - Mogelijkheid om een werk aan te brengen of te doen steunen - Uitoefening

Uit de artikelen 577-2, § 5, 657 en 662 oud Burgerlijk Wetboek volgt dat de mogelijkheid om een werk tegen de gemene muur aan te brengen of te doen steunen, voor de gehele dikte van de muur geldt.

- Artt. 577-2, § 5, 657 en 662 Oud Burgerlijk Wetboek

8 december 2022

C.21.0429.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221208.1F.5

AC nr. ...

MILIEURECHT

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Sanctionerend ambtenaar - Vervolgende partij

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete werd opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank waarvoor de rechtspleging wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, waarbij de beslissing van de rechtbank niet vatbaar is voor hoger beroep; het beroep heeft tot doel een tegensprekelijk debat mogelijk te maken dat de aanwezigheid veronderstelt van de autoriteit die de betwiste administratieve sanctie heeft opgelegd; in het kader van dit beroep is de sanctionerend ambtenaar de vervolgende partij aangezien hij, namens de administratie, de vervolging door middel van administratieve geldboete uitoefent en haar standpunt verdedigt (1). (1) Zie Cass. 19 november 2014, AR P.14.0087.F, AC 2014, nr. 706 (samenvatting: "de gewestelijke sanctionerende ambtenaar is partij in de zaak voor de politierechtbank", impliciete maar zekere oplossing gelet op de conclusie van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ); Cass. 18 januari 2012, AR P.11.1629.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0305.F, AC 2011, nr. 389, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ("de gewestelijke ambtenaar die de sanctie opgelegd heeft, is partij in de zaak voor de correctionele rechtbank, waar hij het standpunt van de administratie heeft verdedigd, en is dus bevoegd om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis dat de administratieve geldboete die een overtreder is opgelegd ongedaan maakt"); Cass. 14 december 2010, AR P.10.0622.N, AC 2010, nr. 740; Cass. 11 februari 1986, AR 9697, AC 1986, nr. 376.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Begrip - Sanctionerend ambtenaar - (Geen) hoedanigheid van rechter

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; het rechtscollege dat van dat beroep moet kennisnemen, oefent een toezicht met volle rechtsmacht uit: de rechter dient na te gaan of de voor hem bestreden administratieve beslissing feitelijk en naar recht verantwoord is en of ze in overeenstemming is met alle wettelijke bepalingen en algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel, die aan de administratieve overheid zijn opgelegd (1); zelfs al is de controlebevoegdheid van de rechter op de door de bevoegde administratieve overheid opgelegde geldboete vergelijkbaar met de beoordelingsbevoegdheid van de administratie, impliceert de door de wet aan de sanctionerend ambtenaar toegekende bevoegdheid om het bedrag van de administratieve sanctie te bepalen en deze, in voorkomend geval, gepaard te doen gaan met een uitvoeringsmodaliteit, niet dat hem de hoedanigheid van rechter wordt toegekend. (1) Zie, a pari, GwH 31 mei 2011, nr. 100/2011, RDCP 2012, 72, § B.7.2.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing -

Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen

Wanneer de correctionele rechtbank, die het beroep van de overtreder verwerpt, de administratieve geldboete bevestigt die is opgelegd in plaats van een strafrechtelijke sanctie krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; hieruit volgt dat de rechter er niet toe gehouden is elk bestanddeel van het misdrijf dat tot de administratieve geldboete heeft geleid, bewezen te verklaren, en evenmin in het vonnis de wettelijke bepalingen dient te vermelden die het feit bestraffen en de sanctie bepalen of de keuze en de zwaarte ervan met redenen dient te omkleden (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.18.0114.F, AC 2018, nr. 225, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Decreet Natuurbeschoud - Toegang tot bossen - Gemotoriseerd vervoer - Voorwaarden

Uit de samenhang tussen artikel 3, §1 Bosdecreet en de artikelen 12bis tot en met 12novies Decreet Natuurbeschoud alsook de wetsgeschiedenis van het decreet van 22 juni 2018 houdende diverse wijzigingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbeschoud en het natuurlijk milieu volgt dat de onderscheiden toegankelijkheid van bossen voor voetgangers en gemotoriseerd verkeer voortvloeit uit de beperkte impact die voetgangers hebben op de aard en de functies van bos- en natuurgebieden; daartegenover staat dat de impact van gemotoriseerd verkeer van een geheel andere orde is gelet op onder meer de snelheid, het gevaar en het geluid dat kan uitgaan van dergelijk verkeer; dit verschil is een feit van algemene bekendheid dat zodanig vanzelfsprekend is dat het geen verdere toelichting vereist; hieruit volgt dat, voor wat betreft de toegang tot een bos of tot bepaalde plaatsen in een bos, de rechtstoestand van voetgangers en deze van gemotoriseerde voertuigen zodanig verschillend is dat de beide categorieën onderling niet te vergelijken zijn (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Artt. 12bis tot en met 12novies Decr. 21 oktober 1997 betreffende het natuurbeschoud en het natuurlijk milieu

- Art. 3 Bosdecreet 13 juni 1990

3 mei 2022

P.22.0021.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.5](#)

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Schuldbestanddeel - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst

Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklaagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklaagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°, Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1) Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 17 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 5 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Verdovende middelen - Het vergemakkelijken van het gebruik van door de Drugswet genoemde stoffen - Moreel bestanddeel

Het misdrijf van het "gemakkelijker maken" van het gebruik van de in artikel 2bis, § 1, Drugswet genoemde stoffen "door enig ander middel" dan het verschaffen van een lokaal, zoals omschreven in artikel 3, § 2, Drugswet, vereist enkel dat de dader op de hoogte is van het druggebruik en dat hij dit gebruik op eender welke wijze vergemakkelijkt door zijn niet-gerechtigde toedoen of gebrek aan optreden; aldus is voor het bewezen verklaren van dat misdrijf niet vereist dat de dader enig bijzonder opzet zou hebben en moet de dader niet hebben getracht de gebruiker te overhalen of hebben aangemoedigd om drugs te gebruiken (1). (1) Zie Cass. 21 mei 2002, AR P.01.0332.N, AC 2002, nr. 308, RW 2004-2005, nr. 16, p. 620.

- Art. 3, § 2 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

26 april 2022

P.22.0020.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.5](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Schuldbestanddeel - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst

Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°, Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1) Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 17 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 5 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

RECHTVAARDIGING EN VERSCHONING***Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke dwaling - Begrip - Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht***

De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond (1); uit de omstandigheid dat de beklaagde niet door zijn raadsman werd bijgestaan op het ogenblik waarop hij de hem verweten handeling of nalatigheid heeft begaan, kan op zich niet worden afgeleid dat zijn gedrag gerechtvaardigd is bij wijze van onoverkomelijke dwaling. (1) Cass. 22 december 2021, AR P.21.1311.F, AC 2021, nr. 825.

30 november 2022

P.22.0635.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.1](#)

AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke dwaling - Begrip - Beklaagde niet bijgestaan door een advocaat op het ogenblik waarop de verweten handeling werd verricht

De dwaling die een rechtvaardigingsgrond vormt, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon had kunnen begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd als die waarin de beklaagde zich bevond (1); uit de omstandigheid dat de beklaagde niet door zijn raadsman werd bijgestaan op het ogenblik waarop hij de hem verweten handeling of nalatigheid heeft begaan, kan op zich niet worden afgeleid dat zijn gedrag gerechtvaardigd is bij wijze van onoverkomelijke dwaling. (1) Cass. 22 december 2021, AR P.21.1311.F, AC 2021, nr. 825.

30 november 2022

P.22.0635.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.5](#)

AC nr. ...

OMKOPING

- Eindbeslissing die het corruptiepact bewezen verklaart - Gezag van gewijsde - Latere vervolging van de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht

Wanneer een eerste in kracht van gewijsde gegane beslissing het corruptiepact bewezen heeft verklaard en de omkoper heeft veroordeeld, kan de strafrechter die vervolgens moet kennismaken van de op een later tijdstip uitgeoefende strafvordering tegen de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht, niet beslissen dat dit pact niet bestaat; het rechterlijk gewijsde dienaangaande belet hem daarentegen niet om te beslissen dat de voormelde persoon hetzij niet aan de omkoping heeft deelgenomen, hetzij wel hierbij betrokken was, of nog, dat die persoon niet degene is die de opbrengst heeft aanvaard of, integendeel, wel diegene is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Toezicht door het Hof - Redenen

Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geremedieerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Behandeling van de strafvordering - Recht van verdediging - Verzoek tot uitstel om stukken te voegen - Beoordeling - Wijze

De rechter oordeelt onaantastbaar of het recht van verdediging van een partij vereist dat de behandeling van de strafvordering wordt uitgesteld opdat die partij alsnog stukken voor haar verdediging zou kunnen voorleggen; bij die beoordeling kan de rechter rekening houden met het gegeven dat die partij reeds de gelegenheid had de stukken over te leggen.

18 mei 2021

P.21.0135.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.5](#)

AC nr. ...

- Onderzoeksgerecht - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5° - Afbreuk aan de fundamentele rechten zoals bevestigd door artikel 6 EVRM - Aanvoeringsplicht - Draagwijdte

Een weigering tot overlevering op grond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel is enkel verantwoord wanneer ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht (1); de rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, nr. 505; Cass. 23 januari 2013, AR P.13.0087.F, AC 2013, nr. 55.

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

8 maart 2022

P.22.0295.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.1](#)

AC nr. ...

- Wraking - Wraking van een jeugdrechter - Kennis van de grond tot wraking - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof

De rechter die uitspraak doet over het wrakingsverzoek oordeelt onaantastbaar of de partij die het wrakingsverzoek heeft ingediend, dit heeft gedaan van zodra de wrakingsgrond haar was gekend en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0565.N, AC 2021, nr. 398; Cass. 15 januari 2019, AR P.18.1214.N, AC 2019, nr. 25; Cass. 14 juni 2016, AR P.16.0586.N, AC 2016, nr. 402.

26 april 2022

P.22.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.3](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de nieuwe vervolging identiek of substantieel dezelfde zijn, terwijl het Hof slechts nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Beginsel van wederzijds vertrouwen - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Artikel 3 EVRM - Taak van het onderzoeksgerecht - Bijkomende informatie - Draagwijdte

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangenissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12

AC nr. ...

ONDERWIJS

- Franse Gemeenschap - Grondwet (1994) - Artikel 159 - Reglementaire besluiten - KB 25 juni 1973 - Advies - Hoogdringendheid - Beoordeling door de minister - Bevoegdheid van de hoven en rechtbanken

Hoewel het in de regel aan de ministers toekomt om, onder voorbehoud van hun politieke verantwoordelijkheid, de hoogdringendheid te beoordelen die hen ontslaat van de verplichting om het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State in te winnen, moeten de hoven en rechtbanken overeenkomstig artikel 159 Grondwet nagaan of de minister, door dat advies niet in te winnen, zijn bevoegdheid niet heeft overschreden of zelfs heeft afgewend door het wettelijk begrip hoogdringendheid te miskennen (1). (1) Cass. 29 april 2022, AR C.18.0047.F, AC 2022, nr. 303.

- Art. 3 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 januari 2023

C.18.0402.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.3

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Voorlopige hechtenis - Ernstige aanwijzingen van schuld - Controle prima facie op de regelmatigheid van het bewijs - Ontbreken van een verzoek tot een zuiveringsprocedure op basis van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Gevolg

Indien de inverdenkinggestelde de regelmatigheid betwist van de bewijsverkrijging waaruit de ernstige aanwijzingen van schuld zijn afgeleid, dan is het onderzoeksgerecht slechts gehouden tot een prima facie-onderzoek van de voorgehouden onregelmatigheid en kan het, zo nodig, vervolgens het door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde onderzoek verrichten (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Artt. 136 en 235bis Wetboek van Strafvordering

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Mededeling van het dossier door de onderzoeksrechter aan het openbaar ministerie - Mededeling zonder enige onderzoekshandeling te verrichten - Regelmatigheid

Hoewel de onderzoeksrechter niet kan weigeren akte te nemen van een klacht, zelfs al lijkt ze hem niet ontvankelijk, kan hij evenwel, zelfs zonder enige onderzoekshandeling te verrichten, zijn dossier aan het openbaar ministerie meedelen indien hij, na het onderzoek van dat dossier, van oordeel is dat er redenen bestaan die de uitvoering of de voortzetting van een gerechtelijk onderzoek verhinderen of overbodig maken; dit kan met name het geval zijn wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat de feiten die deel uitmaken van zijn gerechtelijk onderzoek op geen enkele wijze strafrechtelijk kunnen worden gekwalificeerd (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.15.1353.N, AC 2016, nr. 201; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Brussel, die Keure, 9de uitg., 2021, 727.

- Artt. 61, 63 en 70 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2022

P.22.0487.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.5](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Opening van het gerechtelijk onderzoek na een burgerlijkepartijstelling - Onderzoeksverplichting - Draagwijdte - Mededeling van het dossier door de onderzoeksrechter aan het openbaar ministerie - Mededeling zonder enige onderzoekshandeling te verrichten - Regelmatigheid

Hoewel de onderzoeksrechter niet kan weigeren akte te nemen van een klacht, zelfs al lijkt ze hem niet ontvankelijk, kan hij evenwel, zelfs zonder enige onderzoekshandeling te verrichten, zijn dossier aan het openbaar ministerie meedelen indien hij, na het onderzoek van dat dossier, van oordeel is dat er redenen bestaan die de uitvoering of de voortzetting van een gerechtelijk onderzoek verhinderen of overbodig maken; dit kan met name het geval zijn wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat de feiten die deel uitmaken van zijn gerechtelijk onderzoek op geen enkele wijze strafrechtelijk kunnen worden gekwalificeerd (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.15.1353.N, AC 2016, nr. 201; M.- A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Brussel, die Keure, 9de uitg., 2021, 727.

- Artt. 61, 63 en 70 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2022

P.22.0487.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.5](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Raadkamer - Niet-bestreden beschikking waarbij geoordeeld werd dat de zaak niet in staat van wijzen is - Beschikking die rechtsmacht over dit geschilpunt uitput - Gevolg - Mogelijkheid om opnieuw uitspraak te doen over hetzelfde geschilpunt - Voorwaarden

Wanneer de raadkamer met een niet-bestreden beschikking heeft geoordeeld dat de zaak niet in staat van wijzen is om de rechtspleging te regelen, heeft zij haar rechtsmacht over dit geschilpunt uitgeput en zij kan op die beslissing niet terugkomen, behoudens indien het onderzoek werd vervolledigd of in geval van gewijzigde omstandigheden; niet vereist is dat de beide situaties zich voordoen en evenmin wordt de rechtsmacht van de raadkamer om de rechtspleging te regelen gehinderd door het feit dat het onderzoek anders wordt vervolledigd of de omstandigheden anders zijn gewijzigd dan vermeld in haar eerdere beschikking (1). (1) Zie Cass. 17 april 2012, AR P.11.2059.N, AC 2012, nr. 234.

18 mei 2021

P.21.0245.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering voor de onderzoeksrechter - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij dat een misbruik uitmaakt - Verhoogde rechtsplegingsvergoeding - Schadevergoeding wegens tergende en roekeloze rechtspleging - Cumulatie - Wettigheid

Wanneer de appelrechters, enerzijds, aan een persoon tegen wie de strafvordering door een burgerlijke partijstelling werd ingesteld een verhoogde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toekennen wegens het onredelijk geachte karakter van de situatie, omdat de beslissing van de burgerlijke partij om hoger beroep in te stellen een misbruik had uitgemaakt dat de gedaagde in hoger beroep, verontrust door een als procesziek aangemerkt gedrag, ertoe heeft verplicht hiertegen verweer te voeren en een omstandige conclusie te laten opstellen door zijn raadsman, en, anderzijds, aan de gedaagde in hoger beroep een vergoeding toekennen om de morele schade te herstellen die hij heeft geleden wegens het feit onterecht te zijn betrokken in een procedure die de burgerlijke partij met een schuldige lichtzinnigheid tegen hem heeft ingesteld, vergoeden zij twee onderscheiden schades (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 690.

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 128, 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0026.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.2](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Toezicht op de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel

Uit de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het uitgebreide toezicht op de wettigheid van het bewijsmiddel met betrekking tot de resultaten van de analyse van de telefonische communicatie die de in verdenking gestelde vanaf zijn versleutelde berichtenplatform heeft gevoerd, naar een latere datum heeft verdaagd, kan niet worden afgeleid dat de voorlopige hechtenis niet meer kan worden verantwoord op grond van de aan die resultaten verbonden aanwijzingen die aan een wettigheidstoezicht prima facie werden onderworpen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

28 september 2022

P.22.1198.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Deloyale handelingen van de onderzoeksrechter

Artikel 56, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt geen sanctie met betrekking tot de regelmatigheid van de rechtspleging voor de handelingen van de onderzoeksrechter die deze wetsbepaling heeft miskend; hieruit volgt dat de feitenrechters niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering moeten besluiten, enkel en alleen omdat de handelingen van het vooronderzoek op deloyale wijze werden verricht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

- Art. 56, § 1 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Verzoek om bijkomende inlichtingen - Antwoord van de autoriteiten van de beslissingsstaat - Toereikendheid - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, beoordeelt op onaantastbare wijze of de mededeling van de beslissingsstaat volstaat om de vragen te beantwoorden die in het verzoek om bijkomende inlichtingen zijn gesteld of dat er bijkomende inlichtingen moeten worden ingewonnen.

- Art. 2, § 4 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, is een kwestie waarover de autoriteiten van die staat moeten oordelen; het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van drie gevangenisstraffen, dient de samenloop tussen die in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen niet in aanmerking te nemen.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

- Raadkamer - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerste verschijning - Inzage van het dossier - Stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist dat op het moment waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, de verdachte inzage krijgt van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek, louter op grond van zijn aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken (1). (1) Zie Cass. 11 januari 2022, AR P.22.0019.N, nr. 20.

8 maart 2022

P.22.0258.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.12](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Gevolgen

Het rechtsmiddel bepaald in artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betreft een bijzonder rechtsmiddel waarbij de raadkamer in eerste aanleg en de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep zich over het verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden moeten uitspreken en hun beslissing moeten motiveren overeenkomstig artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet; dit rechtsmiddel kan niet worden aangewend als een hoger beroep tegen een verlengingsbeslissing van de onderzoeksrechter om zo de onderzoeksgerechten te verplichten zich uit te spreken over een voorgehouden formele onwettigheid van die verlengingsbeslissing (1). (1) Cass. 7 september 2021, AR P.21.1164.N, AC 2021, n° 525.

- Artt. 16, § 5, en 36, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Motivering - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof - Draagwijdte

Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over het bijzonder rechtsmiddel bepaald in artikel 36, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, moet op korte termijn beslissen en bijgevolg moet het onderzoeksgerecht niet tot in de bijzonderheden op elk verweer van een inverdenkinggestelde antwoorden; of de aan de inverdenkinggestelde opgelegde voorwaarden moeten worden opgeheven of gewijzigd, wordt onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht en het Hof gaat na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidstoezicht - Eindbeslissing over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving - Nieuw onderzoek in het kader van het beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen - Miskenning van het gezag van gewijsde

Wanneer het onderzoeksgerecht reeds onherroepelijk uitspraak heeft gedaan over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving van een vreemdeling, schendt de kamer van inbeschuldigingstelling de artikelen 23 tot 26 Gerechtelijk Wetboek wanneer ze die administratieve beslissing opnieuw onderzoekt in het kader van het hoger beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen (1). (1) Zie Cass. 10 september 2014, AR P.14.1374.F, AC 2014, nr. 509.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

5 oktober 2022

P.22.1207.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.12](#)

AC nr. ...

- Raadkamer - Regeling van de rechtspleging - Niet-bestreden beschikking waarbij geoordeeld werd dat de zaak niet in staat van wijzen is - Beschikking die rechtsmacht over dit geschilpunt uitput - Gevolg - Mogelijkheid om opnieuw uitspraak te doen over hetzelfde geschilpunt - Voorwaarden

Wanneer de raadkamer met een niet-bestreden beschikking heeft geoordeeld dat de zaak niet in staat van wijzen is om de rechtspleging te regelen, heeft zij haar rechtsmacht over dit geschilpunt uitgeput en zij kan op die beslissing niet terugkomen, behoudens indien het onderzoek werd vervolledigd of in geval van gewijzigde omstandigheden; niet vereist is dat de beide situaties zich voordoen en evenmin wordt de rechtsmacht van de raadkamer om de rechtspleging te regelen gehinderd door het feit dat het onderzoek anders wordt vervolledigd of de omstandigheden anders zijn gewijzigd dan vermeld in haar eerdere beschikking (1). (1) Zie Cass. 17 april 2012, AR P.11.2059.N, AC 2012, nr. 234.

18 mei 2021

P.21.0245.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

De door een magistraat van de beslissingsstaat genomen beschikking tot tenuitvoerlegging die drie veroordelingen voegt en die enkel de uitvoeringsduur van de drie in een Europees aanhoudingsbevel vermelde en aldus gevoegde gevangenisstraffen vaststelt, spreekt geen straf uit en heeft niet tot gevolg dat er in België een volgens het Belgisch recht verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1529.F, AC 2022, nr. 785.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

- Beslissing van buitenvervolginstelling - Non bis in idem-beginsel - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol EVRM en 14.7. van het IVBPR alsmede uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak een beslissing is die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt, zodat de toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht zodat een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring geen onherroepelijke beslissing over de strafvordering is en een dergelijke beslissing niet kan dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel (1). (1) EHRM 20 oktober 2020, Gutu t. Moldavië, nr. 13112/07, ro 50-51; EHRM 12 november 2019, Smokovic t. Kroatië, 57849/12, ro 35-46; Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F, AC 2011, nr. 519, RDPC 2002/3, blz. 339, met noot G.-F. RANERI, "L'autorité de la chose jugée au criminel sur le criminel"; Gent 6 maart 2018, ERGS 24, 2018, blz. 459; S. GNEDASJ en H. VANHULLE, "Not even God judges twice for the same act ... and tax offence Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel", TFR 2014, 466, blz. 659-663; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Antwerpen, Kluwer, 2014, blz. 157; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La charte, 2021, blz. 263; EHRM 8 juli 2019, Mihalache t. Roemenië, 54012/10, T.Strafr. 2019, blz. 122, ro 95. De betrokken overheid moet dus de bevoegdheid hebben het door het onderzoek opgeleverde bewijsmateriaal te onderzoeken en te evalueren. Het volstaat dat de betrokken beslissing wordt genomen door een overheid die bevoegd is met strafrechtelijke sancties op te treden tegen door het rechtssysteem verboden gedragingen. EHRM 22 november 2005, Sundqvist t. Finland, 75602/01; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, nr. 297; C. VAN DE HEYNING, D. VERBEKE, P. DE VOS en S. LAMBERIGTS, "Het ne bis in idem-beginsel in parallelle administratieve en strafrechtelijke procedures: de beperkte beperking van "bis", TFR 2018, 378; Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N, AC 2016 nr. 681. AW

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

19 april 2022

P.22.0056.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.10

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Beginsel van wederzijds vertrouwen - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangnissen van de uitvaardigende staat - Artikel 3 EVRM - Taak van het onderzoeksgerecht - Bijkomende informatie - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangenissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12](#)

AC nr. ...

- Toezicht op de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel

Uit de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het uitgebreide toezicht op de wettigheid van het bewijsmiddel met betrekking tot de resultaten van de analyse van de telefonische communicatie die de inverdenkinggestelde vanaf zijn versleutelde berichtenplatform heeft gevoerd, naar een latere datum heeft verdaagd, kan niet worden afgeleid dat de voorlopige hechtenis niet meer kan worden verantwoord op grond van de aan die resultaten verbonden aanwijzingen die aan een wettigheidstoezicht prima facie werden onderworpen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

28 september 2022

P.22.1198.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Vormvereisten - Raadkamer - Wijze

Het bijzondere rechtsmiddel waarin artikel 36, § 1, vierde en vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet voorzien, kan enkel worden ingesteld bij een verzoekschrift gericht aan de raadkamer (1); het kan niet worden ingesteld voor de onderzoeksrechter en het kan evenmin worden ingesteld als een incidenteel verzoek opgenomen in een voor de raadkamer neergelegde conclusie in het kader van een hoger beroep dat de inverdenkinggestelde instelt tegen een beslissing van de onderzoeksrechter die de voorwaarden verlengt. (1) Cass. 18 juni 1997, AR P.97.0771.F, AC 1997, nr. 280; R. DECLERCQ, Beginnelsen van strafrechtspleging, Kluwer, 6° ed., 2014, p. 572.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Raadkamer - Termijn - Gevolgen

Een verzoek tot opheffing of wijziging van voorwaarden, dat niet ontvankelijk is omdat het niet is ingesteld voor de juiste rechtsinstantie of met toepassing van de juiste procedure, doet de termijn van vijf dagen niet aanvangen.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Taak van het onderzoeksgerecht - Uitlegging door het Hof van Justitie - Draagwijdte

Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval er ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokkene, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en volgens het Hof van Justitie dient het Belgische onderzoeksgerecht dat bewijzen heeft dat er een reëel gevaar bestaat dat personen die in de uitvaardigende staat zijn gedetineerd onmenselijk of vernederend worden behandeld, verplicht is te beoordelen of dit gevaar bestaat alvorens tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel te besluiten; het onderzoeksgerecht dient zich bij deze beoordeling te baseren op objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens die, wat de detentievoorwaarden van de uitvaardigende lidstaat betreft, kunnen duiden op gebreken die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, hetzij bepaalde detentiecentra betreffen en deze gegevens kunnen blijken uit internationale rechterlijke beslissingen, zoals de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; het onderzoeksgerecht moet daarbij concreet en nauwkeurig nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd vanwege de detentieomstandigheden in die lidstaat een reëel gevaar zal lopen te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling wanneer hij wordt overgeleverd aan die lidstaat en daartoe, zo nodig, aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit om aanvullende gegevens moet verzoeken en in afwachting van de ontvangst van deze gegevens zijn beslissing over de overlevering moet uitstellen (1). (1) HvJ (Grote Kamer) 5 april 2016, C-404/15 en C-659/16.

- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Beoordeling - Redelijke termijn - Criteria - Motivering - Wijze

De beoordeling van de redelijkheid van de termijn van de voorwaarden moet concreet zijn, rekening houdend met de specifieke gegevens van elke zaak en daarbij kan het onderzoeksgerecht onder meer rekening houden met de impact van de voorwaarden op het privé- of beroepsleven van de betrokkene, de ernst van de feiten, de impact van de feiten op het slachtoffer en het risico van recidive; de duur van de maatregelen heeft een invloed op de motiveringsverplichting van het onderzoeksgerecht daar gronden die aanvankelijk afdoende leken, door het tijdsverloop hun rechtvaardigend vermogen kunnen verliezen maar dat belet niet dat het onderzoeksgerecht kan verwijzen naar de gegevens die zijn vervat in vroegere beslissingen tot verlenging of wijziging van de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden, wanneer het oordeelt dat die gegevens op grond van de omstandigheden die het vaststelt, nog steeds actueel zijn.

8 maart 2022

P.22.0274.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16

AC nr. ...

ONDERZOEKSRECHTER

- Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering - Onderzoeksverplichting - Draagwijdte - Mededeling van het dossier door de onderzoeksrechter aan het openbaar ministerie - Mededeling zonder enige onderzoekshandeling te verrichten - Regulariteit

Hoewel de onderzoeksrechter niet kan weigeren akte te nemen van een klacht, zelfs al lijkt ze hem niet ontvankelijk, kan hij evenwel, zelfs zonder enige onderzoekshandeling te verrichten, zijn dossier aan het openbaar ministerie meedelen indien hij, na het onderzoek van dat dossier, van oordeel is dat er redenen bestaan die de uitvoering of de voortzetting van een gerechtelijk onderzoek verhinderen of overbodig maken; dit kan met name het geval zijn wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat de feiten die deel uitmaken van zijn gerechtelijk onderzoek op geen enkele wijze strafrechtelijk kunnen worden gekwalificeerd (1). (1) Cass. 22 maart 2016, AR P.15.1353.N, AC 2016, nr. 201; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Brussel, die Keure, 9de uitg., 2021, 727.

- Artt. 61, 63 en 70 Wetboek van Strafvordering

5 oktober 2022

P.22.0487.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.5](#)

AC nr. ...

- Deloyale handelingen van de onderzoeksrechter

Artikel 56, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt geen sanctie met betrekking tot de regulariteit van de rechtspleging voor de handelingen van de onderzoeksrechter die deze wetsbepaling heeft miskend; hieruit volgt dat de feitenrechters niet tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering moeten besluiten, enkel en alleen omdat de handelingen van het vooronderzoek op deloyale wijze werden verricht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

- Art. 56, § 1 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

**- Verbeurdverklaring - Voorwaarde - Vordering van het openbaar ministerie -
Verwittiging door de rechter - Geen verbeurdverklaring opgelegd door de eerste
rechter - Hoger beroep - Gevolgen**

Met uitzondering van artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek dat voorziet in een schriftelijke vordering door het openbaar ministerie voor de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, maakt geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel een verbeurdverklaring afhankelijk van een uitdrukkelijke vordering door het openbaar ministerie of een verwittiging door de rechter, gezien een beklaagde immers weet welke straffen de rechter ingeval van een schuldigverklaring krachtens de wet kan of moet uitspreken en hij bij het voeren van zijn verdediging daarmee rekening moet houden; die regel geldt ook in hoger beroep en ook als de eerste rechter een gevorderde straf niet heeft opgelegd.

- Art. 43bis, eerste lid Strafwetboek
- Art. 43, 3° Strafwetboek

18 mei 2021

P.21.0207.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMST

BESTANDDELEN

Bestanddelen - Toestemming - Verzekering - Algemene voorwaarden - Verwijzing vóór of tijdens het sluiten van de overeenkomst

De uitdrukkelijke dan wel stilzwijgende toestemming vereist effectieve kennis of, op zijn minst, de mogelijkheid om effectief kennis te nemen van de bedingen waarmee moet worden ingestemd; het is in de regel niet voldoende dat er vóór of tijdens het sluiten van de overeenkomst louter wordt verwezen naar algemene voorwaarden (1). (1) ie concl. OM in Pas. 2022, nr. 857.

- Art. 1108 Oud Burgerlijk Wetboek

22 december 2022

C.22.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.3](#)

AC nr. ...

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN

Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid - Politieke partij - Jaarlijkse dotatie - Overeenkomst met derden

De door de politieke partij aangewezen instelling moet de aan die partij toegekende dotatie aanvragen, ontvangen en beheren; een politieke partij die is opgericht als een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid, kan niet in eigen naam overeenkomsten sluiten met derden, ook al heeft die overeenkomst betrekking op de aan die partij toegekende dotatie.

- Artt. 1er, 1°, 15, 16, 21 en 22 Wet 4 juli 1989 Controle Verkiezingsuitgaven

5 januari 2023

C.22.0202.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.4](#)

AC nr. ...

Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid - Gevolgen t.a.v. derden

Een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid kan niet in eigen naam overeenkomsten sluiten met derden.

- Art. 1101 Oud Burgerlijk Wetboek

5 januari 2023

C.22.0202.F

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.4](#)

AC nr. ...

PARITAIR COMITE

- Bevoegdheid - Paritair comité voor de petroleumnijverheid en-handel - Tankwagens

Tankwagens, in de zin van artikel 1, § 2, van het koninklijk besluit van 28 maart 1975 tot oprichting van het paritair comité voor de petroleumnijverheid en -handel, omvatten zowel de vrachtwagens met een geïntegreerde citerne als de gelede vrachtwagens waarbij een trekker een citerne voorttrekt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 818.

- Art. 1, § 2, c KB 28 maart 1975 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor de petroleumnijverheid en -handel

12 december 2022

S.21.0081.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.3](#)

AC nr. ...

- Bevoegdheid - Paritair comité voor de petroleumnijverheid en-handel - Paritair comité voor de handel in brandstoffen - Bevoegdheidscriteria

Artikel 1, § 2, c), van het koninklijk besluit van 28 maart 1975 tot oprichting van het paritair comité nr. 127 voor de handel in brandstoffen dient te worden uitgelegd in die zin dat, wat betreft de werknemers die hoofdzakelijk handarbeid verrichten, dat paritair comité bevoegd is voor de ondernemingen die niet voldoen aan de voorwaarde om aan minstens twee van de in die bepaling vermelde maatstaven te beantwoorden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 818.

- Art. 1, § 2, c KB 28 maart 1975 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van het Paritair Comité voor de petroleumnijverheid en -handel

12 december 2022

S.21.0081.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.3](#)

AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

- Strafzaken - Verjaring - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

- Hof van Justitie van de Europese Unie - Verplichting voor het Hof tot het stellen

van de vraag - Geen twijfel over de betekenis van de toepasselijke regel

Er dient geen prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld wanneer de juiste toepassing van het gemeenschapsrecht zo evident is dat er redelijkerwijs geen ruimte voor twijfel kan bestaan over de betekenis van de toepasselijke regel (1). (1) Cass. 14 maart 2006, AR P.05.1117.N, AC 2006, nr. 147.

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 betreffende de werking van de Europese Unie

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

- Verplichting tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Dringende zaak - Kort geding

Aangezien de zaak spoedeisend is en de uitspraak van het hof van beroep slechts een voorlopig karakter heeft, dient de voorgestelde prejudiciële vraag niet te worden gesteld.

- Art. 26, § 3 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

- Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

RAAD VAN STATE

- Afdeling wetgeving - Reglementaire besluiten - Advies - Hoogdringendheid - Beoordeling door de minister

Hoewel het in de regel aan de ministers toekomt om, onder voorbehoud van hun politieke verantwoordelijkheid, de hoogdringendheid te beoordelen die hen ontslaat van de verplichting om het met redenen omkleed advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State in te winnen, moeten de hoven en rechtbanken overeenkomstig artikel 159 Grondwet nagaan of de minister, door dat advies niet in te winnen, zijn bevoegdheid niet heeft overschreden of zelfs heeft afgewend door het wettelijk begrip hoogdringendheid te miskennen (1). (1) Cass. 29 april 2022, AR C.18.0047.F, AC 2022, nr. 303.

- Art. 3 Wetten op de Raad van State, gecoördineerd bij KB van 12 januari 1973

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 januari 2023

C.18.0402.F

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.3

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Fiscaal dossier houdende stukken vreemd aan de tegen de belastingplichtige gerichte fiscale vervolging - Vraag tot inzage door de belastingplichtige - Taak van de fiscale rechter

In geval de belastingplichtige van oordeel is dat de toegang tot de stukken of gedeelten van die stukken van het fiscaal dossier die vreemd zijn aan de tegen de belastingplichtige gerichte fiscale vervolging noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn rechten en hij die aanvoering ook enigszins aannemelijk maakt, staat het aan de rechter in de fiscale procedure om daarover te oordelen, zo nodig de overlegging van die stukken of gedeelten van stukken te bevelen en desnoods een miskenning van de rechten van de belastingplichtige te sanctioneren (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 mei 2024

F.22.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240530.1N.3](#)

AC nr. ...

Belastingzaken - Fiscaal dossier houdende stukken vreemd aan de tegen de belastingplichtige gerichte fiscale vervolging - Inzagerecht van de belastingplichtige

Het beginsel van de wapengelijkheid zoals vervat in het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en in het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging vereist dat in een fiscale procedure die aanleiding geeft of kan geven tot een administratieve sanctie met het karakter van een straf, de belastingplichtige in de regel toegang heeft tot alle gegevens behorend tot het fiscale dossier van de administratie, met inbegrip van de stukken die de administratie heeft verkregen door inzage van een strafdossier na machtiging van de bevoegde gerechtelijke overheid; de administratie kan evenwel de toegang weigeren tot die stukken of gedeelten van die stukken, indien die vreemd zijn aan de tegen de belastingplichtige gerichte fiscale vervolging (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 mei 2024

F.22.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240530.1N.3](#)

AC nr. ...

Belastingzaken - Fiscaal dossier houdende stukken verkregen door inzage strafdossier - Inzagerecht van de belastingplichtige

Het beginsel van de wapengelijkheid zoals vervat in het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en in het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging vereist dat in een fiscale procedure die aanleiding geeft of kan geven tot een administratieve sanctie met het karakter van een straf, de belastingplichtige in de regel toegang heeft tot alle gegevens behorend tot het fiscale dossier van de administratie, met inbegrip van de stukken die de administratie heeft verkregen door inzage van een strafdossier na machtiging van de bevoegde gerechtelijke overheid; de administratie kan evenwel de toegang weigeren tot die stukken of gedeelten van die stukken, indien die vreemd zijn aan de tegen de belastingplichtige gerichte fiscale vervolging (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 mei 2024

F.22.0031.N

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240530.1N.3](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat

Uit de artikelen 6.1 EVRM en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman, vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst en hij overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0231.N, AC 2020, nr. 228, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Inzage van het dossier - Gebrek aan toegang tot elektronische communicatie in de gevangenis - Gevolg

De uitoefening van het recht van verdediging vereist niet dat de inverdenkinggestelde die zich in voorlopige hechtenis bevindt in de gevangenis voor de behandeling van zijn cassatieberoep beschikt over een computer, een telefoon en toegang tot het internet.

3 mei 2022

P.22.0560.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.18](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Redenen

Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geredigeerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuigen op de rechtszitting - Recht op een eerlijk proces - Beoordeling van de bewijsmiddelen door de strafrechter zelf - Geloofwaardigheid van de getuigenverklaringen - Wijziging van het rechtscollege - Vervangende rechter die niet aanwezig was bij het getuigenverhoor - Compenserende maatregelen - Draagwijdte

Uit artikel 6 EVRM en het daarin gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de strafrechter voor de schuldbeoordeling van een beklaagde zelf de bewijsmiddelen moet beoordelen en dit ook geldt voor de geloofwaardigheid van getuigen en de rechter in de regel in staat moet zijn om het gedrag van getuigen waar te nemen en op die manier zijn eigen mening te vormen over de geloofwaardigheid ervan; die regel kent evenwel een uitzondering indien tijdens de behandeling van een strafzaak een van de rechters wordt vervangen en de vervangende rechter niet aanwezig was bij het getuigenverhoor, maar de andere rechters die over de schuld oordelen wel en er bovendien compenserende maatregelen zijn teneinde te verzekeren dat de vervangende rechter een goed begrip heeft van het bewijs bijvoorbeeld doordat hij kennis kan nemen van de processen-verbaal van de rechtszittingen waarin de voornaamste verklaringen van de getuigen zijn vermeld en die uitzondering geldt ook indien de geloofwaardigheid van de getuigen wordt betwist (1). (1) Zie EHRM 29 juni 2017, nr. 63446/13, Lorefice t. Italië; EHRM 6 december 2016, nr. 6962/13, Škaro t. Kroatië; EHRM 10 februari 2005, nr. 10075/02, Graviano t. Italië; EHRM 9 juli 2002, nr. 37442/97, P.K. t. Finland.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

18 mei 2021

P.21.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Rechter ten gronde - Behandeling van de strafvordering - Verzoek tot uitstel om stukken te voegen - Beoordeling - Wijze

De rechter oordeelt onaantastbaar of het recht van verdediging van een partij vereist dat de behandeling van de strafvordering wordt uitgesteld opdat die partij alsnog stukken voor haar verdediging zou kunnen voorleggen; bij die beoordeling kan de rechter rekening houden met het gegeven dat die partij reeds de gelegenheid had de stukken over te leggen.

18 mei 2021

P.21.0135.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Wijziging van de strafbaarstelling

Het recht van verdediging wordt miskend wanneer de strafrechter bij zijn beoordeling een wijziging doorvoert aan de toepasselijke strafbepaling zonder dat de partijen de gelegenheid hebben gehad om standpunt in te nemen over de aanpassing die de strafrechter heeft doorgevoerd.

26 april 2022

P.22.0208.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Gezag van gewijsde - Draagwijdte - Grens - Misdrijf dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard - Betwisting door de beklaagde van de bestanddelen van het misdrijf - Eerbiediging van het recht van verdediging

Het gezag van gewijsde in strafzaken strekt zich enkel uit tot wat zeker en noodzakelijk door de strafrechter is beslist met betrekking tot het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten en rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke grondslag van de strafrechtelijke beslissing vormen; dat gezag mag de beklaagde niet beletten, op straffe van miskenning van zijn recht van verdediging, om elk bestanddeel te betwisten van het hem ten laste gelegde misdrijf, dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Onpartijdigheid van de rechter - Rechter die eerder al uitspraak heeft gedaan over een bijkomende straf van een andere beklaagde wegens dezelfde feiten

De omstandigheid dat een rechter al uitspraak heeft gedaan, in een onderscheiden rechtspleging, over de bijkomende straf van een andere beklaagde, volstaat op zich niet om zijn bekwaamheid om op onpartijdige wijze kennis te nemen van de straffordering tegen een persoon die later voor dezelfde feiten wordt vervolgd, in twijfel te trekken; dat is enkel het geval wanneer de eerste beslissing een voorbarige beoordeling van de schuld van de in de tweede zaak betrokken persoon inhoudt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

2 november 2022

P.22.0486.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

***International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.7 -
Recht om niet tweemaal te worden berecht of gestraft - Voorwaarden -
Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon -
Beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling - Draagwijdte***

Uit de bepalingen van de artikelen 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol EVRM en 14.7. van het IVBPR alsmede uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak een beslissing is die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt, zodat de toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht zodat een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring geen onherroepelijke beslissing over de strafvordering is en een dergelijke beslissing niet kan dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel (1). (1) EHRM 20 oktober 2020, Gutu t. Moldavië, nr. 13112/07, ro 50-51; EHRM 12 november 2019, Smokovic t. Kroatië, 57849/12, ro 35-46; Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F, AC 2011, nr. 519, RDPC 2002/3, blz. 339, met noot G.-F. RANERI, "L'autorité de la chose jugée au criminel sur le criminel"; Gent 6 maart 2018, ERGS 24, 2018, blz. 459; S. GNEDASJ en H. VANHULLE, "Not even God judges twice for the same act ... and tax offence Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel", TFR 2014, 466, blz. 659-663; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Antwerpen, Kluwer, 2014, blz. 157; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La charte, 2021, blz. 263; EHRM 8 juli 2019, Mihalache t. Roemenië, 54012/10, T.Strafr. 2019, blz. 122, ro 95. De betrokken overheid moet dus de bevoegdheid hebben het door het onderzoek opgeleverde bewijsmateriaal te onderzoeken en te evalueren. Het volstaat dat de betrokken beslissing wordt genomen door een overheid die bevoegd is met strafrechtelijke sancties op te treden tegen door het rechtssysteem verboden gedragingen. EHRM 22 november 2005, Sundqvist t. Finland, 75602/01; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, nr. 297; C. VAN DE HEYNING, D. VERBEKE, P. DE VOS en S. LAMBERIGTS, "Het ne bis in idem-beginsel in parallelle administratieve en strafrechtelijke procedures: de beperkte beperking van "bis", TFR 2018, 378; Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N, AC 2016 nr. 681. AW

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Het ontbreken van een recent verhoor van de aangehouden in verdenkinggestelde - Gevolg

Uit het feit dat een sinds langere tijd aangehouden in verdenkinggestelde sinds geruime tijd niet meer werd verhoord, volgt niet noodzakelijk dat: 1° zijn voorlopige hechtenis niet langer verantwoord is; het komt de onderzoeksrechter toe om in het licht van de noodwendigheden van het onderzoek te bepalen of en wanneer een (her)verhoor van een in verdenkinggestelde zich opdringt; 2° het gerechtelijk onderzoek vertraging oploopt en dat de duur van de voorlopige hechtenis op ongepaste wijze wordt verlengd; 3° er wat betreft die in verdenkinggestelde geen gevaar voor collusie meer kan worden aangenomen; het gevaar voor collusie is immers niet noodzakelijk afhankelijk van het al dan niet verhoren van een aangehouden in verdenkinggestelde; 4° het onderzoek in afwezigheid van de in verdenkinggestelde zou verlopen en zijn recht van verdediging wordt miskend: de betrokkene of zijn raadsman heeft immers ter gelegenheid van de beslissingen over de handhaving van de voorlopige hechtenis toegang tot het dossier en hij kan om de in artikel 22, derde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde samenvattende ondervraging of aanvullend onderzoek verzoeken (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Recht op toegang tot de rechter - Debat over de internering van de beklaagde - Deskundigenonderzoek - Actualisering van het deskundigenverslag - Actueel advies over de geestestoestand van de beklaagde - Verslag opgesteld in een eerdere procedure over samenhangende feiten - Toelaatbaarheid

Het feit dat de rechter die moet oordelen over de internering zich door een psychiater-deskundige moet laten voorlichten over de geestestoestand van de beklaagde ten tijde van de feiten en van het deskundigenonderzoek en over het mogelijke oorzakelijk verband tussen de geestesstoornis en de feiten, staat niet eraan in de weg dat het de rechter zelf is die onaantastbaar oordeelt over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van de beslissing en dat het advies van de deskundige enkel een hulpmiddel is bij de globale inschatting van die geestestoestand door de rechter; bijgevolg verplichten noch de artikelen 5, §1, en 9, §1, 2° Interneringswet noch artikel 5.4 EVRM de rechter, die overweegt de internering van de beklaagde te bevelen voor samenhangende strafbare feiten, voor elk van die feiten een deskundigenonderzoek of de actualisatie van een reeds in de procedure uitgevoerd deskundigenonderzoek te bevelen; de rechter kan zich ook baseren op het verslag van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek dat reeds vroeger in de procedure werd bevolen voor andere samenhangende feiten, wanneer hij van oordeel is dat dit verslag hem voor alle te beoordelen feiten een voldoende advies verschaft over de geestestoestand van de beklaagde op het moment van zijn beslissing (1). (1) In dezelfde zin Cass. 23 november 2021, AR P.21.0888.N, AC 2021, nr. 738, T. Strafr. 2022, 57; Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550; K. HANOULLE; "Potpourri III als sluitstuk van de nieuwe interneringswetgeving", NC 2016, 392.

- Artt. 5, § 1, en 9, § 1, 2° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.21.1540.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Gevolg - Artikel 6.3.b - Recht op voldoende tijd voor zijn verdediging - Inzage van het strafdossier door de advocaat van de beklaagde

Een beklaagde die het strafdossier heeft ingezien via zijn advocaat, met wie hij dat dossier heeft kunnen bespreken, kan niet gegriefd zijn door het enkele feit dat de hoven en de rechtbanken hem die inzage niet hebben verleend.

- Art. 6.3.b Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.21.1540.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Wijziging van het rechtscollege - Vervangende rechter die niet aanwezig was bij het getuigenverhoor - Compenserende maatregelen - Draagwijdte - Horen van getuigen op de rechtszitting - Beoordeling van de bewijsmiddelen - Eigen beoordeling door de strafrechter - Geloofwaardigheid van de getuigenverklaringen

Uit artikel 6 EVRM en het daarin gewaarborgde recht op een eerlijk proces, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat de strafrechter voor de schuldbeoordeling van een beklaagde zelf de bewijsmiddelen moet beoordelen en dit ook geldt voor de geloofwaardigheid van getuigen en de rechter in de regel in staat moet zijn om het gedrag van getuigen waar te nemen en op die manier zijn eigen mening te vormen over de geloofwaardigheid ervan; die regel kent evenwel een uitzondering indien tijdens de behandeling van een strafzaak een van de rechters wordt vervangen en de vervangende rechter niet aanwezig was bij het getuigenverhoor, maar de andere rechters die over de schuld oordelen wel en er bovendien compenserende maatregelen zijn teneinde te verzekeren dat de vervangende rechter een goed begrip heeft van het bewijs bijvoorbeeld doordat hij kennis kan nemen van de processen-verbaal van de rechtszittingen waarin de voornaamste verklaringen van de getuigen zijn vermeld en die uitzondering geldt ook indien de geloofwaardigheid van de getuigen wordt betwist (1). (1) Zie EHRM 29 juni 2017, nr. 63446/13, Loreface t. Italië; EHRM 6 december 2016, nr. 6962/13, Škaro t. Kroatië; EHRM 10 februari 2005, nr. 10075/02, Graviano t. Italië; EHRM 9 juli 2002, nr. 37442/97, P.K. t. Finland.

- Art. 6 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

18 mei 2021

P.21.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming

De miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht, vormen geen materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM, bedoeld in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar een formele of procedurele tekortkoming (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 november 2022

P.22.0591.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafbzaken - Onpartijdigheid van de rechter - Rechter die eerder al uitspraak heeft gedaan over een bijkomende straf van een andere beklaagde wegens dezelfde feiten

De omstandigheid dat een rechter al uitspraak heeft gedaan, in een onderscheiden rechtspleging, over de bijkomende straf van een andere beklaagde, volstaat op zich niet om zijn bekwaamheid om op onpartijdige wijze kennis te nemen van de strafvordering tegen een persoon die later voor dezelfde feiten wordt vervolgd, in twijfel te trekken; dat is enkel het geval wanneer de eerste beslissing een voorbarige beoordeling van de schuld van de in de tweede zaak betrokken persoon inhoudt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de woning -
Vrijheidsberoving in een woning***

Artikel 2, eerste lid, Huizoenkingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsbeneming bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 2 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Legaliteit van de strafwet - Nauwkeurigheid en voorspelbaarheid van de strafwet - Evolutie van de strafbare gedragingen - Voorwaarden

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en als dusdanig of in samenhang met andere bepalingen gelezen, op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is; aan het vereiste van de redelijke voorzienbaarheid is voldaan wanneer het voor de persoon op wie de strafbepaling van toepassing is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling en zo nodig met behulp van de uitlegging ervan gegeven door de rechtspraak, de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid kunnen meebrengen; het staat aan de strafrechter om te oordelen over de schuld van een beklaagde aan een aan deze laatste ten laste gelegd misdrijf; binnen dat kader dient de strafrechter te onderzoeken of de eventueel door hem toe te passen strafbepaling ten tijde van het feit klaarblijkelijk voldeed aan de vereisten van precisie, duidelijkheid en voorspelbaarheid opdat die bepaling op de beklaagde kan worden toegepast; het feit dat die vereisten een algemene draagwijdte hebben die mee in de beoordeling moet worden betrokken, belet niet dat de strafrechter ze in de hem voorgelegde zaak concreet moet toepassen, rekening houdend met de persoon van de beklaagde en diens situatie ten tijde van het feit; dat de rechter over een zekere beoordelingsvrijheid beschikt, is als dusdanig niet strijdig met het vereiste van redelijke voorzienbaarheid; er moet immers rekening worden gehouden met het algemene karakter van wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de gedragingen die zij bestraffen; het beginsel zelf van de algemeenheid van de wet brengt mee dat de bewoordingen ervan vaak geen absolute precisie kunnen hebben (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0021.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.5

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Belang en onderling verband van de criteria over de noodzaak van een getuigenverhoor - Concrete toepassing van de criteria - Recht op een eerlijk proces in zijn geheel - Concrete omstandigheden van de zaak - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging - Grens

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; daarbij dient evenwel niet elk criterium of elke reden die de rechter bij de invulling van een criterium vermeldt, even draagkrachtig te zijn; de criteria en de daarbij vermelde redenen kunnen elkaar immers versterken, vervolledigen of verduidelijken en moeten zodoende steeds in hun onderling verband worden gelezen; het staat aan de rechter om, rekening houdend met de aldus gepreciseerde criteria, te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; daarbij moet de rechter zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; uit het geheel van die omstandigheden moet blijken dat de rechter deze criteria daadwerkelijk op de zaak heeft toegepast, zonder zich te beperken tot algemeenheden die niet worden geconcretiseerd aan de hand van de specifieke gegevens van de zaak of tot een formele zienswijze die geen bevestiging vindt in de verdere beoordeling; dit laatste sluit niet noodzakelijk uit dat de rechter, die heeft geoordeeld dat een belastende verklaring van een getuige niet doorslaggevend is voor de beoordeling van de schuld van de beklaagde, bij de schuldbeoordeling toch verwijst naar die verklaring, mits daaruit niet blijkt dat de rechter de schuldbeoordeling wel degelijk in overwegende mate op die verklaring steunt (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerdere veroordeling van de in verdenking gestelde. - Recidivegevaar - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Beoordeling

Bij de beoordeling van recidivegevaar kan het onderzoeksgerecht wel degelijk veroordelingen uit een al dan niet ver verleden betrekken, zonder dat daaruit een miskenning van het vermoeden van onschuld kan worden afgeleid; of er nog een noodzaak bestaat voor de handhaving van de voorlopige hechtenis en of de redelijke termijn al dan niet is overschreden, wordt in het licht van het voorgaande onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht; wel gaat het Hof na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Vereiste van een van een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek - Hernieuwde beoordeling van eerdere gegevens - Voorwaarden

Het oordeel over de noodzaak van het laten voortbestaan van de voorlopige hechtenis vereist een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, omdat de voorlopige hechtenis de uitzondering is en redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen; ingeval uit dat onderzoek blijkt dat de duur van de voorlopige hechtenis niet meer redelijk is zoals vereist door artikel 5.3 EVRM, moet de in verdenking gestelde in vrijheid worden gesteld; bij deze beoordeling mag het onderzoeksgerecht geen blijk geven van enig automatisme dat onverenigbaar is met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis; het verbod op automatisme houdt evenwel niet in dat het onderzoeksgerecht bij een hernieuwde en dus geactualiseerde beoordeling geen rekening mag houden met de elementen die het voorheen in aanmerking heeft genomen; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te oordelen of uit die elementen, desgevallend aangevuld met andere, rekening houdend met de voortgang van het onderzoek en het verstreken tijdsverloop, nog steeds gevaren voor recidive, collusie en onttrekking kunnen worden afgeleid die een verdere handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijk maken (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onpartijdige rechterlijke instantie - Beslissing over handhaving voorlopige hechtenis - Beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering - Zelfde strafrechter - Gevolg - Grens

Uit de enkele omstandigheid dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep oordeelt over de gegrondheid van de strafvordering, terwijl hij eerder als lid van de kamer van inbeschuldigingstelling ten aanzien van dezelfde beklaagde heeft beslist over de handhaving van diens voorlopige hechtenis, kan geen schending van artikel 6.1 EVRM of artikel 14.1 IVBPR noch miskennen van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid; dat is slechts anders indien uit de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling blijkt dat die zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171, RW 2013-14, 305-308, met noot B. De Smet.

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

18 mei 2021

P.21.0245.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à décharge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Artikel 442quinquies,

eerste lid, Wetboek van strafvordering - Miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - (Geen) materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM - (Wel) formele of procedurele tekortkoming

De miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het recht op de bijstand van een advocaat, gewaarborgd in de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM, of van het recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht, vormen geen materiële strijdigheid of strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM, bedoeld in artikel 442quinqüies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, maar een formele of procedurele tekortkoming (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinqüies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinqüies Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.1 en 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

30 november 2022

P.22.0591.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Heropening van de rechtspleging - Artikel 442quinqüies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Strijdigheid over de grond van de zaak met het EVRM

Onder de in artikel 442quinqüies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde strijdigheid over de grond van de zaak wordt elke beslissing verstaan die een gedraging als een misdaad of een wanbedrijf omschrijft terwijl, in werkelijkheid, die gedraging de rechtmatige uitoefening vormt van een vrijheid of van een recht die door het Verdrag worden gewaarborgd, of nog elke beslissing die een straf oplegt die niet verenigbaar is met de in dat Verdrag vastgelegde beginselen en waarden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783.

- Art. 442quinqüies Wetboek van Strafvordering

30 november 2022

P.22.0591.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Redenen

Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geremedieerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van strafvordering - Veroordeling van België door het EHRM - Reden - Procedurele tekortkoming, en niet een strijdigheid over de grond van de zaak - Invloed op het verzoek tot heropening van de rechtspleging

Bij de uitspraak over een verzoek tot heropening van de rechtspleging moet, aangezien de redenen van de veroordeling van de Belgische Staat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geen strijdigheid over de grond van de zaak maar een procedurele tekortkoming uitmaken, onderzocht worden of die tekortkoming ernstige twijfel over de uitkomst van het proces doet ontstaan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2022, nr. 783; zie Cass. 16 maart 2022, AR P.21.1300.F, AC 2022, nr. 195, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas. waarin hij met name verwijst naar de memorie van toelichting van de Aanbeveling van 19 januari 2000, R (2000) 2, van het Comité van Ministers van de Raad van Europa (cf. infra); Cass. 26 oktober 2022, AG P.22.0712.F, Pas. 2022, nr. 683 (dat net als onderhavig arrest beslist dat een dergelijke tekortkoming, die door het EHRM is vastgesteld, in dit geval niet beantwoordt aan de in artikel 442quinquies, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, bepaalde voorwaarden om de heropening van de rechtspleging te bevelen), met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 442quinquies Wetboek van Strafvordering

30 november 2022

P.22.0591.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.19](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à décharge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald en (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, vereist dat om een belastende verklaring van een tijdens het vooronderzoek gehoorde persoon als bewijs in aanmerking te nemen, zonder dat de beklaagde de gelegenheid had die persoon als getuige op de rechtszitting te ondervragen, de rechter nagaat of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige, dit wil zeggen feitelijke of juridische gronden die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden; (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, waarbij onder doorslaggevend wordt verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat dit het resultaat van de zaak heeft bepaald en (iii) er voor het niet kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen; dergelijke compenserende factoren kunnen onder meer bestaan in het voorliggen van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt, de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek of ter rechtszitting de getuige te ondervragen of te doen ondervragen en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...
123/ 208

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Belang en onderling verband van de criteria over de noodzaak van een getuigenverhoor - Concrete toepassing van de criteria - Recht op een eerlijk proces in zijn geheel - Concrete omstandigheden van de zaak - Gebruik van een belastende verklaring van de getuige die niet doorslaggevend is voor het bewijs - Compenserende waarborgen voor de verdediging - Grens

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge beoordelen aan de hand van de drie voormelde criteria en in de vermelde volgorde; daarbij dient evenwel niet elk criterium of elke reden die de rechter bij de invulling van een criterium vermeldt, even draagkrachtig te zijn; de criteria en de daarbij vermelde redenen kunnen elkaar immers versterken, vervolledigen of verduidelijken en moeten zodoende steeds in hun onderling verband worden gelezen; het staat aan de rechter om, rekening houdend met de aldus gepreciseerde criteria, te oordelen of door het niet-horen op de rechtszitting van een getuige à charge het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, met inbegrip van zijn recht van verdediging, wordt miskend; daarbij moet de rechter zijn beslissing steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; uit het geheel van die omstandigheden moet blijken dat de rechter deze criteria daadwerkelijk op de zaak heeft toegepast, zonder zich te beperken tot algemeenheden die niet worden geconcretiseerd aan de hand van de specifieke gegevens van de zaak of tot een formele zienswijze die geen bevestiging vindt in de verdere beoordeling; dit laatste sluit niet noodzakelijk uit dat de rechter, die heeft geoordeeld dat een belastende verklaring van een getuige niet doorslaggevend is voor de beoordeling van de schuld van de beklaagde, bij de schuldbeoordeling toch verwijst naar die verklaring, mits daaruit niet blijkt dat de rechter de schuldbeoordeling wel degelijk in overwegende mate op die verklaring steunt (1). (1) Zie noot OM.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten. Verklaring van de jury - Moraliteitsonderzoek - Getuigenis van een gerechtsdeskundige en politieambtenaar - Aanbrengen van gegevens over het gerechtelijk verleden van de beschuldigde - Onderscheid tussen veroordelingen en politionele inlichtingen - Verduidelijking van dit onderscheid door de voorzitter van het hof van assisen - Wettige verdenking - Beoordeling

Het vermoeden van onschuld verzet zich niet ertegen dat tijdens de behandeling voor het hof van assisen door getuigen-deskundigen, getuigen of raadslieden van partijen melding wordt gemaakt van op een beschuldigde betrekking hebbende feitelijkheden, die als een misdrijf kunnen worden omschreven maar die geen aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling, voor zover daarmee niet wordt aangegeven dat deze beschuldigde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt; uit het enkele feit dat bij het verhoor van de gerechtsdeskundigen is verwezen naar het omvangrijk verleden van de verzoeker en dat de over het moraliteitsonderzoek getuigende politie-inspecteur in de geschreven presentatie onder een rubriek Gerechtelijk verleden melding heeft gemaakt van politionele interventies betreffende de verzoeker, volgt niet dat daardoor wordt aangenomen dat deze beschuldigde zich aan de vermelde strafbare feiten heeft schuldig gemaakt en het vermoeden van onschuld is miskend (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Onmenselijke of onterende behandelingen - Europees aanhoudingsbevel - Buitenlands bevel tot aanhouding - Tenuitvoerlegging in België - Beginsel van wederzijds vertrouwen - Weigeringsgronden - Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel - Schending van de fundamentele rechten van artikel 6 VEU - Detentieomstandigheden in de gevangenissen van de uitvaardigende staat - Taak van het onderzoeksgerecht - Bijkomende informatie - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten en deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel; de weigering tot overlevering op grond van deze bepaling is dan ook enkel verantwoord wanneer er ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende staat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht, of met andere woorden dat er een ernstig, persoonlijk en direct risico is op schending van fundamentele rechten; het onderzoeksgerecht oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn en het oordeelt evenzeer onaantastbaar of het zich op basis van de informatie die het dossier bevat en die door de partijen wordt overgelegd voldoende voorgelicht acht om zich uit te spreken over het toepassen van de weigeringsgrond van artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel en uit het loutere feit dat de betrokkene een schending aanvoert van artikel 3 EVRM omwille van de detentieomstandigheden in gevangenissen van de uitvaardigende staat, volgt niet dat het onderzoeksgerecht steeds verplicht is daarover nadere informatie in te winnen (1). (1) Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1119.N, AC 2021, nr. 505; Cass. 24 maart 2020, AR P.20.0320.N, AC 2020, nr. 212; Cass. 10 maart 2020, AR P.20.0242.N, AC 2020, nr. 179; Cass. 18 maart 2014, AR P.14.0402.N, AC 2014, nr. 215; Cass. 19 november 2013, AR P.13.1765.N, AC 2013, nr. 615.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, derde lid Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Art. 4, 5° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

19 april 2022

P.22.0483.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.12](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Bescherming van de woonplaats - Afstand van recht

Artikel 8 EVRM en de artikelen 15 en 22 Grondwet verbieden niet dat afstand wordt gedaan van het recht op bescherming van de woning, met name door een openbaar gezag toe te staan de woning te betreden; om geldig te zijn, moet de afstand van een grondrecht ondubbelzinnig zijn vastgesteld en met kennis van zaken, namelijk op grond van een geïnformeerde toestemming, en zonder dwang zijn gedaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Redenen

Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geremedieerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Handhaving - Eerdere veroordeling van de in verdenking gestelde. - Recidivegevaar - Vermoeden van onschuld - Beoordeling

Bij de beoordeling van recidivegevaar kan het onderzoeksgerecht wel degelijk veroordelingen uit een al dan niet ver verleden betrekken, zonder dat daaruit een miskenning van het vermoeden van onschuld kan worden afgeleid; of er nog een noodzaak bestaat voor de handhaving van de voorlopige hechtenis en of de redelijke termijn al dan niet is overschreden, wordt in het licht van het voorgaande onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht; wel gaat het Hof na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1)Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3 mei 2022

P.22.0548.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Zevende Aanvullend Protocol - Artikel 4.1 - Recht om niet tweemaal te worden berecht of gestraft - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon - Beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol EVRM en 14.7. van het IVBPR alsmede uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak een beslissing is die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt, zodat de toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht zodat een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring geen onherroepelijke beslissing over de strafvordering is en een dergelijke beslissing niet kan dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel (1). (1) EHRM 20 oktober 2020, Gutu t. Moldavië, nr. 13112/07, ro 50-51; EHRM 12 november 2019, Smokovic t. Kroatië, 57849/12, ro 35-46; Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F, AC 2011, nr. 519, RDPC 2002/3, blz. 339, met noot G.-F. RANERI, "L'autorité de la chose jugée au criminel sur le criminel"; Gent 6 maart 2018, ERGS 24, 2018, blz. 459; S. GNEDASJ en H. VANHULLE, "Not even God judges twice for the same act ... and tax offence Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel", TFR 2014, 466, blz. 659-663; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Antwerpen, Kluwer, 2014, blz. 157; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La charte, 2021, blz. 263; EHRM 8 juli 2019, Mihalache t. Roemenië, 54012/10, T.Strafr. 2019, blz. 122, ro 95. De betrokken overheid moet dus de bevoegdheid hebben het door het onderzoek opgeleverde bewijsmateriaal te onderzoeken en te evalueren. Het volstaat dat de betrokken beslissing wordt genomen door een overheid die bevoegd is met strafrechtelijke sancties op te treden tegen door het rechtssysteem verboden gedragingen. EHRM 22 november 2005, Sundqvist t. Finland, 75602/01; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, nr. 297; C. VAN DE HEYNING, D. VERBEKE, P. DE VOS en S. LAMBERIGTS, "Het ne bis in idem-beginsel in parallelle administratieve en strafrechtelijke procedures: de beperkte beperking van "bis", TFR 2018, 378; Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N, AC 2016 nr.

681. AW

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

19 april 2022

P.22.0056.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Wijziging van de strafbaarstelling - Recht van verdediging

Het recht van verdediging wordt miskend wanneer de strafrechter bij zijn beoordeling een wijziging doorvoert aan de toepasselijke strafbepaling zonder dat de partijen de gelegenheid hebben gehad om standpunt in te nemen over de aanpassing die de strafrechter heeft doorgevoerd.

26 april 2022

P.22.0208.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.7](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Straf met een levenslang karakter

Een straf is niet strijdig met artikel 3 EVRM wegens haar levenslange karakter indien ze de jure en de facto samendrukbaar is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 550.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 september 2024

C.23.0504.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240905.1F.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat

Uit de artikelen 6.1 EVRM en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman, vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst en hij overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0231.N, AC 2020, nr. 228, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Hof van assisen - Behandeling ter zitting en tussenarresten. Verklaring van de jury - Voorzitter van het hof van assisen - Discretionaire macht - Moraliteitsonderzoek - Getuigenverhoor - Gegevens die een negatief daglicht werpen op de beschuldigde - Gebrek aan opmerkingen of toelichting van de voorzitter over die gegevens - Gevolg

Uit artikel 281, §2 Wetboek van Strafvordering volgt niet dat de voorzitter van het hof van assisen ertoe gehouden is om indien door getuigen of raadslieden van andere partijen gegevens worden aangevoerd die een negatief licht kunnen werpen op een beschuldigde, ambtshalve tussen te komen; dat geldt evenzeer indien uit die gegevens een miskenning van het vermoeden van onschuld zou kunnen worden afgeleid; het staat immers niet aan de voorzitter van het hof van assisen om in de plaats van de raadslieden van een beschuldigde diens verdediging uit te oefenen (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 281, § 2 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Beklaagde - Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat

Uit de artikelen 6.1 EVRM en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman, vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst en hij overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0231.N, AC 2020, nr. 228, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Zwijgrecht - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Kennisgeving van de strafbare feiten en van de mogelijkheid tot het uitvoeren van een bevel tot aanhouding. - Dadelijk inroepen van het zwijgrecht - Ontbreken van vragen over de strafbare feiten en ernstige aanwijzingen van schuld - Gevolg

Indien de verdachte, nadat de onderzoeksrechter hem heeft ingelicht over de feiten die aan de beschuldigingstelling ten grondslag liggen en hem kennis heeft gegeven van de mogelijkheid dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd, dadelijk verklaart zich op zijn zwijgrecht te beroepen, dan volgt daaruit dat hij geen vragen wenst te beantwoorden betreffende de feiten die ten grondslag liggen aan de beschuldiging; het staat aan de verdachte, die in voorkomend geval de bijstand geniet van een raadsman, te beslissen over de uitoefening van zijn zwijgrecht; de uitoefening van dit zwijgrecht is niet afhankelijk van het stellen van één of meer vragen betreffende de feiten die aan de beschuldiging ten grondslag liggen; de uitoefening door de verdachte van zijn zwijgrecht berooft hem bovendien niet van zijn in artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet vermelde recht om zelf of via zijn raadsman opmerkingen te formuleren over het verlenen van een bevel tot aanhouding en van het recht van de raadsman bij toepassing van artikel 16, § 2, derde lid, Voorlopige Hechteniswet en artikel 47bis, § 6, 7), Wetboek van Strafvordering opmerkingen te formuleren.

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis, § 6, 7) Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0537.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.14

AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

GEZAG VAN GEWIJSDE

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Strafvervolgning wegens corruptie - Eindbeslissing die het corruptiepact bewezen verklaart - Latere vervolging van de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht

Wanneer een eerste in kracht van gewijsde gegane beslissing het corruptiepact bewezen heeft verklaard en de omkoper heeft veroordeeld, kan de strafrechter die vervolgens moet kennisnemen van de op een later tijdstip uitgeoefende strafvordering tegen de persoon die van passieve omkoping wordt verdacht, niet beslissen dat dit pact niet bestaat; het rechterlijk gewijsde dienaangaande belet hem daarentegen niet om te beslissen dat de voormelde persoon hetzij niet aan de omkoping heeft deelgenomen, hetzij wel hierbij betrokken was, of nog, dat die persoon niet degene is die de opbrengst heeft aanvaard of, integendeel, wel diegene is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Draagwijdte - Grens - Misdrijf dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard - Betwisting door de beklaagde van de bestanddelen van het misdrijf - Eerbiediging van het recht van verdediging

Het gezag van gewijsde in strafzaken strekt zich enkel uit tot wat zeker en noodzakelijk door de strafrechter is beslist met betrekking tot het bestaan van de aan de beklaagde ten laste gelegde feiten en rekening houdend met de motieven die de noodzakelijke grondslag van de strafrechtelijke beslissing vormen; dat gezag mag de beklaagde niet beletten, op straffe van miskennis van zijn recht van verdediging, om elk bestanddeel te betwisten van het hem ten laste gelegde misdrijf, dat ten aanzien van andere beklaagden, die eerder werden berecht, bewezen is verklaard (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 692.

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 6 - Verval van het recht tot sturen uitgesproken als straf - Bijzonder herhalingsregime - Vergissing of onvolledigheid in het vonnis dat de grondslag vormt voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet

Het gezag van gewijsde waarmee een vonnis is bekleed dat moet dienen als grondslag voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet en artikel 38, § 6, Wegverkeerswet zelf, verzetten zich niet ertegen dat de rechter kan oordelen dat de vermelding van een wetsbepaling in een vonnis dat veroordeelt voor een van de in artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet vermelde misdrijven berust op een vergissing of onvolledig is (1). (1) In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden – zie Cass. 23 oktober 2015, AR C.15.0108.F, AC 2015, nr. 624 en Cass. 31 oktober 2012, P.12.1292.F, RW 2013-14/17, 655; A. WYLLEMAN, "Het gezag van gewijsde: uitdrukking van het rechterlijk gezag", TPR 1988, p. 33; P. CLAYES-BOUUAERT, "Algemene beginselen van het recht, vijftien jaar rechtspraak van het Hof van Cassatie", RW 1986-87, 922. In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden.

- Art. 38, § 6 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 april 2022

P.22.0359.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.8](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Toepasselijke bepalingen

Het gezag van gewijsde in strafzaken wordt niet door het Gerechtelijk Wetboek geregeld, maar vormt een algemeen rechtsbeginsel van het strafrecht dat in verschillende bepalingen van dat recht is vastgelegd.

2 november 2022

P.22.0486.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.14](#)

AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Maatregel tot vasthouding van een vreemdeling - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidstoezicht - Eindbeslissing over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving - Nieuw onderzoek in het kader van het beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen - Miskenning van het gezag van gewijsde

Vertaling nog niet beschikbaar

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

5 oktober 2022

P.22.1207.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.12](#)

AC nr. ...

KRACHT VAN GEWIJSDE

Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten

De regel non bis in idem verbiedt om een persoon die reeds is vrijgesproken of veroordeeld door een in kracht van gewijsde gegane beslissing opnieuw te vervolgen of te veroordelen voor feiten die identiek zijn aan of substantieel dezelfde zijn als de feiten waarop die beslissing betrekking had; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte die, los van hun juridische kwalificatie of van de bestanddelen van het misdrijf, onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarde - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Verschil in kwalificatie

Hoewel het verschil in kwalificatie op zichzelf niet toestaat de identiteit van de feiten te verwerpen als toepassingsvoorwaarde voor de regel non bis in idem, kan het wel een van de gegevens zijn die de rechter in aanmerking kan nemen om die kwestie te beslechten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

Kracht van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de nieuwe vervolging identiek of substantieel dezelfde zijn, terwijl het Hof slechts nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Artikel 779, Gerechtelijk Wetboek - Samenstelling van de zetel - Rechtszitting waarop uitsluitend getuigen worden gehoord - Beoordeling van de zaak door andere rechters - Draagwijdte

Artikel 779 Gerechtelijk Wetboek verzet zich niet ertegen dat een zaak wordt beoordeeld door andere rechters dan die welke een rechtszitting hebben bijgewoond waarop uitsluitend getuigen werden gehoord, voor zover die andere rechters zich enkel steunen op de verklaringen van de getuigen zoals die werden genoteerd op het proces-verbaal van de rechtszitting (1). (1) Cass. 9 november 1970, AC 1970, 227; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Kluwer, Mechelen, 2014, p. 976, nr. 2329.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

19 april 2022

P.22.0009.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.6](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep

Een rechter kan in dezelfde zaak herhaaldelijk uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde, hetzij in raadkamer, hetzij, in hoger beroep, in kamer van inbeschuldigingstelling, maar niet achtereenvolgens in eerste aanleg en in hoger beroep (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak

Of het nu gaat om het toezicht op de voorlopige hechtenis met toepassing van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet, dan wel om het periodieke toezicht hierop, met toepassing van de artikelen 22 en 30 van die wet, het gaat om dezelfde zaak, aangezien het dezelfde persoon betreft die wegens dezelfde telastlegging van zijn vrijheid is beroofd; het arrest mag bijgevolg niet worden gewezen door een raadsheer in het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen in zijn hoedanigheid van rechter in de rechtbank van eerste aanleg (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Onpartijdige rechterlijke instantie - Beslissing over handhaving voorlopige hechtenis - Beoordeling van de gegrondheid van de strafvordering - Zelfde strafrechter - Gevolg - Grens

Uit de enkele omstandigheid dat een raadsheer in een correctionele kamer van het hof van beroep oordeelt over de gegrondheid van de strafdordering, terwijl hij eerder als lid van de kamer van inbeschuldigingstelling ten aanzien van dezelfde beklaagde heeft beslist over de handhaving van diens voorlopige hechtenis, kan geen schending van artikel 6.1 EVRM of artikel 14.1 IVBPR noch miskenning van het recht op een onpartijdige rechterlijke instantie worden afgeleid; dat is slechts anders indien uit de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling blijkt dat die zich daadwerkelijk een mening heeft gevormd over de grond van de zaak (1). (1) Zie Cass. 12 maart 2013, AR P.12.0852.N, AC 2013, nr. 171, RW 2013-14, 305-308, met noot B. De Smet.

- Art. 14.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

18 mei 2021

P.21.0245.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Samenstelling van het rechtscollege - Horen van getuigen op de rechtszitting - Wijziging van het rechtscollege - Herneming van de behandeling van de zaak - Gevolgen

Artikel 779 Gerechtelijk Wetboek vereist niet dat indien een rechtscollege op de rechtszitting getuigen onder eed heeft gehoord en vervolgens een anders samengestelde zetel de behandeling van de zaak volledig herneemt, de nieuw samengestelde zetel deze getuigen opnieuw hoort, voor zover die nieuw samengestelde zetel zich voor haar oordeelsvorming op grond van de ter rechtszitting onder eed afgelegde verklaringen van de getuigen enkel steunt op de weergave van die verklaringen in het proces-verbaal van de rechtszitting (1). (1) Zie Cass. 29 november 2006, AR P.06.0958.F, AC 2006, nr. 610.

- Art. 779 Gerechtelijk Wetboek

18 mei 2021

P.21.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.10](#)

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Recht op overleg met een advocaat

Uit de artikelen 6.1 EVRM en 6.3.c EVRM en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman, vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, als hij dat wenst en hij overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal (1). (1) Cass. 7 april 2020, AR P.20.0231.N, AC 2020, nr. 228, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel

De rechter moet het geschil beslechten overeenkomstig de rechtsregel die erop van toepassing is; hij heeft de plicht om, met eerbiediging van het recht van verdediging, ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen waarvan de toepassing is vereist door de feiten die de partijen tot staving van hun aanspraken speciaal aanvoeren (1). (1) Cass. 4 maart 2013, AR C.12.0056.F, AC 2013, nr. 143.

15 december 2022

C.21.0485.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.6](#)

AC nr. ...

- Algemeen rechtsbeginsel van behoorlijk bestuur - Gewettigd vertrouwen van de bestuurse - Beginsel van de rechtszekerheid - Onrechtmatige toestand

Het algemeen rechtsbeginsel dat het beginsel van behoorlijk bestuur wordt genoemd en dat de eerbiediging van het gewettigd vertrouwen van de bestuurse en het beginsel van rechtszekerheid omvat, houdt in dat de bestuurse moet kunnen vertrouwen op wat hij niet anders kan opvatten dan als een vaste gedrags- of beleidsregel van de overheid; de door de overheid bij de bestuurse gewekte verwachtingen moeten in beginsel worden ingelost, zonder dat de verwachtingen van de bestuurse evenwel kunnen leiden tot de bestending van een onrechtmatige toestand (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 856.

22 december 2022

C.21.0187.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.1](#)

AC nr. ...

- Non bis in idem-beginsel - Voorwaarden - Onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak over dezelfde persoon - Beslissing van het onderzoeksgerecht tot buitenvervolginstelling - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol EVRM en 14.7. van het IVBPR alsmede uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon, waarbij een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak een beslissing is die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt, zodat de toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept; beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht zodat een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring geen onherroepelijke beslissing over de strafvordering is en een dergelijke beslissing niet kan dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel (1). (1) EHRM 20 oktober 2020, Gutu t. Moldavië, nr. 13112/07, ro 50-51; EHRM 12 november 2019, Smokovic t. Kroatië, 57849/12, ro 35-46; Cass. 3 oktober 2001, AR P.01.0537.F, AC 2011, nr. 519, RDPC 2002/3, blz. 339, met noot G.-F. RANERI, "L'autorité de la chose jugée au criminel sur le criminel"; Gent 6 maart 2018, ERGS 24, 2018, blz. 459; S. GNEDASJ en H. VANHULLE, "Not even God judges twice for the same act ... and tax offence Draagwijdte en grenzen van het ne bis in idem-beginsel", TFR 2014, 466, blz. 659-663; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Antwerpen, Kluwer, 2014, blz. 157; M.-A. BEERNAERT, H. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La charte, 2021, blz. 263; EHRM 8 juli 2019, Mihalache t. Roemenië, 54012/10, T.Strafr. 2019, blz. 122, ro 95. De betrokken overheid moet dus de bevoegdheid hebben het door het onderzoek opgeleverde bewijsmateriaal te onderzoeken en te evalueren. Het volstaat dat de betrokken beslissing wordt genomen door een overheid die bevoegd is met strafrechtelijke sancties op te treden tegen door het rechtssysteem verboden gedragingen. EHRM 22 november 2005, Sundqvist t. Finland, 75602/01; R. DECLERCQ, Beginselen van Strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, nr. 297; C. VAN DE HEYNING, D. VERBEKE, P. DE VOS en S. LAMBERIGTS, "Het ne bis in idem-beginsel in parallelle administratieve en strafrechtelijke procedures: de beperkte beperking van "bis", TFR 2018, 378; Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N, AC 2016 nr. 681. AW

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

19 april 2022

P.22.0056.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.10

AC nr. ...

- Recht op een eerlijk proces - Recht op persoonlijke aanwezigheid op het strafproces - Afwezigheid wegens medische redenen - Doorgang van de rechtspleging - Beoordeling - Aanwezigheid bij de verdere behandeling - Redenen

Het recht van de beklaagde op persoonlijke deelname aan het strafproces en het recht overleg te plegen met zijn raadsman, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging toch doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging het recht op een eerlijk proces en recht van verdediging van een beklaagde voldoende zijn gewaarborgd, indien hij zijn strafproces niet geheel of gedeeltelijk persoonlijk heeft kunnen bijwonen en de rechter kan daarbij in aanmerking nemen dat de afwezigheid van die beklaagde op een bepaalde rechtszitting wordt geremedieerd door zijn aanwezigheid bij de verdere behandeling van de zaak; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

26 april 2022

P.22.0022.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.10](#)

AC nr. ...

- Gezag van gewijsde - Strafzaken - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 6 - Verval van het recht tot sturen uitgesproken als straf - Bijzonder herhalingsregime - Vergissing of onvolledigheid in het vonnis dat de grondslag vormt voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet

Het gezag van gewijsde waarmee een vonnis is bekleed dat moet dienen als grondslag voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet en artikel 38, § 6, Wegverkeerswet zelf, verzetten zich niet ertegen dat de rechter kan oordelen dat de vermelding van een wetsbepaling in een vonnis dat veroordeelt voor een van de in artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet vermelde misdrijven berust op een vergissing of onvolledig is (1). (1) In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden – zie Cass. 23 oktober 2015, AR C.15.0108.F, AC 2015, nr. 624 en Cass. 31 oktober 2012, P.12.1292.F, RW 2013-14/17, 655; A. WYLLEMAN, "Het gezag van gewijsde: uitdrukking van het rechterlijk gezag", TPR 1988, p. 33; P. CLAYES-BOÚÚAERT, "Algemene beginselen van het recht, vijftien jaar rechtspraak van het Hof van Cassatie", RW 1986-87, 922. In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden.

- Art. 38, § 6 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 april 2022

P.22.0359.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.8](#)

AC nr. ...

RECHTSPERSOONLIJKHEID

- Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid - Politieke partij - Jaarlijkse dotatie - Overeenkomst met derden

De door de politieke partij aangewezen instelling moet de aan die partij toegekende dotatie aanvragen, ontvangen en beheren; een politieke partij die is opgericht als een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid, kan niet in eigen naam overeenkomsten sluiten met derden, ook al heeft die overeenkomst betrekking op de aan die partij toegekende dotatie.

- Artt. 1er, 1°, 15, 16, 21 en 22 Wet 4 juli 1989 Controle Verkiezingsuitgaven

5 januari 2023

C.22.0202.F

[**ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.4**](#)

AC nr. ...

- Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid - Politieke partij - Gevolgen t.a.v. derden

Een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid kan niet in eigen naam overeenkomsten sluiten met derden.

- Art. 1101 Oud Burgerlijk Wetboek

5 januari 2023

C.22.0202.F

[**ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230105.1F.4**](#)

AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Burgerlijke partijstelling bij rechtsvordering voor de onderzoeksrechter - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij dat een misbruik uitmaakt - Verhoogde rechtsplegingsvergoeding - Schadevergoeding wegens tergende en roekeloze rechtspleging - Cumulatie - Wettigheid

Wanneer de appelrechters, enerzijds, aan een persoon tegen wie de strafvordering door een burgerlijke partijstelling werd ingesteld een verhoogde rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep toekennen wegens het onredelijk geachte karakter van de situatie, omdat de beslissing van de burgerlijke partij om hoger beroep in te stellen een misbruik had uitgemaakt dat de gedaagde in hoger beroep, verontrust door een als procesziek aangemerkt gedrag, ertoe heeft verplicht hiertegen verweer te voeren en een omstandige conclusie te laten opstellen door zijn raadsman, en, anderzijds, aan de gedaagde in hoger beroep een vergoeding toekennen om de morele schade te herstellen die hij heeft geleden wegens het feit onterecht te zijn betrokken in een procedure die de burgerlijke partij met een schuldige lichtzinnigheid tegen hem heeft ingesteld, vergoeden zij twee onderscheiden schades (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 690.

- Art. 1022 Gerechtelijk Wetboek

- Artt. 128, 159, 191 en 212 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0026.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.2

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 35 - Dronkenschap - Bestrafing - Verval van het recht tot sturen - Motivering - Artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering

Volgens artikel 35 Wegverkeerswet wordt het besturen van een voertuig op een openbare plaats terwijl de bestuurder in staat van dronkenschap verkeert of in een soortgelijke staat met name ten gevolge van het gebruik van drugs of van geneesmiddelen onder meer gestraft met het verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig voor een duur van ten minste één maand en ten hoogste vijf jaar of levenslang; daaruit volgt dat de rechter die op grond van artikel 35 Wegverkeerswet veroordeelt tot een verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig een bijkomende straf oplegt die niet aan zijn vrije beoordeling is overgelaten in de zin van artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering en hij aldus ook het opleggen van die bijkomende straf niet nauwkeurig moet motiveren overeenkomstig die bepalingen.

- Art. 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 35 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 april 2022

P.22.0192.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.3](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikelen 34, §2, en 37/1, §1, eerste en tweede lid - Alcoholopname - Bestrafing - Opleggen van een alcoholslot - Motivering - Artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering

Ingeval van een veroordeling wegens overtreding van artikel 34, § 2, Wegverkeerswet en indien de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,78 milligram per liter uitgedemde alveolaire lucht meet of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed aangeeft, beperkt volgens artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet de rechter de geldigheid van het rijbewijs van de overtreder tot alle motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot volgens de modaliteiten als bedoeld in het eerste lid, maar indien hij verkiest om deze sanctie niet op te leggen, moet hij die beslissing uitdrukkelijk motiveren; volgens artikel 37/1, § 1, eerste lid, Wegverkeerswet moet de rechter die beslist tot het opleggen van een alcoholslot dit doen voor een periode van minstens één jaar en ten hoogste drie jaar zodat daaruit volgt dat de rechter die op grond van artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet beslist tot het opleggen van een alcoholslot voor een termijn van één jaar een maatregel oplegt die niet aan zijn vrije beoordeling is overgelaten in de zin van artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering en hij aldus het opleggen van die maatregel en de minimumduur ervan niet nauwkeurig moet motiveren overeenkomstig die bepalingen.

- Artt. 34, § 2, en 37/1, § 1, eerste en tweede lid en art. 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

19 april 2022

P.22.0192.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.3](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen

inbegrepen) - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Geldwaarde die in de plaats komt van vermogensvoordelen - Afwezigheid van gegevens - Raming ex aequo et bono - Wijze

Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen als bedoeld door artikel 42, 3°, Strafwetboek of de geldwaarde ervan als bedoeld door artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag ex aequo et bono bepalen; die bepaling mag evenwel niet willekeurig zijn en de rechter dient ook voor een ex aequo et bono-bepaling die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of een raming van de geldwaarde ervan toelaten (1). (1) Zie Cass. 13 maart 2018, AR.P.17.0083.N, AC 2018, nr. 176; Cass. 31 mei 2016, AR.P.15.1310.N, AC 2016, nr. 359; Cass. 22 december 2015, AR.P.14.1306.N, AC 2015, nr. 772; Cass. 2 maart 2010, AR.P.09.1726.N, AC 2010, nr. 141; Cass. 14 december 1994, AR.P.94.1033.F, AC 1994, nr. 555.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 43, 3° Strafwetboek

18 mei 2021 P.21.0207.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#) AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verbeurdverklaring - Motivering - Draagwijdte

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat een verbeurdverklaring slechts regelmatig met redenen is omkleed als de rechter vaststelt dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden om die verbeurdverklaring uit te spreken, maar bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie moet de rechter niet vermelden uit welke concrete dossiergegevens hij die vaststelling afleidt; indien de verbeurdverklaring een facultatief karakter heeft, volgt uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek van toepassing is op de hoven van beroep, dat de rechter nauwkeurig de redenen vermeldt waarom hij het opleggen van die bijkomende straf noodzakelijk acht, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

18 mei 2021 P.21.0207.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#) AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen

Wanneer de correctionele rechtbank, die het beroep van de overtreder verwerpt, de administratieve geldboete bevestigt die is opgelegd in plaats van een strafrechtelijke sanctie krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; hieruit volgt dat de rechter er niet toe gehouden is elk bestanddeel van het misdrijf dat tot de administratieve geldboete heeft geleid, bewezen te verklaren, en evenmin in het vonnis de wettelijke bepalingen dient te vermelden die het feit bestraffen en de sanctie bepalen of de keuze en de zwaarte ervan met redenen dient te omkleden (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.18.0114.F, AC 2018, nr. 225, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eertse en tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verbeurdverklaring - Raming ex aequo et bono - Productie van verdovende middelen

Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen als bedoeld door artikel 42, 3°, Strafwetboek of de geldwaarde ervan als bedoeld door artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek exact vast te stellen, mag hij dit bedrag ex aequo et bono bepalen, mits daarvoor de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of raming van de geldwaarde ervan toelaten (1); daarbij kan de rechter zich, voor het berekenen van het vermogensvoordeel verkregen uit de productie van verdovende middelen, baseren op de hoegrootheid van een lading onderschepte drugsprecursoren, ook al zou die onderschepping dateren van na die productie. (1) Cass. 18 mei 2021, AR P.21.0207.N, AC 2021, nr. 359.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

26 april 2022

P.21.1624.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.2](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Motivering door verwijzing naar een arrest van het Hof van Cassatie en naar de conclusie van het openbaar ministerie bij dat arrest - Geen toekenning van een algemene en als regel geldende draagwijdte

Het arrest dat vermeldt dat het zich aansluit bij de motivering van een conclusie van het openbaar ministerie en van een arrest dat, in een andere zaak, de door het arrest toegepaste wetsbepaling uitlegt en dat opgave doet van de redenen waarom het zich bij die uitlegging aansluit, kent aan dat arrest geen algemene en als regel geldende draagwijdte toe en beantwoordt de conclusie van de eiser die een andere uitlegging aanvoerde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 817.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

12 december 2022

S.20.0100.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.1](#)

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Burgerlijke rechtsvordering - Gegrondverklaring - Schade voortvloeiende uit een als misdrijf gekwalificeerd feit - Inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht - Fout die geen misdrijf uitmaakt - Voorwaarde

Krachtens de artikelen 3 en 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de strafrechter een burgerlijke rechtsvordering tot herstel van schade slechts gegrond verklaren indien hij vaststelt dat de schade voortvloeit uit een als misdrijf gekwalificeerd feit waarvoor de beklaagde is vervolgd en dat de rechter bewezen verklaart; het vaststellen van een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht bepaald in artikel 1382 oud Burgerlijk Wetboek volstaat hiertoe niet wanneer die fout geen misdrijf uitmaakt.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

18 mei 2021

P.21.0257.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.15

AC nr. ...

SCHULDVERGELIJKING

- Wettelijke schuldvergelijking - Aard

De schuldvergelijking komt over als een verkorte dubbele betaling.

- Artt. 1289 en 1290 Oud Burgerlijk Wetboek

27 oktober 2022

C.22.0177.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221027.1F.5](#)

AC nr. ...

- Wettelijke schuldvergelijking - Vaststaande en opeisbare schulden

Artikel 1291 Oud Burgerlijk Wetboek bepaalt dat schuldvergelijking alleen plaatsheeft tussen twee schulden die beide een geldsom of een zekere hoeveelheid vervangbare zaken van dezelfde soort tot voorwerp hebben en die beide vaststaan en opeisbaar zijn; een schuld die makkelijk en snel vaststaat, dient als een reeds vaststaande schuld te worden beschouwd.

- Art. 1291 Oud Burgerlijk Wetboek

27 oktober 2022

C.22.0177.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221027.1F.5](#)

AC nr. ...

- Wettelijke schuldvergelijking - Geen vaststaande schuld - Aanneming

Indien het bedrag van de schuld niet vaststaat, kan ze worden aangenomen tot beloop van een als minimum beschouwd bedrag, op voorwaarde dat het aldus bepaalde bedrag vaststaat.

- Art. 1291 Oud Burgerlijk Wetboek

27 oktober 2022

C.22.0177.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221027.1F.5](#)

AC nr. ...

STEDENBOUW

BOUWVERGUNNING

Bouwvergunning - Handelingen in strijd met een gewestplan - Wijzigingen van de hoofdfunctie van een gebouw zonder omgevingsvergunning - Vergunningsplichtige handelingen - Voorwaarden

Uit de artikelen 4.4.1, § 3, derde lid, 6.1.1, eerste lid, 6°, en 6.2.1, eerste lid, 4° Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening volgt dat het gebruik van een gebouw waarvan de functie werd gewijzigd zonder de daartoe bij toepassing van artikel 4.2.1, 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vereiste vergunning, in beginsel niet langer als strijdig met de voorschriften van onder meer gewestplannen wordt beschouwd en derhalve niet meer strafbaar is op grond van artikel 6.2.1, eerste lid, 4°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat het doorvoeren van een in artikel 4.2.1, 6°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bedoelde functiewijziging zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, thans omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, wel strafbaar is gebleven; het gebruik van een bebouwd onroerend goed voor een bepaalde functie die eerder werd gewijzigd zonder de vereiste vergunning, moet immers worden onderscheiden van het doorvoeren van die functiewijziging zelf (1). (1) Zie gelijklopende concl. OM.

- Artt. 4.4.1, § 3, derde lid, 6.1.1, eerste lid, 6°, en 6.2.1, eerste lid, 4° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

3 mei 2022

P.21.0402.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.12

AC nr. ...

STRAF

ALLERLEI

Allerlei - Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beslissing van de procureur van de beslissingsstaat tot voeging van de veroordelingen - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

Artikel 38, § 1, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat indien het onderzoeksgerecht artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel toepast, haar beslissing de erkenning en de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf of maatregel omvat die vermeld wordt in de rechterlijke beslissing waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en dat de procureur des Konings zich door de staat die het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd het vonnis, vergezeld van het certificaat, laat bezorgen; aangezien artikel 3, 1°, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat onder "vonnis" een door een rechtscollege van de beslissingsstaat in strafzaken gewezen onherroepelijke beslissing wordt verstaan waarbij een vrijheidsbenemende straf of maatregel wordt opgelegd, is de door de procureur van de Italiaanse Republiek genomen beslissing tot voeging van eerdere, door de Italiaanse strafgerichten uitgesproken veroordelingen geen beslissing die een veroordeling uitspreekt en vormt ze geen vonnis in de zin van de voormelde bepalingen; de voormelde wetsbepalingen kunnen evenmin tot gevolg hebben dat er in België een volgens de Belgische wet verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1511.F, AC 2022, nr. 784.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 38, § 1 Wet 15 mei 2012 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op de vrijheidsbenemende straffen of maatregelen uitgesproken in een lidstaat van de Europese Unie

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

Allerlei - Verjaring van de straf - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

De door een magistraat van de beslissingsstaat genomen beschikking tot tenuitvoerlegging die drie veroordelingen voegt en die enkel de uitvoeringsduur van de drie in een Europees aanhoudingsbevel vermelde en aldus gevoegde gevangenisstraffen vaststelt, spreekt geen straf uit en heeft niet tot gevolg dat er in België een volgens het Belgisch recht verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1529.F, AC 2022, nr. 785.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES***Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Voorwaarde - Vordering van het openbaar ministerie - Verwittiging door de rechter - Geen verbeurdverklaring opgelegd door de eerste rechter - Hoger beroep - Gevolgen***

Met uitzondering van artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek dat voorziet in een schriftelijke vordering door het openbaar ministerie voor de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, maakt geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel een verbeurdverklaring afhankelijk van een uitdrukkelijke vordering door het openbaar ministerie of een verwittiging door de rechter, gezien een beklaagde immers weet welke straffen de rechter ingeval van een schuldigverklaring krachtens de wet kan of moet uitspreken en hij bij het voeren van zijn verdediging daarmee rekening moet houden; die regel geldt ook in hoger beroep en ook als de eerste rechter een gevorderde straf niet heeft opgelegd.

- Art. 43bis, eerste lid Strafwetboek
- Art. 43, 3° Strafwetboek

18 mei 2021 P.21.0207.N [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#) AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Kosten verbonden aan het plegen van het misdrijf - Beoordeling

Bij het bepalen van de vermogensvoordelen die uit het misdrijf zijn verkregen, dient de rechter geen aftrek te doen van de kosten die verbonden zijn aan het plegen van het misdrijf.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

3 mei 2022 P.22.0040.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#) AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Raming ex aequo et bono - Productie van verdovende middelen

Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen als bedoeld door artikel 42, 3°, Strafwetboek of de geldwaarde ervan als bedoeld door artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek exact vast te stellen, mag hij dit bedrag ex aequo et bono bepalen, mits daarvoor de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of raming van de geldwaarde ervan toelaten (1); daarbij kan de rechter zich, voor het berekenen van het vermogensvoordeel verkregen uit de productie van verdovende middelen, baseren op de hoegrootheid van een lading onderschepte drugsprecursoren, ook al zou die onderschepping dateren van na die productie. (1) Cass. 18 mei 2021, AR P.21.0207.N, AC 2021, nr. 359.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

26 april 2022 P.21.1624.N [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.2](#) AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Raming van het verbeurdverklaarde bedrag in billijkheid - Gegevens van het strafdossier - Voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald - Bestemming die de beklaagde gaf aan het vermogensvoordeel - Beoordeling

Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag in billijkheid bepalen (1); daarbij dient de rechter die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen toelaten; de verbeurdverklaring van een vermogensvoordeel kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat de beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald en ongeacht de bestemming die hij later aan dat vermogensvoordeel heeft gegeven. (1) Cass. 15 december 2020, AR P.20.0696.N, RABG 2021, 1010.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Uitspraak ongeacht het voordeel voor de beklaagde

De verbeurdverklaring van een vermogensvoordeel kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat een beklaagde uit het misdrijf heeft gehaald en ongeacht de bestemming die hij later aan dat vermogensvoordeel heeft gegeven.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

26 april 2022

P.21.1624.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.2](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Opschorting - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiewet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiewet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Causaal verband met het misdrijf

Een vermogensvoordeel is uit het misdrijf verkregen indien er een causaal verband bestaat tussen dat misdrijf en het vermogensvoordeel; het is noodzakelijk maar voldoende dat wordt vastgesteld dat het in aanmerking genomen vermogensvoordeel voortkwam uit de wederrechtelijke activiteit.

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

26 april 2022

P.21.1624.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.2](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Opschorting - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiewet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiewet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Facultatieve verbeurdverklaring - Motivering - Draagwijde

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat een verbeurdverklaring slechts regelmatig met redenen is omkleed als de rechter vaststelt dat is voldaan aan de wettelijke voorwaarden om die verbeurdverklaring uit te spreken, maar bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie moet de rechter niet vermelden uit welke concrete dossiergegevens hij die vaststelling afleidt; indien de verbeurdverklaring een facultatief karakter heeft, volgt uit artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, dat ingevolge artikel 211 van dit wetboek van toepassing is op de hoven van beroep, dat de rechter nauwkeurig de redenen vermeldt waarom hij het opleggen van die bijkomende straf noodzakelijk acht, zij het dat die motivering beknopt mag zijn.

- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 195, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

18 mei 2021

P.21.0207.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Wederrechtelijke vermogensvoordelen - Geldwaarde die in de plaats komt van vermogensvoordelen - Afwezigheid van gegevens - Raming ex aequo et bono - Wijze

Bij afwezigheid van gegevens die de rechter toelaten het bedrag aan vermogensvoordelen als bedoeld door artikel 42, 3°, Strafwetboek of de geldwaarde ervan als bedoeld door artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek exact vast te stellen, mag de rechter dit bedrag ex aequo et bono bepalen; die bepaling mag evenwel niet willekeurig zijn en de rechter dient ook voor een ex aequo et bono-bepaling die gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen, die een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de omvang van de vermogensvoordelen of een raming van de geldwaarde ervan toelaten (1). (1) Zie Cass. 13 maart 2018, AR.P.17.0083.N, AC 2018, nr. 176; Cass. 31 mei 2016, AR.P.15.1310.N, AC 2016, nr. 359; Cass. 22 december 2015, AR.P.14.1306.N, AC 2015, nr. 772; Cass. 2 maart 2010, AR.P.09.1726.N, AC 2010, nr. 141; Cass. 14 december 1994, AR.P.94.1033.F, AC 1994, nr. 555.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 43, 3° Strafwetboek

18 mei 2021

P.21.0207.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Financiële toestand van de beklaagde en recht op eigendom - Ernst van het strafbaar feit - Rol van de beklaagde in het geheel van de vervolgte feiten - Beoordeling

Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek vereist dat de rechter erover waakt aan de beklaagde geen straf op te leggen die dermate afbreuk doet aan zijn financiële toestand dat ze een miskennis van het eigendomsrecht inhoudt (1); die bepaling vereist niet noodzakelijk dat de rechter de hoegrootheid van de verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen bepaalt in functie van de ernst van het aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht of van de rol van de beklaagde in het geheel van de vervolgte feiten. (1) Cass. 17 maart 2021, AR P.20.0099.F, AC 2021, nr. 198.

- Art. 43bis, zevende lid Strafwetboek

3 mei 2022

P.22.0040.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Gescheiden berechting - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Draagwijde

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek

- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juli 2008

- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.1](#)

AC nr. ...

Samenloop - Gescheiden berechting - Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 - Omzettingwet van 25 april 2014 - Artikelen 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek - Wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie - Draagwijdte

Uit de wetsgeschiedenis van de omzettingwet van 25 april 2014 van het Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juni 2008 betreffende de wijze waarop bij een nieuwe strafrechtelijke procedure rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten van de Europese Unie blijkt dat de Belgische rechter voor wat betreft de toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek zijn beoordelingsvrijheid behoudt om de straf te bepalen die hij gepast en gerechtvaardigd acht in het licht van de desbetreffende omstandigheden, waardoor de wetgever wilde vermijden dat het systematisch in aanmerking nemen van eerdere buitenlandse veroordelingen tot absurde resultaten zou leiden; met de arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020 oordeelt het Grondwettelijk Hof met verwijzing naar artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ dat het recht van de Europese Unie niet vereist dat de in artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalde regels inzake straftoemeting onverkort van toepassing zijn op personen die in een andere lidstaat van de Europese Unie zijn veroordeeld, maar wel dat die veroordelingen op een andere wijze in aanmerking worden genomen, zodat hieruit volgt dat artikel 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ zo moet worden uitgelegd dat de Belgische rechter wel degelijk rekening moet houden met een strafrechtelijke veroordeling uit een andere EU-lidstaat, maar niet onder dezelfde voorwaarden als een veroordeling uitgesproken door een Belgisch strafgerecht en dus zonder verplicht te zijn er dezelfde rechtsgevolgen aan te verbinden en het artikel 99bis, Strafwetboek daarmee in overeenstemming is (1). (1) Wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, BS 14 mei 2014; Grondwettelijk Hof, arresten nr. 6/2020 en nr. 8/2020 van 16 januari 2020; J. DE SMEDT en F. VERBRUGGEN, "Grondwettelijk Hof keurt Europese own-goal van wetgever ten onrechte goed (artikelen 99bis en 65, lid 2 Sw.)", NJW 2020, afl 421, 350-352; S. BERNEMAN, "(Totale of gedeeltelijke opslorping) in Europees verband: never ending story van een moeizame Europese integratie", T. Strafr. 2020/6, 415-421.

- Artt. 65, tweede lid, en 99bis Strafwetboek
- Art. 3.5 Kaderbesluit 2008/675/JBZ van de Raad van 24 juli 2008
- Titel 8 Wet 25 april 2014 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.10](#)

AC nr. ...

Samenloop - Gescheiden berechting - Samenloop van verschillende misdrijven - Eenheid van opzet - Misdrijven waarvoor reeds een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen - Berechting van andere feiten daterend van vóór de voormelde beslissing - Nieuwe straf - Straftoemeting - Eenparigheidsvereiste - Draagwijdte

Wanneer de rechter bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek als bijkomende straf, dezelfde straf oplegt als die werd opgelegd door het beroepen vonnis, dat geen toepassing heeft gemaakt van deze bepaling, verzwaart hij de opgelegde straf niet en is bijgevolg niet vereist dat deze beslissing met eenparigheid van stemmen wordt genomen (1). (1) Cass. 16 oktober 2018, AR P.18.0188.N, AC 2018, nr. 556.

- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

19 april 2022

P.22.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.9](#)

AC nr. ...

Samenloop - Algemeen - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvan sommige het voorwerp uitmaken van een Europees aanhoudingsbevel, is een kwestie die betrekking heeft op de strafuitvoering, die uitsluitend door de autoriteiten van die staat kan worden beoordeeld; hieruit volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van een straf, geen rekening dient te houden met de samenloop tussen die veroordeling en andere veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

Samenloop - Algemeen - Europees aanhoudingsbevel - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen - Bevoegd gerecht - (Geen) inaanmerkingneming van de samenloop door het onderzoeksgerecht

De mogelijke toepassing van de regels betreffende de samenloop tussen verschillende veroordelingen die in de beslissingsstaat zijn uitgesproken en waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, is een kwestie waarover de autoriteiten van die staat moeten oordelen; het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van drie gevangenisstraffen, dient de samenloop tussen die in de beslissingsstaat uitgesproken veroordelingen niet in aanmerking te nemen.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

Samenloop - Gescheiden berechting - Eerste in kracht van gewijsde gegane veroordeling - Veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds - Nieuwe berechting voor aan de eerste veroordeling voorafgaande feiten - Vaststelling dat alle feiten de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet - Toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek - Nieuwe veroordeling tot een bijkomende straf - Nieuwe veroordeling tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds - Wettigheid

Wanneer de strafrechter oordeelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en hij bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek een bijkomende straf uitspreekt, kan hij de veroordeelde niet opnieuw veroordelen tot betaling van de bij artikel 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen bepaalde bijdrage tot het Fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (1).
(1) Cass. 26 april 2016, AR P.16.0207.N, AC 2016, nr. 284.

- Art. 29 Wet 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen
- Art. 65, tweede lid Strafwetboek

19 april 2022

P.22.0024.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.9](#)

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafuitvoeringsrechtbank - Verzoek tot beperkte detentie - Afstand van het verzoek

Uit artikel 49, § 1, Wet Strafuitvoering volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank de strafuitvoeringsmodaliteit van de beperkte detentie slechts kan toekennen nadat de veroordeelde daartoe een schriftelijk verzoek heeft ingediend maar geen enkele bepaling van de Wet Strafuitvoering noch enig andere wettelijke bepaling verzet zich ertegen dat de veroordeelde afstand doet van dat verzoek (1) het vonnis dat nalaat uitspraak te doen over de afstand van het verzoek om beperkte detentie en ondanks deze afstand het verzoek om die strafuitvoeringsmodaliteit afwijst, is niet naar recht verantwoord. (1) Cass. 20 juli 2021, AR P.21.0880.N, AC 2021, nr. 499.

- Art. 49, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

26 april 2022

P.22.0444.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.9](#)

AC nr. ...

- Vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit - Toekenning van een andere strafuitvoeringsmodaliteit - Intrekking van de beslissing - Gevolg - Oordeel over de initiële vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit

Indien de strafuitvoeringsrechtbank na een vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit overeenkomstig de artikelen 67 en 68 Wet Strafuitvoering heeft beslist om een andere strafuitvoeringsmodaliteit toe te kennen en daarna volgens de in artikel 61 Wet Strafuitvoering bedoelde procedure oordeelt dat die nieuw toegekende strafuitvoeringsmodaliteit moet worden ingetrokken, dan moet zij opnieuw uitspraak doen over de vordering tot herroeping, herziening of schorsing van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit.

- Artt. 61, 67 en 68 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

3 mei 2022

P.22.0552.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.17](#)

AC nr. ...

- Voorwaardelijke invrijheidstelling - Vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit - Akkoord van de veroordeelde met beperkte detentie - Vermelding op het zittingsblad - Gevolg

De strafuitvoeringsrechtbank die kennis neemt van een vordering tot intrekking overeenkomstig artikel 61 Wet Strafuitvoering van een bij toepassing van de artikelen 67 en 68 Wet Strafuitvoering toegekende strafuitvoeringsmodaliteit na herziening van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit en vervolgens van de vordering tot herroeping van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit, is niet ertoe gehouden te antwoorden op de loutere mededeling door de veroordeelde dat hij akkoord gaat met beperkte detentie.

- Artt. 61, 67 en 68 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

3 mei 2022

P.22.0552.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.17](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Grond van niet-ontvankelijkheid - Hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekend vonnis - Grieven met betrekking tot de schuld en de straf - Rechtsmacht van de rechter om uitspraak te doen over een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering

Wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier vermeldt dat zijn hoger beroep betrekking heeft op de schuld aan een telastlegging waarvan de eerste rechter de beklaagde heeft vrijgesproken, hebben de appelrechters rechtsmacht om de reden van die vrijspraak te beoordelen, alsook elke andere reden die ertoe kan leiden de beslissing te bevestigen of te wijzigen; uit de devolutieve werking van het hoger beroep volgt eveneens dat, wanneer de beklaagde, in het kader van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekende beslissing, een grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering aanvoert, de appelrechter hierover uitspraak moet doen (1). (1) Zie Cass. 12 december 2018, AR P.18.0924.F, AC. 2018, nr. 705.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

2 november 2022

P.22.0883.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.7](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring - Voorwaarde - Vordering van het openbaar ministerie - Verwittiging door de rechter - Geen verbeurdverklaring opgelegd door de eerste rechter - Hoger beroep - Gevolgen

Met uitzondering van artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek dat voorziet in een schriftelijke vordering door het openbaar ministerie voor de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen als bedoeld in artikel 42, 3°, Strafwetboek, maakt geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel een verbeurdverklaring afhankelijk van een uitdrukkelijke vordering door het openbaar ministerie of een verwittiging door de rechter, gezien een beklaagde immers weet welke straffen de rechter ingeval van een schuldigverklaring krachtens de wet kan of moet uitspreken en hij bij het voeren van zijn verdediging daarmee rekening moet houden; die regel geldt ook in hoger beroep en ook als de eerste rechter een gevorderde straf niet heeft opgelegd.

- Art. 43bis, eerste lid Strafwetboek

- Art. 43, 3° Strafwetboek

18 mei 2021

P.21.0207.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.4](#)

AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten

De regel non bis in idem verbiedt om een persoon die reeds is vrijgesproken of veroordeeld door een in kracht van gewijsde gegane beslissing opnieuw te vervolgen of te veroordelen voor feiten die identiek zijn aan of substantieel dezelfde zijn als de feiten waarop die beslissing betrekking had; onder identieke of substantieel dezelfde feiten moet worden verstaan een geheel van concrete feitelijke omstandigheden met betrekking tot eenzelfde verdachte die, los van hun juridische kwalificatie of van de bestanddelen van het misdrijf, onlosmakelijk in tijd en ruimte met elkaar verbonden zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele

Vrijheden

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Aanvang - Wijze

De schorsing van de verjaring van de strafvordering gedurende de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode, dit is de periode van 18 maart 2020 tot en met 17 juli 2020, is van toepassing op de strafvordering met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd vóór de aanvang van die periode, in zoverre de verjaring niet was bereikt vóór de inwerkingtreding van het COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020; met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd tijdens die periode is de verjaring van de strafvordering bij toepassing van diezelfde bepaling eveneens geschorst, zij het slechts vanaf de datum van het misdrijf tot de einddatum van die periode (1). (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 9e ed., 2021, I, p. 248.

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 1, a) KB 13 mei 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het Koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van he

- Art. 1, a) KB 28 april 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het Koninklijk Besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van

- Artt. 1, eerste lid, 3, 1°, en 23 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 7 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0943.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9](#)

AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Verschil in kwalificatie

Hoewel het verschil in kwalificatie op zichzelf niet toestaat de identiteit van de feiten te verwerpen als toepassingsvoorwaarde voor de regel non bis in idem, kan het wel een van de gegevens zijn die de rechter in aanmerking kan nemen om die kwestie te beslechten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Regel "non bis in idem" - Toepassingsvoorwaarden - Identieke of substantieel dezelfde feiten - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of de feiten die het voorwerp uitmaken van de nieuwe vervolging identiek of substantieel dezelfde zijn, terwijl het Hof slechts nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 608.

- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

5 oktober 2022

P.21.0024.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.1](#)

AC nr. ...

- Verjaring - Schorsing - Aanvang - Wijze

Het recht om de strafvordering uit te oefenen ontstaat door het plegen van het als misdrijf omschreven feit; daaruit volgt dat de verjaring van de strafvordering niet eerder kan beginnen te lopen dan vanaf het plegen van dat feit en in voorkomend geval slechts vanaf dat ogenblik kan worden geschorst.

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0943.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9](#)

AC nr. ...

TAALGEBRUIK

ALLERLEI

Allerlei - Verplichte voedselinformatie - Etikettering levensmiddelen - Taal van het taalgebied waar producten worden aangeboden - Voorwaarde - Europese regelgeving - Belgische regelgeving - Verenigbaarheid - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011 en hun wetsgeschiedenis volgt dat de lidstaten kunnen eisen dat de verplichte voedselinformatie op het etiket van levensmiddelen minstens wordt aangebracht in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, op voorwaarde dat die talen tot de officiële talen van de Europese Unie behoren; de appelrechters die oordelen dat de bepaling van artikel 8 van de Wet van 24 januari 1977, krachtens dewelke de gegevens die op het etiket voorkomen en dwingend zijn voorgeschreven, minstens worden gesteld in de taal of talen van het taalgebied waar de producten op de markt worden aangeboden, respectievelijk het Frans of het Nederlands, niet onverenigbaar is met het doel gesteld door de Europese regelgeving en zoals ook uitgedrukt door artikel 16, lid 2, Richtlijn nr. 2000/13/EG en artikel 15, lid 2, Verordening (EU) nr. 1169/2011, verantwoorden hun beslissing naar recht.

- Art. 8 Wet 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten
- Art. 15, tweede lid Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011
- Art. 16, tweede lid Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame

18 mei 2021

P.20.1017.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.11](#)

AC nr. ...

BESTUURSZAKEN

Bestuurszaken - Vreemdeling - Voortzetting van het illegaal verblijf na een weigering van verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten gepaard met een vasthoudingsmaatregel

Wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten een bijkomende beslissing is bij een beslissing tot weigering van verblijf, impliceert artikel 41, § 1, Taalwet Bestuurszaken dat de administratie met het oog hierop de taal gebruikt waarvan de vreemdeling zich heeft bediend in de procedure die hij heeft ingeleid om tot een verblijf in België te worden gemachtigd; die bepaling is niet van toepassing wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten, dat gepaard gaat met een vasthoudingsmaatregel, volgt op de vaststelling dat de vreemdeling na een weigering tot verblijf volhardt in zijn onregelmatig verblijf op het grondgebied (1). (1) Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0819.F, AC 2021, nr. 494; Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0670.F, AC 2017, nr. 429, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Art. 41, § 1 Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij KB 18 juli 1966

28 september 2022

P.22.1186.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.13](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Europees aanhoudingsbevel - Persoon die door een Staat aan België is overgeleverd in uitvoering van een eerste Europees aanhoudingsbevel - Tweede Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door een andere Staat - Tenuitvoerlegging - Toestemming van de eerste Staat

Uit de bepalingen van artikel 28.2 en 28.3, Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel en artikel 38, §1 en § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat, ook al vermeldt artikel 38 Wet Europees Aanhoudingsbevel dit niet uitdrukkelijk en verwijst het evenmin uitdrukkelijk naar artikel 16 Wet Europees Aanhoudingsbevel, het onderzoeksgerecht slechts de tenuitvoerlegging van een tweede Europees aanhoudingsbevel kan bevelen indien het vaststelt dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit van het eerste bevel, toestemming heeft verleend met de overlevering aan de uitvaardigende rechterlijke autoriteit van het tweede bevel in de gevallen waarin die toestemming is vereist; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te onderzoeken of de toestemming is vereist en of ze werd verleend en het onderzoeksgerecht kan zich niet ertoe beperken de tenuitvoerlegging te bevelen van het tweede Europees aanhoudingsbevel met de vaststelling dat een overlevering slechts mogelijk is nadat de bevoegde uitvoerende autoriteit van het eerste bevel toestemming zal hebben gegeven met de overlevering aan de uitvaardigende autoriteit van het tweede bevel (1). (1) Zie Cass. 11 september 2019, AR P.19.0922.F, AC 2019, nr. 452, met concl. van advocaat-generaal D. Vandermeersch, op datum in Pas.; contra: J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, p. 248-249.

- Art. 38, §§ 1 en 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 april 2022

P.22.0532.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.13](#)

AC nr. ...

- Uitleveringswet 1874 - Artikel 5, vierde lid - Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling - Afwijzing door de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door een verklaring aan de gemachtigde van de gevangenisdirecteur

Het cassatieberoep tegen een beslissing gewezen op een overeenkomstig artikel 5, vierde lid, Uitleveringswet 1874 ingediend verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling door een vreemdeling wiens uitlevering wordt gevraagd, wordt geregeld door de gemeenrechtelijke bepalingen betreffende het cassatieberoep in strafzaken; uit artikel 425, § 1, Wetboek van Strafvordering volgt dat een cassatieberoep in strafzaken in principe slechts kan worden ingesteld door een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures als bedoeld in boek II, titel III van het Wetboek van Strafvordering, zodat het cassatieberoep ingesteld door de persoon van wie de uitlevering wordt gevraagd door het afleggen van een verklaring aan de gemachtigde van de directeur van de gevangenis waar hij is opgesloten, niet ontvankelijk is (1). (1) Cass. 22 juni 2021, AR P.21.0809.N, AC 2021, nr. 471 Het is vaste rechtspraak van het Hof dat het cassatieberoep inzake uitlevering wordt beheerst door de gemeenrechtelijke bepalingen en niet door de wet op de voorlopige hechtenis – zie Cass. 12 juni 2018, AR P.18.0589.N, AC 2018, nr. 382; Cass. 5 september 2017, AR P.17.1167.N, AC 2017, nr. 689; Cass. 29 februari 2012, AR P.12.0217.F, AC 2012, nr. 140, T. Strafr. 2012/3, p. 172 en noot T. DECAIGNY, RW 2012-13/9, pp. 341-344 en noot S. DEWULF, "De bijzondere regeling voor het toezicht op de uitleveringsdetentie"; A. WINANTS, "Uitlevering: De voorlopige aanhouding", Comm. Strafr. (aanpassing april 2022), nr. 40.

- Art. 425, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 5, vierde lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

19 april 2022

P.22.0497.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.15

AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Het vergemakkelijken van het gebruik van door de Drugswet genoemde stoffen - Moreel bestanddeel

Het misdrijf van het "gemakkelijker maken" van het gebruik van de in artikel 2bis, § 1, Drugswet genoemde stoffen "door enig ander middel" dan het verschaffen van een lokaal, zoals omschreven in artikel 3, § 2, Drugswet, vereist enkel dat de dader op de hoogte is van het druggebruik en dat hij dit gebruik op eender welke wijze vergemakkelijkt door zijn niet-gerechtvaardigde toedoen of gebrek aan optreden; aldus is voor het bewezen verklaren van dat misdrijf niet vereist dat de dader enig bijzonder opzet zou hebben en moet de dader niet hebben getracht de gebruiker te overhalen of hebben aangemoedigd om drugs te gebruiken (1). (1) Zie Cass. 21 mei 2002, AR P.01.0332.N, AC 2002, nr. 308, RW 2004-2005, nr. 16, p. 620.

- Art. 3, § 2 Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

26 april 2022

P.22.0020.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.5

AC nr. ...

VERENIGING VAN MISDADIGERS

- Criminele organisatie - Leidend persoon van een criminele organisatie - Artikel 324ter, § 4, Strafwetboek - Begrip

Om overeenkomstig artikel 324ter, § 4, Strafwetboek strafbaar te zijn als leidend persoon van de criminele organisatie volstaat het dat die persoon daarin een leidinggevende functie heeft en dus de werking van die criminele organisatie in zekere mate aanstuurt en controleert; het is daarbij niet vereist dat hij de enige leidinggevende persoon is van de criminele organisatie noch dat hij in de hiërarchie van de criminele organisatie de hoogste functie heeft, waaraan andere leiders rekenschap verschuldigd zijn (1). (1) J. DE HERDT, "Criminele organisatie", Comm. Straf., pp. 13-14.

- Art. 324ter, § 4 Strafwetboek

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220517.2N.10](#)

AC nr. ...

- Criminele organisatie - Leidend persoon van een criminele organisatie - Artikel 324ter, § 4, Strafwetboek - Begrip

Om overeenkomstig artikel 324ter, § 4, Strafwetboek strafbaar te zijn als leidend persoon van de criminele organisatie volstaat het dat die persoon daarin een leidinggevende functie heeft en dus de werking van die criminele organisatie in zekere mate aanstuurt en controleert; het is daarbij niet vereist dat hij de enige leidinggevende persoon is van de criminele organisatie noch dat hij in de hiërarchie van de criminele organisatie de hoogste functie heeft, waaraan andere leiders rekenschap verschuldigd zijn (1). (1) J. DE HERDT, "Criminele organisatie", Comm. Straf., pp. 13-14.

- Art. 324ter, § 4 Strafwetboek

17 mei 2022

P.21.1510.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.1](#)

AC nr. ...

VERJARING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

Strafzaken - Straf - Algemeen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beslissing van de procureur van de beslissingsstaat tot voeging van de veroordelingen - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

Artikel 38, § 1, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat indien het onderzoeksgerecht artikel 6, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel toepast, haar beslissing de erkenning en de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straf of maatregel omvat die vermeld wordt in de rechterlijke beslissing waarvoor een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd en dat de procureur des Konings zich door de staat die het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd het vonnis, vergezeld van het certificaat, laat bezorgen; aangezien artikel 3, 1°, Wet Wederzijdse Erkenning Vrijheidsbenemende Straffen bepaalt dat onder "vonnis" een door een rechtscollege van de beslissingsstaat in strafzaken gewezen onherroepelijke beslissing wordt verstaan waarbij een vrijheidsbenemende straf of maatregel wordt opgelegd, is de door de procureur van de Italiaanse Republiek genomen beslissing tot voeging van eerdere, door de Italiaanse strafgerichten uitgesproken veroordelingen geen beslissing die een veroordeling uitspreekt en vormt ze geen vonnis in de zin van de voormelde bepalingen; de voormelde wetbepalingen kunnen evenmin tot gevolg hebben dat er in België een volgens de Belgische wet verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1511.F, AC 2022, nr. 784.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 38, § 1 Wet 15 mei 2012 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op de vrijheidsbenemende straffen of maatregelen uitgesproken in een lidstaat van de Europese Unie

30 november 2022

P.22.1529.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Aanvang - Wijze

De schorsing van de verjaring van de strafvordering gedurende de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode, dit is de periode van 18 maart 2020 tot en met 17 juli 2020, is van toepassing op de strafvordering met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd vóór de aanvang van die periode, in zoverre de verjaring niet was bereikt vóór de inwerkingtreding van het COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020; met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd tijdens die periode is de verjaring van de strafvordering bij toepassing van diezelfde bepaling eveneens geschorst, zij het slechts vanaf de datum van het misdrijf tot de einddatum van die periode (1). (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 9e ed., 2021, I, p. 248.

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 1, a) KB 13 mei 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het Koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van he

- Art. 1, a) KB 28 april 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het Koninklijk Besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van

- Artt. 1, eerste lid, 3, 1°, en 23 KB nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

- Art. 7 Wet 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0943.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Straf - Stuiting - Werkstraf - Tenuitvoerlegging

De voorlopige beoordeling van het hof van beroep volgens welke de verjaring van eisers werkstraf door de tenuitvoerlegging van de straf werd gestuit, is niet onredelijk.

- Art. 584 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 96 Strafwetboek

15 december 2022

C.21.0253.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Straf - Algemeen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd met het oog op de uitvoering van straffen - Facultatieve weigeringsgrond - Uitvoering van de straffen in België - Beschikking tot tenuitvoerlegging van een magistraat van de beslissingsstaat die drie veroordelingen voegt - Draagwijdte - Invloed op de verjaring van de straf in België

De door een magistraat van de beslissingsstaat genomen beschikking tot tenuitvoerlegging die drie veroordelingen voegt en die enkel de uitvoeringsduur van de drie in een Europees aanhoudingsbevel vermelde en aldus gevoegde gevangenisstraffen vaststelt, spreekt geen straf uit en heeft niet tot gevolg dat er in België een volgens het Belgisch recht verjaarde straf zou kunnen worden uitgevoerd (1). (1) Zie Cass. 30 november 2022, AR P.22.1529.F, AC 2022, nr. 785.

- Art. 6, 4° Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

30 november 2022

P.22.1511.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221130.2F.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 - Verenigbaarheid met het gelijkheidsbeginsel - Gevolg

Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de straffvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

- Art. 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 4 Wet 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II)

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Aanvang - Wijze

Het recht om de straffvordering uit te oefenen ontstaat door het plegen van het als misdrijf omschreven feit; daaruit volgt dat de verjaring van de straffvordering niet eerder kan beginnen te lopen dan vanaf het plegen van dat feit en in voorkomend geval slechts vanaf dat ogenblik kan worden geschorst.

- Art. 24, eerste lid Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.0943.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

GEWONE OPSCHORTING

Gewone opschorting - Artikel 6, tweede lid, Probatiwet - Wetswijziging - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiwet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiwet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Gewone opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Wijze

Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probatiwet.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 195 en 211 Wetboek van Strafvordering

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Gewone opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Wijze

Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probatiwet.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 195 en 211 Wetboek van Strafvordering

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Gewone opschorting - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Gewone opschorting - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Wetswijziging - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiewet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiewet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

VERVOER

GOEDERENVERVOER

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Begrip - Sanctionerend ambtenaar - (Geen) hoedanigheid van rechter

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; het rechtscollege dat van dat beroep moet kennisnemen, oefent een toezicht met volle rechtsmacht uit: de rechter dient na te gaan of de voor hem bestreden administratieve beslissing feitelijk en naar recht verantwoord is en of ze in overeenstemming is met alle wettelijke bepalingen en algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel, die aan de administratieve overheid zijn opgelegd (1); zelfs al is de controlebevoegdheid van de rechter op de door de bevoegde administratieve overheid opgelegde geldboete vergelijkbaar met de beoordelingsbevoegdheid van de administratie, impliceert de door de wet aan de sanctionerend ambtenaar toegekende bevoegdheid om het bedrag van de administratieve sanctie te bepalen en deze, in voorkomend geval, gepaard te doen gaan met een uitvoeringsmodaliteit, niet dat hem de hoedanigheid van rechter wordt toegekend. (1) Zie, a pari, GwH 31 mei 2011, nr. 100/2011, RDCP 2012, 72, § B.7.2.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen

Wanneer de correctionele rechtbank, die het beroep van de overtreder verwerpt, de administratieve geldboete bevestigt die is opgelegd in plaats van een strafrechtelijke sanctie krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; hieruit volgt dat de rechter er niet toe gehouden is elk bestanddeel van het misdrijf dat tot de administratieve geldboete heeft geleid, bewezen te verklaren, en evenmin in het vonnis de wettelijke bepalingen dient te vermelden die het feit bestraffen en de sanctie bepalen of de keuze en de zwaarte ervan met redenen dient te omkleden (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.18.0114.F, AC 2018, nr. 225, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Sanctionerend ambtenaar - Vervolgende partij

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete werd opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank waarvoor de rechtspleging wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, waarbij de beslissing van de rechtbank niet vatbaar is voor hoger beroep; het beroep heeft tot doel een tegensprekelijk debat mogelijk te maken dat de aanwezigheid veronderstelt van de autoriteit die de betwiste administratieve sanctie heeft opgelegd; in het kader van dit beroep is de sanctionerend ambtenaar de vervolgende partij aangezien hij, namens de administratie, de vervolging door middel van administratieve geldboete uitoefent en haar standpunt verdedigt (1). (1) Zie Cass. 19 november 2014, AR P.14.0087.F, AC 2014, nr. 706 (samenvatting: "de gewestelijke sanctionerende ambtenaar is partij in de zaak voor de politierechtbank", impliciete maar zekere oplossing gelet op de conclusie van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ); Cass. 18 januari 2012, AR P.11.1629.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0305.F, AC 2011, nr. 389, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ("de gewestelijke ambtenaar die de sanctie opgelegd heeft, is partij in de zaak voor de correctionele rechtbank, waar hij het standpunt van de administratie heeft verdedigd, en is dus bevoegd om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis dat de administratieve geldboete die een overtreder is opgelegd ongedaan maakt"); Cass. 14 december 2010, AR P.10.0622.N, AC 2010, nr. 740; Cass. 11 februari 1986, AR 9697, AC 1986, nr. 376.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5

AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuigen - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Schuldbestanddeel - Reglementair misdrijf - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst

Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklaagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklaagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°,

Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1)

Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 17 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 5 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Verzoek tot onttrekking - Gewettigde verdenking - Ontvankelijkheid - Draagwijdte

Een op grond van artikel 542 Wetboek van Strafvordering ingediend verzoek tot verwijzing van een zaak van de ene rechtbank naar een andere rechtbank op grond van gewettigde verdenking is slechts ontvankelijk indien wordt aangevoerd dat de gewettigde verdenking bestaat ten aanzien van alle rechters van die rechtbank; een verzoek dat aanvoert dat de gewettigde verdenking slechts bestaat ten aanzien van de rechters van een bepaalde afdeling van de rechtbank en dus niet ten aanzien van de rechters van andere afdelingen is niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 30 juni 2020, AR P.20.0518.N, AC 2020, nr. 461.

- Artt. 542, tweede lid, en 545, eerste lid Wetboek van Strafvordering

19 april 2022

P.22.0326.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.4

AC nr. ...

VERZEKERING

ALGEMEEN

Algemeen - Overeenkomst - Bestanddelen - Toestemming - Algemene voorwaarden - Verwijzing vóór of tijdens het sluiten van de overeenkomst

De uitdrukkelijke dan wel stilzwijgende toestemming vereist effectieve kennis of, op zijn minst, de mogelijkheid om effectief kennis te nemen van de bedingen waarmee moet worden ingestemd; het is in de regel niet voldoende dat er vóór of tijdens het sluiten van de overeenkomst louter wordt verwezen naar algemene voorwaarden (1). (1) ie concl. OM in Pas. 2022, nr. 857.

- Art. 1108 Oud Burgerlijk Wetboek

22 december 2022

C.22.0082.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221222.1F.3](#)

AC nr. ...

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Nieuwe wet - Werking in de tijd en in de ruimte - Toepassing op de lopende overeenkomsten - Omvang

Wanneer de nieuwe wet bepaalt dat ze van toepassing is op de lopende overeenkomsten, is ze niet enkel van toepassing op de toestanden die na haar inwerkingtreding ontstaan, maar ook op de toekomstige gevolgen van de onder de vroegere wet ontstane toestanden die zich voordoen of voortduren onder vigueur van de nieuwe wet, voor zover die toepassing geen afbreuk doet aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten.

- Art. 121, § 7 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

- Art. 1 Oud Burgerlijk Wetboek

8 december 2022

C.21.0169.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221208.1F.6](#)

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Veroordeling tot betaling van een provisioneel bedrag dat wordt geacht onbetwistbaar verschuldigd te zijn - Aard van het vonnis

De rechter die een partij veroordeelt tot betaling van een provisioneel bedrag dat wordt geacht onbetwistbaar verschuldigd te zijn, wijst een eindvonnis (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Artt. 19, derde lid, en 1077 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Deskundigenopdracht waarmee een college van deskundigen wordt belast - Wijze van uitvoering van de opdracht

De deskundigenopdracht waarmee een college van deskundigen wordt belast, moet collectief worden voortgezet totdat dit college zijn eindverslag neerlegt (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Art. 982, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Motivering door verwijzing naar een arrest van het Hof van Cassatie en naar de conclusie van het openbaar ministerie bij dat arrest - Geen toekenning van een algemene en als regel geldende draagwijdte

Het arrest dat vermeldt dat het zich aansluit bij de motivering van een conclusie van het openbaar ministerie en van een arrest dat, in een andere zaak, de door het arrest toegepaste wetsbepaling uitlegt en dat opgave doet van de redenen waarom het zich bij die uitlegging aansluit, kent aan dat arrest geen algemene en als regel geldende draagwijdte toe en beantwoordt de conclusie van de eiser die een andere uitlegging aanvoerde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 817.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 6 Gerechtelijk Wetboek

12 december 2022

S.20.0100.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.1](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taak van de rechter

De rechter moet het geschil beslechten overeenkomstig de rechtsregel die erop van toepassing is; hij heeft de plicht om, met eerbiediging van het recht van verdediging, ambtshalve de rechtsmiddelen op te werpen waarvan de toepassing is vereist door de feiten die de partijen tot staving van hun aanspraken speciaal aanvoeren (1). (1) Cass. 4 maart 2013, AR C.12.0056.F, AC 2013, nr. 143.

15 december 2022

C.21.0485.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Geschil betreffende de

geldigheid van het eindverslag van het deskundigenonderzoek - Aard van het vonnis

De rechter die het geschil betreffende de geldigheid van het eindverslag van het deskundigenonderzoek beslecht, regelt geen tussengeschiedenis betreffende de expertisemaatregel, maar wijst, door uitspraak te doen over de wettigheid van dat bewijs, een eindvonnis (1). (1) Zie concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221215.1F.4.

- Artt. 19, derde lid, en 1077 Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0309.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.4](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Vordering - Onderzoeksmaatregel - Voorlopige regeling van de toestand van de partijen - Beslissing alvorens recht te doen

De rechter die een onderzoeksmaatregel beveelt of de toestand van de partijen voorlopig regelt, wijst een beslissing alvorens recht te doen, zelfs wanneer hij, zonder gevolg voor de ontvankelijkheid of de gegrondheid van de vordering, een betwisting met betrekking tot die maatregel beslecht.

- Art. 19, eerste, tweede en derde lid Gerechtelijk Wetboek

19 september 2024

C.23.0404.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240919.1F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Beslissingen al dan niet vatbaar voor onmiddellijk cassatieberoep - Vordering tot voorlopige regeling van de toestand van de partijen - Vonnis dat een rechterlijke bevel aan de partijen bevat - Latere beslissingen betreffende de modaliteiten van het rechterlijk bevel - Aard van het vonnis

De bekritiseerde beslissingen, die verband houden met de modaliteiten van het rechterlijk bevel dat de toestand van de partijen moet regelen tot aan de eindbeslissing van het hof van beroep en van het deskundigenonderzoek, zijn vonnissen alvorens recht te doen.

- Art. 19, derde lid Gerechtelijk Wetboek

15 december 2022

C.21.0497.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.1F.2](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN***Strafzaken - Algemeen - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak***

Of het nu gaat om het toezicht op de voorlopige hechtenis met toepassing van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet, dan wel om het periodieke toezicht hierop, met toepassing van de artikelen 22 en 30 van die wet, het gaat om dezelfde zaak, aangezien het dezelfde persoon betreft die wegens dezelfde telastlegging van zijn vrijheid is beroofd; het arrest mag bijgevolg niet worden gewezen door een raadsheer in het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen in zijn hoedanigheid van rechter in de rechtbank van eerste aanleg (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis -

Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep

Een rechter kan in dezelfde zaak herhaaldelijk uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde, hetzij in raadkamer, hetzij, in hoger beroep, in kamer van inbeschuldigingstelling, maar niet achtereenvolgens in eerste aanleg en in hoger beroep (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Wijze

Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probatiewet.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Artt. 195 en 211 Wetboek van Strafvordering

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Hoger beroep - Vernietiging van de beroepen beschikking - Eerste hoger beroep niet-gegrond en tweede hoger beroep zonder bestaansreden - Tegenstrijdige beschikkingen - Cassatieberoep - Belang van de grief

Wanneer de beschikkingen van de bestreden beslissing elkaar tegenspreken voor zover de bestreden beslissing, enerzijds, de beroepen beschikking vernietigt en, anderzijds, door uitspraak te doen bij nieuwe beschikkingen het tweede hoger beroep, dat door de raadsman van de eiser werd ingesteld, zonder bestaansreden verklaart en het eerste hoger beroep, dat door de eiser werd ingesteld, niet gegrond verklaart, heeft de grief van tegenstrijdigheid van de beschikkingen geen belang voor zover de beslissing aan het hoger beroep alle gevolgen verleent die de eiser ervan kon verwachten (1). (1) Het Openbaar Ministerie dat op die tegenstrijdige redenen heeft gewezen, had geconcludeerd tot de vernietiging op grond van een ambtshalve middel wegens schending van artikel 1138, 4°, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat er "voorziening in cassatie wegens overtreding van de wet openstaat (...) indien er in een vonnis tegenstrijdige beschikkingen staan". Het Hof heeft minstens impliciet beslist dat die bepaling van toepassing is in strafzaken: zie Cass. 30 oktober 2019, AR P.19.0683.F, AC 2019, nr. 560; Cass. 2 mei 2018, AR P.18.0133.F, AC. 2018, nr. 277; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.0844.N, AC 2016, nr. 2; Cass. 5 februari 2014, AR P.13.0914.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 28 november 2012, AR P.12.1578.F, AC 2012, nr. 645; Cass. 27 september 2012, AR P.12.0435.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 27 september 2011, AR P.11.1581.N, AC 2011, nr. 502 (arrest tot tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel); Cass. 25 februari 2009, AR P.08.1818.F, AC 2009, nr. 157; Cass. 23 juni 2004, AR P.04.0426.F, arrest niet gepubliceerd (ambtshalve middel, in correctionele zaken), ...Zie ook Cass. 21 juni 2006, AR P.06.0872.F, arrest niet gepubliceerd: het arrest dat beslist dat het onderdeel, "voor zover het schending aanvoert van artikel 149 Grondwet, dat niet van toepassing is op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de voorlopige hechtenis, naar recht faalt", voegt hieraan toe dat, "voor het overige een tegenstrijdigheid tussen de redenen van een rechterlijke beslissing of tussen de redenen en het beschikkend gedeelte ervan een vernietigingsgrond vormt wanneer die tegenstrijdigheid bestaat in een gebrek aan motivering en het toezicht van het Hof onmogelijk maakt". (M.N.B.)

- Art. 1138, 4° Gerechtelijk Wetboek

28 september 2022

P.22.1198.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Wijziging van de strafbaarstelling - Recht van verdediging

Het recht van verdediging wordt miskend wanneer de strafrechter bij zijn beoordeling een wijziging doorvoert aan de toepasselijke strafbepaling zonder dat de partijen de gelegenheid hebben gehad om standpunt in te nemen over de aanpassing die de strafrechter heeft doorgevoerd.

26 april 2022

P.22.0208.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Toepasselijke wetsbepalingen - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Wijze

Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probatiewet.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 195 en 211 Wetboek van Strafvordering

2 mei 2023

P.21.1454.N

ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

AANHOUDING

Aanhouding - Vrijheidsberoving in een woning

Artikel 2, eerste lid, Huizoekingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsbeneming bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 2 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Aanhouding - Vreemdeling die op onwettige wijze in het Rijk verblijft - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huizoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

Aanhouding - Vreemdeling die op onwettige wijze in het Rijk verblijft - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

ALGEMEEN

Algemeen - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak

Of het nu gaat om het toezicht op de voorlopige hechtenis met toepassing van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet, dan wel om het periodieke toezicht hierop, met toepassing van de artikelen 22 en 30 van die wet, het gaat om dezelfde zaak, aangezien het dezelfde persoon betreft die wegens dezelfde telastlegging van zijn vrijheid is beroofd; het arrest mag bijgevolg niet worden gewezen door een raadsheer in het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen in zijn hoedanigheid van rechter in de rechtbank van eerste aanleg (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Algemeen - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep

Een rechter kan in dezelfde zaak herhaaldelijk uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde, hetzij in raadkamer, hetzij, in hoger beroep, in kamer van inbeschuldigingstelling, maar niet achtereenvolgens in eerste aanleg en in hoger beroep (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

BEVEL TOT AANHOUDING***Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Doel en wijze van de ondervraging - Gelegenheid van de verdachte om opmerkingen te geven over de hem verweten feiten***

De voorafgaande ondervraging voorgeschreven door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet heeft tot doel de onderzoeksrechter in te lichten over het standpunt van de verdachte over de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging te waarborgen; de wetgever heeft niet nader bepaald hoe de voorafgaande ondervraging precies moet verlopen; wel moet blijken dat de onderzoeksrechter de verdachte de gelegenheid heeft gegeven zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten (1). (1) Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0265.N, AC 2019, nr. 185.

- Art. 16, § 2, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3 mei 2022

P.22.0537.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.14](#)

AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Kennisgeving van de strafbare feiten en van de mogelijkheid tot het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding. - Dadelijk inroepen van het zwijgrecht - Ontbreken van vragen over de strafbare feiten en ernstige aanwijzingen van schuld - Gevolg

Indien de verdachte, nadat de onderzoeksrechter hem heeft ingelicht over de feiten die aan de beschuldigingstelling ten grondslag liggen en hem kennis heeft gegeven van de mogelijkheid dat tegen hem een bevel tot aanhouding kan worden uitgevaardigd, dadelijk verklaart zich op zijn zwijgrecht te beroepen, dan volgt daaruit dat hij geen vragen wenst te beantwoorden betreffende de feiten die ten grondslag liggen aan de beschuldiging; het staat aan de verdachte, die in voorkomend geval de bijstand geniet van een raadsman, te beslissen over de uitoefening van zijn zwijgrecht; de uitoefening van dit zwijgrecht is niet afhankelijk van het stellen van één of meer vragen betreffende de feiten die aan de beschuldiging ten grondslag liggen; de uitoefening door de verdachte van zijn zwijgrecht berooft hem bovendien niet van zijn in artikel 16, § 2, vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet vermelde recht om zelf of via zijn raadsman opmerkingen te formuleren over het verlenen van een bevel tot aanhouding en van het recht van de raadsman bij toepassing van artikel 16, § 2, derde lid, Voorlopige Hechteniswet en artikel 47bis, § 6, 7), Wetboek van Strafvordering opmerkingen te formuleren.

- Art. 16, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 47bis, § 6, 7) Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0537.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.14](#)

AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - Maatregel tot herroeping - Voorafgaand verhoor - Veronderstellingen

Het in artikel 16, §2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalde verhoor dient enkel vóór de uitvaardiging van een aanhoudingsbevel verplicht te worden afgenomen; enkel wanneer de procureur des Konings bij voorraad de terugkeer van de in verdenkinggestelde in de gevangenis had bevolen, had de onderzoeksrechter bij herroeping van het elektronisch toezicht binnen vijf werkdagen uitspraak moeten doen over het al dan niet handhaven van het elektronisch toezicht, na de in verdenkinggestelde en zijn raadsman te hebben gehoord.

- Artt. 16, § 2, eerste lid, en 24bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

28 december 2022

P.22.1702.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.5](#)

AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - Maatregel tot herroeping - Aard

De beslissing om de in voorlopige hechtenis genomen in verdenkinggestelde onder elektronisch toezicht te plaatsen, is een modaliteit van die hechtenis; de herroeping van het elektronisch toezicht vormt bijgevolg geen nieuw aanhoudingsbevel.

- Art. 24bis Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

28 december 2022

P.22.1702.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.5](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Redelijke termijn - Het ontbreken van een recent verhoor van de aangehouden in verdenkinggestelde - Gevolg

Uit het feit dat een sinds langere tijd aangehouden in verdenkinggestelde sinds geruime tijd niet meer werd verhoord, volgt niet noodzakelijk dat: 1° zijn voorlopige hechtenis niet langer verantwoord is; het komt de onderzoeksrechter toe om in het licht van de noodwendigheden van het onderzoek te bepalen of en wanneer een (her)verhoor van een in verdenkinggestelde zich opdringt; 2° het gerechtelijk onderzoek vertraging oploopt en dat de duur van de voorlopige hechtenis op ongepaste wijze wordt verlengd; 3° er wat betreft die in verdenkinggestelde geen gevaar voor collusie meer kan worden aangenomen; het gevaar voor collusie is immers niet noodzakelijk afhankelijk van het al dan niet verhoren van een aangehouden in verdenkinggestelde; 4° het onderzoek in afwezigheid van de in verdenkinggestelde zou verlopen en zijn recht van verdediging wordt miskend: de betrokkene of zijn raadsman heeft immers ter gelegenheid van de beslissingen over de handhaving van de voorlopige hechtenis toegang tot het dossier en hij kan om de in artikel 22, derde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde samenvattende ondervraging of aanvullend onderzoek verzoeken (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Handhaving - Invrijheidstelling van een medeverdachte - Collusiegevaar - Beoordeling

Uit het feit dat bepaalde mede-inverdenkinggestelden aangehouden blijven dan wel zijn vrijgelaten, volgt niet dat er met betrekking tot een andere aangehoudene geen collusiegevaar meer kan worden aangenomen; het collusiegevaar moet immers individueel worden beoordeeld en een voorlopige hechtenis kan wel degelijk beletten dat tussen de betrokkene en andere al dan niet aangehouden afspraken worden gemaakt over de inhoud van af te leggen verklaringen of dat contacten worden gelegd om verklaringen te wijzigen of in te trekken (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Handhaving - Eerdere veroordeling van de inverdenkinggestelde. - Recidivegevaar - Vermoeden van onschuld - Redelijke termijn van de voorlopige hechtenis - Beoordeling

Bij de beoordeling van recidivegevaar kan het onderzoeksgerecht wel degelijk veroordelingen uit een al dan niet ver verleden betrekken, zonder dat daaruit een miskenning van het vermoeden van onschuld kan worden afgeleid; of er nog een noodzaak bestaat voor de handhaving van de voorlopige hechtenis en of de redelijke termijn al dan niet is overschreden, wordt in het licht van het voorgaande onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht; wel gaat het Hof na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Handhaving - Eerste verschijning - Inzage van het dossier - Stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist dat op het moment waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, de verdachte inzage krijgt van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek, louter op grond van zijn aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken (1). (1) Zie Cass. 11 januari 2022, AR P.22.0019.N, nr. 20.

8 maart 2022

P.22.0258.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.12](#)

AC nr. ...

Handhaving - Regelmatigheid van de procedure - Ernstige aanwijzingen van schuld - Controle prima facie op de regelmatigheid van het bewijs - Ontbreken van een verzoek tot een zuiveringsprocedure op basis van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering - Gevolg

Indien de inverdenkinggestelde de regelmatigheid betwist van de bewijsverkrijging waaruit de ernstige aanwijzingen van schuld zijn afgeleid, dan is het onderzoeksgerecht slechts gehouden tot een prima facie-onderzoek van de voorgehouden onregelmatigheid en kan het, zo nodig, vervolgens het door artikel 235bis Wetboek van Strafvordering bedoelde onderzoek verrichten (1). (1) Zie gelijklopende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 16, 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Artt. 136 en 235bis Wetboek van Strafvordering

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

Handhaving - Toezicht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoezicht prima facie - Verdaging naar een latere datum van het uitgebreide toezicht op de wettigheid van een bewijsmiddel

Uit de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling het uitgebreide toezicht op de wettigheid van het bewijsmiddel met betrekking tot de resultaten van de analyse van de telefonische communicatie die de in verdenking gestelde vanaf zijn versleutelde berichtenplatform heeft gevoerd, naar een latere datum heeft verdaagd, kan niet worden afgeleid dat de voorlopige hechtenis niet meer kan worden verantwoord op grond van de aan die resultaten verbonden aanwijzingen die aan een wettigheidstoezicht prima facie werden onderworpen.

- Art. 235bis Wetboek van Strafvordering

28 september 2022

P.22.1198.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.14](#)

AC nr. ...

Handhaving - Redelijke termijn - Vereiste van een van een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek - Hernieuwde beoordeling van eerdere gegevens - Voorwaarden

Het oordeel over de noodzaak van het laten voortbestaan van de voorlopige hechtenis vereist een nauwkeurig, geactualiseerd en individueel onderzoek van de feitelijke gegevens van de zaak, omdat de voorlopige hechtenis de uitzondering is en redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen; ingeval uit dat onderzoek blijkt dat de duur van de voorlopige hechtenis niet meer redelijk is zoals vereist door artikel 5.3 EVRM, moet de in verdenking gestelde in vrijheid worden gesteld; bij deze beoordeling mag het onderzoeksgerecht geen blijk geven van enig automatisme dat onverenigbaar is met het evolutief karakter van de voorlopige hechtenis; het verbod op automatisme houdt evenwel niet in dat het onderzoeksgerecht bij een hernieuwde en dus geactualiseerde beoordeling geen rekening mag houden met de elementen die het voorheen in aanmerking heeft genomen; het staat immers aan het onderzoeksgerecht te oordelen of uit die elementen, desgevallend aangevuld met andere, rekening houdend met de voortgang van het onderzoek en het verstreken tijdsverloop, nog steeds gevaren voor recidive, collusie en onttrekking kunnen worden afgeleid die een verdere handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijk maken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Artt. 22 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0548.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.16](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep - Zelfde zaak

Of het nu gaat om het toezicht op de voorlopige hechtenis met toepassing van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet, dan wel om het periodieke toezicht hierop, met toepassing van de artikelen 22 en 30 van die wet, het gaat om dezelfde zaak, aangezien het dezelfde persoon betreft die wegens dezelfde telastlegging van zijn vrijheid is beroofd; het arrest mag bijgevolg niet worden gewezen door een raadsheer in het hof van beroep die van de zaak heeft kennisgenomen in zijn hoedanigheid van rechter in de rechtbank van eerste aanleg (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

Hoger beroep - Toezicht op de handhaving van de voorlopige hechtenis - Rechter die uitspraak heeft gedaan in raadkamer - Rechter die uitspraak heeft gedaan in hoger beroep

Een rechter kan in dezelfde zaak herhaaldelijk uitspraak doen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenkinggestelde, hetzij in raadkamer, hetzij, in hoger beroep, in kamer van inbeschuldigingstelling, maar niet achtereenvolgens in eerste aanleg en in hoger beroep (1). (1) Cass. 19 juli 2022, AR P.22.0914.F, AC 2022, nr. 479, met concl. advocaat-generaal NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 292 Gerechtelijk Wetboek

28 december 2022

P.22.1695.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221228.2F.2](#)

AC nr. ...

INVRIJHEIDSTELLING ONDER VOORWAARDEN

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Vormvereisten - Raadkamer - Wijze

Het bijzondere rechtsmiddel waarin artikel 36, § 1, vierde en vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet voorzien, kan enkel worden ingesteld bij een verzoekschrift gericht aan de raadkamer (1); het kan niet worden ingesteld voor de onderzoeksrechter en het kan evenmin worden ingesteld als een incidenteel verzoek opgenomen in een voor de raadkamer neergelegde conclusie in het kader van een hoger beroep dat de in verdenkinggestelde instelt tegen een beslissing van de onderzoeksrechter die de voorwaarden verlengt. (1) Cass. 18 juni 1997, AR P.97.0771.F, AC 1997, nr. 280; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6° ed., 2014, p. 572.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Gevolgen

Het rechtsmiddel bepaald in artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betreft een bijzonder rechtsmiddel waarbij de raadkamer in eerste aanleg en de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep zich over het verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden moeten uitspreken en hun beslissing moeten motiveren overeenkomstig artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet; dit rechtsmiddel kan niet worden aangewend als een hoger beroep tegen een verlengingsbeslissing van de onderzoeksrechter om zo de onderzoeksgerechten te verplichten zich uit te spreken over een voorgehouden formele onwettigheid van die verlengingsbeslissing (1). (1) Cass. 7 september 2021, AR P.21.1164.N, AC 2021, n° 525.

- Artt. 16, § 5, en 36, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Beoordeling - Redelijke termijn - Criteria - Motivering - Wijze

De beoordeling van de redelijkheid van de termijn van de voorwaarden moet concreet zijn, rekening houdend met de specifieke gegevens van elke zaak en daarbij kan het onderzoeksgerecht onder meer rekening houden met de impact van de voorwaarden op het privé- of beroepsleven van de betrokkene, de ernst van de feiten, de impact van de feiten op het slachtoffer en het risico van recidive; de duur van de maatregelen heeft een invloed op de motiveringsverplichting van het onderzoeksgerecht daar gronden die aanvankelijk afdoende leken, door het tijdsverloop hun rechtvaardigend vermogen kunnen verliezen maar dat belet niet dat het onderzoeksgerecht kan verwijzen naar de gegevens die zijn vervat in vroegere beslissingen tot verlenging of wijziging van de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden, wanneer het oordeelt dat die gegevens op grond van de omstandigheden die het vaststelt, nog steeds actueel zijn.

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Raadkamer - Termijn - Gevolgen

Een verzoek tot opheffing of wijziging van voorwaarden, dat niet ontvankelijk is omdat het niet is ingesteld voor de juiste rechtsinstantie of met toepassing van de juiste procedure, doet de termijn van vijf dagen niet aanvangen.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Motivering - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof - Draagwijdte

Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over het bijzonder rechtsmiddel bepaald in artikel 36, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, moet op korte termijn beslissen en bijgevolg moet het onderzoeksgerecht niet tot in de bijzonderheden op elk verweer van een in verdenking gestelde antwoorden; of de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden moeten worden opgeheven of gewijzigd, wordt onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht en het Hof gaat na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

INZAGE VAN HET DOSSIER

Inzage van het dossier - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Eerste verschijning - Stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek - Gevolg

Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist dat op het moment waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, de verdachte inzage krijgt van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek, louter op grond van zijn aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken (1). (1) Zie Cass. 11 januari 2022, AR P.22.0019.N, nr. 20.

8 maart 2022

P.22.0258.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.12](#)

AC nr. ...

Inzage van het dossier - Gebrek aan toegang tot elektronische communicatie in de gevangenis - Gevolg

De uitoefening van het recht van verdediging vereist niet dat de inverdenkinggestelde die zich in voorlopige hechtenis bevindt in de gevangenis voor de behandeling van zijn cassatieberoep beschikt over een computer, een telefoon en toegang tot het internet.

3 mei 2022

P.22.0560.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.18](#)

AC nr. ...

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING

- Voorlopige hechtenis - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Raadkamer - Termijn - Gevolgen

Een verzoek tot opheffing of wijziging van voorwaarden, dat niet ontvankelijk is omdat het niet is ingesteld voor de juiste rechtsinstantie of met toepassing van de juiste procedure, doet de termijn van vijf dagen niet aanvangen.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit - Akkoord van de veroordeelde met beperkte detentie - Vermelding op het zittingsblad - Gevolg

De strafuitvoeringsrechtbank die kennis neemt van een vordering tot intrekking overeenkomstig artikel 61 Wet Strafuitvoering van een bij toepassing van de artikelen 67 en 68 Wet Strafuitvoering toegekende strafuitvoeringsmodaliteit na herziening van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit en vervolgens van de vordering tot herroeping van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit, is niet ertoe gehouden te antwoorden op de loutere mededeling door de veroordeelde dat hij akkoord gaat met beperkte detentie.

- Artt. 61, 67 en 68 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

3 mei 2022

P.22.0552.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.17](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Vormvereisten - Raadkamer - Wijze

Het bijzondere rechtsmiddel waarin artikel 36, § 1, vierde en vijfde lid, Voorlopige Hechteniswet voorzien, kan enkel worden ingesteld bij een verzoekschrift gericht aan de raadkamer (1); het kan niet worden ingesteld voor de onderzoeksrechter en het kan evenmin worden ingesteld als een incidenteel verzoek opgenomen in een voor de raadkamer neergelegde conclusie in het kader van een hoger beroep dat de inverdenkinggestelde instelt tegen een beslissing van de onderzoeksrechter die de voorwaarden verlengt. (1) Cass. 18 juni 1997, AR P.97.0771.F, AC 1997, nr. 280; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 6^e ed., 2014, p. 572.

- Art. 36, § 1, vierde en vijfde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Gevolgen

Het rechtsmiddel bepaald in artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betreft een bijzonder rechtsmiddel waarbij de raadkamer in eerste aanleg en de kamer van inbeschuldigingstelling in hoger beroep zich over het verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden moeten uitspreken en hun beslissing moeten motiveren overeenkomstig artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet; dit rechtsmiddel kan niet worden aangewend als een hoger beroep tegen een verlengingsbeslissing van de onderzoeksrechter om zo de onderzoeksgerechten te verplichten zich uit te spreken over een voorgehouden formele onwettigheid van die verlengingsbeslissing (1). (1) Cass. 7 september 2021, AR P.21.1164.N, AC 2021, n° 525.

- Artt. 16, § 5, en 36, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Motivering - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof - Draagwijdte

Het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over het bijzonder rechtsmiddel bepaald in artikel 36, §1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, moet op korte termijn beslissen en bijgevolg moet het onderzoeksgerecht niet tot in de bijzonderheden op elk verweer van een inverdenkinggestelde antwoorden; of de aan de inverdenkinggestelde opgelegde voorwaarden moeten worden opgeheven of gewijzigd, wordt onaantastbaar beoordeeld door het onderzoeksgerecht en het Hof gaat na of dat gerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

8 maart 2022

P.22.0274.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16](#)

AC nr. ...

- Vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit - Toekenning van een andere strafuitvoeringsmodaliteit - Intrekking van de beslissing - Gevolg - Oordeel over de initiële vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit

Indien de strafuitvoeringsrechtbank na een vordering tot herroeping, herziening of schorsing van een strafuitvoeringsmodaliteit overeenkomstig de artikelen 67 en 68 Wet Strafwetgeving heeft beslist om een andere strafuitvoeringsmodaliteit toe te kennen en daarna volgens de in artikel 61 Wet Strafwetgeving bedoelde procedure oordeelt dat die nieuw toegekende strafuitvoeringsmodaliteit moet worden ingetrokken, dan moet zij opnieuw uitspraak doen over de vordering tot herroeping, herziening of schorsing van de initiële strafuitvoeringsmodaliteit.

- Artt. 61, 67 en 68 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

3 mei 2022

P.22.0552.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.17](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Verzoek tot opheffing, wijziging of vrijstelling van voorwaarden - Taak van het onderzoeksgerecht - Beoordeling - Redelijke termijn - Criteria - Motivering - Wijze

De beoordeling van de redelijkheid van de termijn van de voorwaarden moet concreet zijn, rekening houdend met de specifieke gegevens van elke zaak en daarbij kan het onderzoeksgerecht onder meer rekening houden met de impact van de voorwaarden op het privé- of beroepsleven van de betrokkene, de ernst van de feiten, de impact van de feiten op het slachtoffer en het risico van recidive; de duur van de maatregelen heeft een invloed op de motiveringsverplichting van het onderzoeksgerecht daar gronden die aanvankelijk afdoende leken, door het tijdsverloop hun rechtvaardigend vermogen kunnen verliezen maar dat belet niet dat het onderzoeksgerecht kan verwijzen naar de gegevens die zijn vervat in vroegere beslissingen tot verlenging of wijziging van de aan de in verdenking gestelde opgelegde voorwaarden, wanneer het oordeelt dat die gegevens op grond van de omstandigheden die het vaststelt, nog steeds actueel zijn.

8 maart 2022

P.22.0274.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vreemdeling die op onwettige wijze in het Rijk verblijft - Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

- Administratieve vasthouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Raadkamer - Beslissing alvorens recht te doen - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Ontvankelijkheid

Artikel 72 Vreemdelingenwet kent aan de vreemdeling, het openbaar ministerie en de minister of zijn gemachtigde het recht toe om onmiddellijk hoger beroep in te stellen tegen de krachtens artikel 71 gewezen beschikkingen; de onmiddellijkheid van dat hoger beroep houdt verband met de geldigheidsduur van de titel die aan het wettigheidstoezicht van de rechterlijke macht is onderworpen, en met de noodzaak om dat toezicht te verrichten vóór het verval van de te onderzoeken titel; wanneer de raadkamer waarbij een verzoek tot invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie krachtens de Vreemdelingenwet een vasthoudingsmaatregel is uitgevaardigd, aanhangig is gemaakt, alvorens recht te doen een prejudiciële vraag stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, is haar beschikking geen beslissing alvorens recht te doen waartegen, in de regel, krachtens artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, slechts hoger beroep kan worden ingesteld samen met het hoger beroep tegen het eindvonnis (1). (1) Zie het adagium "Lex specialis derogat generali". De beroepen beschikking had overigens duidelijk uitspraak gedaan over de handhaving van de vasthouding van de verweerder: door te beslissen dat "[hem] in afwachting van het antwoord van het Hof van Justitie een verblijfplaats [...] dient te worden toegewezen in de woning van mevrouw K. te V. 7, Luik", beveelt die beschikking zijn voorlopige invrijheidstelling. De appelrechters hebben geoordeeld dat artikel 1050, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek van toepassing is krachtens artikel 2 van dat wetboek. Tevens kan uit artikel 30 Voorlopige Hechteniswet worden afgeleid dat tegen elke beschikking van de raadkamer die vóór de regeling van de rechtspleging uitspraak doet over de noodzaak tot handhaving van de voorlopige hechtenis, hoger beroep openstaat.

- Art. 1050, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

28 september 2022

P.22.1180.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.12](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Opeenvolgende hechtenistitels - Wettigheidstoezicht - Eindbeslissing over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving - Nieuw onderzoek in het kader van het beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen - Miskenning van het gezag van gewijsde

Wanneer het onderzoeksgerecht reeds onherroepelijk uitspraak heeft gedaan over de wettigheid van een administratieve beslissing tot vrijheidsberoving van een vreemdeling, schendt de kamer van inbeschuldigingstelling de artikelen 23 tot 26 Gerechtelijk Wetboek wanneer ze die administratieve beslissing opnieuw onderzoekt in het kader van het hoger beroep tegen de titel die deze beslissing heeft vervangen (1). (1) Zie Cass. 10 september 2014, AR P.14.1374.F, AC 2014, nr. 509.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

5 oktober 2022

P.22.1207.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.12](#)

AC nr. ...

- Vreemdeling die op onwettige wijze in het Rijk verblijft - Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

- Taalgebruik - Voortzetting van het illegaal verblijf na een weigering van verblijf - Bevel om het grondgebied te verlaten gepaard met een vasthoudingsmaatregel

Wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten een bijkomende beslissing is bij een beslissing tot weigering van verblijf, impliceert artikel 41, § 1, Taalwet Bestuurszaken dat de administratie met het oog hierop de taal gebruikt waarvan de vreemdeling zich heeft bediend in de procedure die hij heeft ingeleid om tot een verblijf in België te worden gemachtigd; die bepaling is niet van toepassing wanneer het bevel om het grondgebied te verlaten, dat gepaard gaat met een vasthoudingsmaatregel, volgt op de vaststelling dat de vreemdeling na een weigering tot verblijf volhardt in zijn onregelmatig verblijf op het grondgebied (1). (1) Cass. 30 juni 2021, AR P.21.0819.F, AC 2021, nr. 494; Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0670.F, AC 2017, nr. 429, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Art. 41, § 1 Wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij KB 18 juli 1966

28 september 2022

P.22.1186.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.13](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - Weerslag op de vermelding van de wettelijke bepalingen en op de redenen

Wanneer de correctionele rechtbank, die het beroep van de overtreder verwerpt, de administratieve geldboete bevestigt die is opgelegd in plaats van een strafrechtelijke sanctie krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; hieruit volgt dat de rechter er niet toe gehouden is elk bestanddeel van het misdrijf dat tot de administratieve geldboete heeft geleid, bewezen te verklaren, en evenmin in het vonnis de wettelijke bepalingen dient te vermelden die het feit bestraffen en de sanctie bepalen of de keuze en de zwaarte ervan met redenen dient te omkleden (1). (1) Cass. 11 april 2018, AR P.18.0114.F, AC 2018, nr. 225, met concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas.

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Sanctionerend ambtenaar - Vervolgende partij

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete werd opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank waarvoor de rechtspleging wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, waarbij de beslissing van de rechtbank niet vatbaar is voor hoger beroep; het beroep heeft tot doel een tegensprekelijk debat mogelijk te maken dat de aanwezigheid veronderstelt van de autoriteit die de betwiste administratieve sanctie heeft opgelegd; in het kader van dit beroep is de sanctionerend ambtenaar de vervolgende partij aangezien hij, namens de administratie, de vervolging door middel van administratieve geldboete uitoefent en haar standpunt verdedigt (1). (1) Zie Cass. 19 november 2014, AR P.14.0087.F, AC 2014, nr. 706 (samenvatting: "de gewestelijke sanctionerende ambtenaar is partij in de zaak voor de politierechtbank", impliciete maar zekere oplossing gelet op de conclusie van toenmalig eerste advocaat-generaal LECLERCQ); Cass. 18 januari 2012, AR P.11.1629.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 8 juni 2011, AR P.11.0305.F, AC 2011, nr. 389, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ("de gewestelijke ambtenaar die de sanctie opgelegd heeft, is partij in de zaak voor de correctionele rechtbank, waar hij het standpunt van de administratie heeft verdedigd, en is dus bevoegd om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis dat de administratieve geldboete die een overtreder is opgelegd ongedaan maakt"); Cass. 14 december 2010, AR P.10.0622.N, AC 2010, nr. 740; Cass. 11 februari 1986, AR 9697, AC 1986, nr. 376.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en

waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Toezicht met volle rechtsmacht - Begrip - Sanctionerend ambtenaar - (Geen) hoedanigheid van rechter

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; het rechtscollege dat van dat beroep moet kennisnemen, oefent een toezicht met volle rechtsmacht uit: de rechter dient na te gaan of de voor hem bestreden administratieve beslissing feitelijk en naar recht verantwoord is en of ze in overeenstemming is met alle wettelijke bepalingen en algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel, die aan de administratieve overheid zijn opgelegd (1); zelfs al is de controlebevoegdheid van de rechter op de door de bevoegde administratieve overheid opgelegde geldboete vergelijkbaar met de beoordelingsbevoegdheid van de administratie, impliceert de door de wet aan de sanctionerend ambtenaar toegekende bevoegdheid om het bedrag van de administratieve sanctie te bepalen en deze, in voorkomend geval, gepaard te doen gaan met een uitvoeringsmodaliteit, niet dat hem de hoedanigheid van rechter wordt toegekend. (1) Zie, a pari, GwH 31 mei 2011, nr. 100/2011, RDCP 2012, 72, § B.7.2.

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Administratieve geldboete - Beroep - Correctionele rechtbank - Verwerping van het beroep - Aard van de beslissing - (Geen) mogelijkheid om de opschorting van de uitspraak te verlenen - (Geen) prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Krachtens artikel 9, § 7, eerste lid, van het decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein kan de overtreder, wanneer geen strafrechtelijke sanctie maar een administratieve geldboete wordt opgelegd, beroep instellen bij de correctionele rechtbank; wanneer de correctionele rechtbank het beroep verwerpt en de administratieve geldboete bevestigt, spreekt ze geen strafrechtelijke veroordeling uit waarvoor de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan worden toegekend (1) en behoudt die geldboete haar oorspronkelijke karakter, zonder een straf te vormen in de zin van het interne recht; de wet houdt derhalve geen verschillende behandeling in van de twee categorieën van beklaagden die zich in dezelfde juridische toestand bevinden en op wie verschillende regels van toepassing zijn en wat dat betreft dient er geen vraag te worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof (2). (1) Artikel 9, § 5, tweede lid, en § 7, zesde lid, van het Decreet van het Waals Gewest van 19 maart 2009 laat de sanctionerend ambtenaar en de correctionele rechtbank waarbij het beroep tegen de beslissing aanhangig is gemaakt toe "de overtreder maatregelen tot uitstel van de uitvoering toe te staan"; het decreet kent hun echter niet de bevoegdheid toe om de opschorting van de uitspraak van de opgelegde geldboete te verlenen. (2) Zie a pari GwH 16 juni 2004, nr. 105/2004 met betrekking tot de wet betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten.

- Art. 3 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 9 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

Allerlei - Decreet Waals Gewest 19 maart 2009 - Artikel 5, §§ 3 en 4 - Voertuig - Overschrijding van de maximaal toegestane massa - Schuldbestanddeel - Reglementair misdrijf - Invloed - Bewijslast - Arbeidsovereenkomst

Het element fout van de bij artikel 5, § 3 en § 4 (1), van het decreet Waals Gewest van 19 maart 2009 (2) bepaalde misdrijven wordt afgeleid uit de niet-naleving van het wettelijke voorschrift door de beklagde, die volgt uit het stellen van de verboden materiële gedraging, zonder dat die beklagde zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen; om het misdrijf bewezen te kunnen verklaren, dienen het openbaar ministerie en de administratieve overheid bijgevolg niet aan te tonen dat de chauffeur het voertuig zelf heeft geladen of dat laatstgenoemde over de nodige middelen beschikte om de lading te controleren; de juridische gezagsverhouding, die bestaat in de verplichting voor de werknemer om te handelen volgens de bevelen en de instructies die hem worden gegeven door de werkgever, zijn lasthebbers of zijn aangestelden met het oog op de uitvoering van de overeenkomst, zoals bepaald in artikel 17, 2°, Arbeidsovereenkomstenwet, is niet van die aard dat ze de chauffeur ontslaat van zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid in zijn hoedanigheid van misdrijfpleger. (1) Opgeheven door artikel 47 van het decreet van 4 april 2019 betreffende de administratieve geldboetes inzake verkeersveiligheid, MB 13 augustus 2019, in werking getreden op 1 juni 2022. (2) Zie Cass. 21 november 2018, AR P.18.0940.F, AC 2018, nr. 655, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 17 Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

- Art. 5 Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

28 september 2022

P.22.0060.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220928.2F.5](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSREGLEMENT VAN 01-12-1975

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 8 - Artikel 8.3, tweede lid - Rijbewegingen - Begrip

De bepaling van artikel 8.3, tweede lid, Wegverkeersreglement houdt in dat de bestuurder van een voertuig de nodige aandacht moet opbrengen voor het besturen zelf van zijn voertuig en over de bewegingsvrijheid vereist voor het besturen ervan dient te beschikken; de rijbewegingen bedoeld in deze bepaling zijn de bewegingen die door de bestuurder bij het sturen moeten worden uitgevoerd (1). (1) Cass. 17 januari 1989, AR nr. 2475, AC 1988-89, nr. 292.

- Art. 8.3, tweede lid KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

18 mei 2021

P.21.0257.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210518.2N.15](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 2bis - Effectief verval van het recht tot sturen - Verzoek om het verval in het weekend uit te voeren - Antwoordplicht

Wanneer de rechter een effectief verval van het recht tot sturen oplegt, is hij gehouden te antwoorden op het verzoek van de beklaagde om het effectief verval enkel uit te voeren van vrijdag om 20 uur tot zondag om 20 uur, en vanaf 20 uur op de vooravond van een feestdag tot 20 uur op die feestdag (1). (1) Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0092.N, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 november 2022

P.22.0431.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.3](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 48 - Rijden spijs verval rijbewijs - Rijverbod dat met herstelexamens was opgelegd aan een overtreder die alleen houder is van een buitenlands rijbewijs - Toepasselijke bepalingen in 2012 - Aangifte overeenkomstig artikel 441 Wetboek van Strafvordering - Gevolg

Er is reden een veroordeling van de politierechtbank te vernietigen waarbij aan een overtreder die houder is van een buitenlands rijbewijs herstelexamens werden opgelegd op basis van oud artikel 38, §3 Wegverkeerswet en de latere veroordeling te vernietigen wegens rijden spijs verval rijbewijs met als grondslag dat rijverbod verbonden aan herstelexamens (1) (2). (1) Over deze bepaling en de aanpassing ervan in het thans geldende artikel 38, §8 Wegverkeerswet zie Wetsontwerp ter verbetering van de verkeersveiligheid, 22 december 2017, Parl. St. Kamer 2017-18, 54 2868/001, p. 25-26. (2) Art. 38, §3 Wegverkeerswet, in de versie voor de inwerkingtreding van art. 11, 4° Wet 6 maart 2018.

- Artt. 38, § 3, en 48 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 441 Wetboek van Strafvordering

3 mei 2022

P.22.0491.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.13](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 6 - Verval van het recht tot sturen

uitgesproken als straf - Bijzonder herhalingsregime - Vergissing of onvolledigheid in het vonnis dat de grondslag vormt voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet - Gezag van gewijsde

Het gezag van gewijsde waarmee een vonnis is bekleed dat moet dienen als grondslag voor de toepassing van artikel 38, § 6, Wegverkeerswet en artikel 38, § 6, Wegverkeerswet zelf, verzetten zich niet ertegen dat de rechter kan oordelen dat de vermelding van een wetsbepaling in een vonnis dat veroordeelt voor een van de in artikel 38, § 6, eerste lid, Wegverkeerswet vermelde misdrijven berust op een vergissing of onvolledig is (1). (1) In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden – zie Cass. 23 oktober 2015, AR C.15.0108.F, AC 2015, nr. 624 en Cass. 31 oktober 2012, P.12.1292.F, RW 2013-14/17, 655; A. WYLLEMAN, "Het gezag van gewijsde: uitdrukking van het rechterlijk gezag", TPR 1988, p. 33; P. CLAYES-BOUÛAERT, "Algemene beginselen van het recht, vijftien jaar rechtspraak van het Hof van Cassatie", RW 1986-87, 922. In strafzaken betekent het algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde dat wat strafrechtelijk is beslist voor waar moet worden gehouden.

- Art. 38, § 6 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 april 2022

P.22.0359.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.8

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 2bis - Effectief verval van het recht tot sturen - Verzoek om het verval in het weekend uit te voeren - Geen uitspraak - Vernietiging

De in artikel 38, § 2bis, Wegverkeerswet bepaalde mogelijkheid voor de rechter houdt slechts een spreiding van de tenuitvoerlegging van het verval in de tijd in, zonder dat die aanpassing een invloed heeft op de effectieve duur van de straf; hieruit volgt dat de vernietiging van de beslissing met betrekking tot het verzoek tot het verkrijgen van die aanpassing niet tot de vernietiging van de beslissing over het opleggen van het verval zelf leidt (1). (1) Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0092.N, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 november 2022

P.22.0431.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.3

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1, §1, eerste en tweede lid - Alcoholopname - Bestrafing - Opleggen van een alcoholslot - Motivering - Artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering

Ingeval van een veroordeling wegens overtreding van artikel 34, § 2, Wegverkeerswet en indien de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,78 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed aangeeft, beperkt volgens artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet de rechter de geldigheid van het rijbewijs van de overtreder tot alle motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot volgens de modaliteiten als bedoeld in het eerste lid, maar indien hij verkiest om deze sanctie niet op te leggen, moet hij die beslissing uitdrukkelijk motiveren; volgens artikel 37/1, § 1, eerste lid, Wegverkeerswet moet de rechter die beslist tot het opleggen van een alcoholslot dit doen voor een periode van minstens één jaar en ten hoogste drie jaar zodat daaruit volgt dat de rechter die op grond van artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet beslist tot het opleggen van een alcoholslot voor een termijn van één jaar een maatregel oplegt die niet aan zijn vrije beoordeling is overgelaten in de zin van artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering en hij aldus het opleggen van die maatregel en de minimumduur ervan niet nauwkeurig moet motiveren overeenkomstig die bepalingen.

- Artt. 34, § 2, en 37/1, § 1, eerste en tweede lid en art. 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

19 april 2022

P.22.0192.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.3](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Verkeersovertreding - Niet geïdentificeerde bestuurder - Houder van de kentekenplaat - Vermoeden van schuld - Geen tijdige toezending van het proces-verbaal van vaststelling - Verlies bijzondere bewijswaarde

Wanneer het proces-verbaal van vaststelling, waarvan geen afschrift is toegestuurd aan de verweerder, zijn bijzondere bewijskracht zoals bedoeld in artikel 62 Wegverkeerswet is verloren, kan artikel 67bis, eerste lid, van die wet niet worden toegepast en dient het openbaar ministerie het bewijs te leveren dat de beklaagde schuldig is aan de feiten van het aldus vastgestelde misdrijf (1). (1) Cass. 12 december 2017, AR P.17.0888.N, AC 2017, nr. 709.

- Artt. 62 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

2 november 2022

P.22.0943.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221102.2F.8](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 34 - Artikel 34, § 2 - Alcoholopname - Bestrafing - Opleggen van een alcoholslot - Motivering - Artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering

Ingeval van een veroordeling wegens overtreding van artikel 34, § 2, Wegverkeerswet en indien de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,78 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht meet of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 1,8 gram per liter bloed aangeeft, beperkt volgens artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet de rechter de geldigheid van het rijbewijs van de overtreder tot alle motorvoertuigen die uitgerust zijn met een alcoholslot volgens de modaliteiten als bedoeld in het eerste lid, maar indien hij verkiest om deze sanctie niet op te leggen, moet hij die beslissing uitdrukkelijk motiveren; volgens artikel 37/1, § 1, eerste lid, Wegverkeerswet moet de rechter die beslist tot het opleggen van een alcoholslot dit doen voor een periode van minstens één jaar en ten hoogste drie jaar zodat daaruit volgt dat de rechter die op grond van artikel 37/1, § 1, tweede lid, Wegverkeerswet beslist tot het opleggen van een alcoholslot voor een termijn van één jaar een maatregel oplegt die niet aan zijn vrije beoordeling is overgelaten in de zin van artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering en hij aldus het opleggen van die maatregel en de minimumduur ervan niet nauwkeurig moet motiveren overeenkomstig die bepalingen.

- Artt. 34, § 2, en 37/1, § 1, eerste en tweede lid en art. 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

19 april 2022

P.22.0192.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.3](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 35 - Dronkenschap - Bestraffing - Verval van het recht tot sturen - Motivering - Artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering

Volgens artikel 35 Wegverkeerswet wordt het besturen van een voertuig op een openbare plaats terwijl de bestuurder in staat van dronkenschap verkeert of in een soortgelijke staat met name ten gevolge van het gebruik van drugs of van geneesmiddelen onder meer gestraft met het verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig voor een duur van ten minste één maand en ten hoogste vijf jaar of levenslang; daaruit volgt dat de rechter die op grond van artikel 35 Wegverkeerswet veroordeelt tot een verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig een bijkomende straf oplegt die niet aan zijn vrije beoordeling is overgelaten in de zin van artikel 195, tweede en zevende lid, Wetboek van Strafvordering en hij aldus ook het opleggen van die bijkomende straf niet nauwkeurig moet motiveren overeenkomstig die bepalingen.

- Art. 195, tweede en zevende lid Wetboek van Strafvordering

- Art. 35 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

19 april 2022

P.22.0192.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.3](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 62 - Materiële bewijsmiddelen opgeleverd door bemande automatisch werkende toestellen - Geen tijdige toezending van het proces-verbaal van vaststelling - Verlies bijzondere bewijswaarde

Wanneer het proces-verbaal van vaststelling, waarvan geen afschrift is toegestuurd aan de verweerder, zijn bijzondere bewijskracht zoals bedoeld in artikel 62 Wegverkeerswet is verloren, kan artikel 67bis, eerste lid, van die wet niet worden toegepast en dient het openbaar ministerie het bewijs te leveren dat de beklaagde schuldig is aan de feiten van het aldus vastgestelde misdrijf (1). (1) Cass. 12 december 2017, AR P.17.0888.N, AC 2017, nr. 709.

- Artt. 62 en 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

Wetsbepalingen - Art. 38 - Rijverbod - Herstelexamens - Overtreder die alleen houder is van een buitenlands rijbewijs - Toepasselijke bepalingen in 2012 - Aangifte overeenkomstig artikel 441 Wetboek van Strafvordering - Gevolg

Er is reden een veroordeling van de politierechtbank te vernietigen waarbij aan een overtreder die houder is van een buitenlands rijbewijs herstelexamens werden opgelegd op basis van oud artikel 38, §3 Wegverkeerswet en de latere veroordeling te vernietigen wegens rijden spijs verval rijbewijs met als grondslag dat rijverbod verbonden aan herstelexamens (1) (2). (1) Over deze bepaling en de aanpassing ervan in het thans geldende artikel 38, §8 Wegverkeerswet zie Wetsontwerp ter verbetering van de verkeersveiligheid, 22 december 2017, Parl. St. Kamer 2017-18, 54 2868/001, p. 25-26. (2) Art. 38, §3 Wegverkeerswet, in de versie voor de inwerkingtreding van art. 11, 4° Wet 6 maart 2018.

- Artt. 38, § 3, 3° en 4°, en § 4, vierde lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 441 Wetboek van Strafvordering

WERKSTAKING, UITSLUITING

- *Werkstaking - Kwalificatie*

De werknemers beschikken over het stakingsrecht en dat recht kan worden beperkt (1).
(1) Zie concl. OM. in Pas. 2022, nr. 815.

- Art. 6, § 4 Het Herziene Europees Sociaal Handvest

12 december 2022

C.18.0533.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.4](#)

AC nr. ...

- *Werkstaking - Beslissing om te staken - Kwalificatie*

De beslissing om te staken kan een fout uitmaken (1). (1) Zie concl. OM. in Pas. 2022, nr. 815.

- Art. 3 Wet 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen

- Artt. 1382 en 1384, derde lid Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 6, § 4 Het Herziene Europees Sociaal Handvest

12 december 2022

C.18.0533.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221212.3F.4](#)

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Wetswijziging - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiewet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiewet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Artikel 6, tweede lid, Probatiewet - Wetswijziging - Opschorting - Bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen - Facultatief karakter - Invloed

Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiewet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiewet een facultatief karakter had en heeft.

- Art. 6 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 42, 3°, en 43bis Strafwetboek

2 mei 2023

P.21.1454.N

[ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230502.2N.10](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Nieuwe wet - Toepassing op de lopende overeenkomsten - Omvang

Wanneer de nieuwe wet bepaalt dat ze van toepassing is op de lopende overeenkomsten, is ze niet enkel van toepassing op de toestanden die na haar inwerkingtreding ontstaan, maar ook op de toekomstige gevolgen van de onder de vroegere wet ontstane toestanden die zich voordoen of voortduren onder vigeur van de nieuwe wet, voor zover die toepassing geen afbreuk doet aan reeds onherroepelijk vastgestelde rechten.

- Art. 121, § 7 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014
- Art. 1 Oud Burgerlijk Wetboek

8 december 2022

C.21.0169.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221208.1F.6](#)

AC nr. ...

WOONPLAATS

- Bescherming van de woning - Afstand van recht

Vertaling nog niet beschikbaar

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

- Bescherming van de woning - Afstand van recht - Vrijheidsberoving in een woning - Voorwaarde - Vereiste van schriftelijke en voorafgaande toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats

Het tweede lid, 1° tot 5°, van artikel 2 Huiszoekingswet voorziet in verschillende uitzonderingen op het verbod om over te gaan tot een vrijheidsbeneming in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats; zo is krachtens het tweede lid, 3°, het in het eerste lid bedoelde verbod niet van toepassing in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 46, 2°, Wetboek van Strafvordering; krachtens artikel 3 Huiszoekingswet moet het verzoek of de toestemming waarvan sprake in artikel 2, tweede lid, 3°, schriftelijk en voorafgaand aan de opsporing of huiszoeking worden gegeven; die regels zijn van toepassing wanneer een politiedienst een voor het publiek niet-toegankelijke plaats betreedt om over te gaan tot de administratieve vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft in het kader van de toepassing van de Vreemdelingenwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

- Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning - Inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning - Wettelijke grondslag

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke grondslag om de inmenging door een openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woning, die bestaat in de vrijheidsbeneming van een persoon in een woning, te verantwoorden, is vastgelegd in de Huiszoekingswet, die niet in een andere toestemming voorziet dan die welke schriftelijk is gegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Artt. 2 en 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11](#)

AC nr. ...

- Bescherming van de woning - Vrijheidsberoving in een woning

Artikel 2, eerste lid, Huizoekingswet bepaalt dat geen aanhouding ten gevolge van een bevel tot medebrenging, een bevel tot vrijheidsbeneming, een bevel tot vrijheidsbeneming bij verstek of een bevel tot onmiddellijke vrijheidsberoving in de zin van de Voorlopige Hechteniswet in een voor het publiek niet-toegankelijke plaats mag worden verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds en dat hetzelfde geldt voor een vrijheidsbeneming op het Belgische grondgebied op basis van de Wet Europees Aanhoudingsbevel of op basis van een regel van internationaal verdrags- of gewoonterecht waardoor België gebonden is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 610.

- Art. 2 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 15 en 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 oktober 2022

P.22.1200.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221005.2F.11

AC nr. ...

WRAKING

- Wraking van een jeugdrechter - Ogenblik waarop de wraking moet worden voorgedragen - Kennis van de grond tot wraking - Beroep op advocaat met de vereiste anciënniteit

Uit de geest van artikel 833 Gerechtelijk Wetboek, de wettelijk omschreven termijnen voor de wrakingsprocedure, de principiële schorsing van alle vonnissen en verrichtingen die deze procedure overeenkomstig artikel 837 Gerechtelijk Wetboek met zich meebrengt en het gegeven dat een kabinetszitting van een jeugdrechter over een problematische opvoedingssituatie van een minderjarige in de regel dringend is, volgt dat de wraking van een jeugdrechter voorafgaand aan een dergelijke rechtszitting moet worden voorgedragen van zodra de grond ervan is gekend door de partij die zich erop beroept en die regel heeft een algemene draagwijdte en is ook van toepassing indien het wrakingsverzoek is gesteund op de overtuiging dat de jeugdrechter niet meer over de vereiste waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid beschikt; een wrakingsgrond is door een partij gekend wanneer deze partij over die grond voldoende zekerheid heeft om zich ter zake een overtuiging te kunnen vormen en om een feitelijk en juridisch onderbouwd en ontvankelijk verzoekschrift tot wraking te kunnen indienen en het beroep dat daarvoor eventueel moet worden gedaan op een advocaat die beschikt over de in artikel 835 Gerechtelijk Wetboek vereiste anciënniteit kan een impact hebben op de termijn vereist voor het indienen van dat verzoek, maar mag geen onredelijke vertraging tot gevolg hebben (1). (1) Zie Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0565.N, AC 2021, nr. 398; Cass. 15 januari 2019, AR P.18.1214.N, AC 2019, nr. 25; Cass. 14 juni 2016, AR P.16.0586.N, AC 2016, nr. 402.

26 april 2022

P.22.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.3](#)

AC nr. ...

- Aanbrengen van gegevens over het gerechtelijk verleden van de beschuldigde - Onderscheid tussen veroordelingen en politionele inlichtingen - Verduidelijking van dit onderscheid door de voorzitter van het hof van assisen - Vermoeden van onschuld - Wettige verdenking - Beoordeling - Hof van assisen - Moraliteitsonderzoek - Getuigenis van een gerechtsdeskundige en politieambtenaar

Het vermoeden van onschuld verzet zich niet ertegen dat tijdens de behandeling voor het hof van assisen door getuigen-deskundigen, getuigen of raadslieden van partijen melding wordt gemaakt van op een beschuldigde betrekking hebbende feitelijkheden, die als een misdrijf kunnen worden omschreven maar die geen aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling, voor zover daarmee niet wordt aangegeven dat deze beschuldigde zich aan die feiten heeft schuldig gemaakt; uit het enkele feit dat bij het verhoor van de gerechtsdeskundigen is verwezen naar het omvangrijk verleden van de verzoeker en dat de over het moraliteitsonderzoek getuigende politie-inspecteur in de geschreven presentatie onder een rubriek Gerechtelijk verleden melding heeft gemaakt van politionele interventies betreffende de verzoeker, volgt niet dat daardoor wordt aangenomen dat deze beschuldigde zich aan de vermelde strafbare feiten heeft schuldig gemaakt en het vermoeden van onschuld is miskend (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

- Hof van assisen - Preliminaire zitting - Beslissing om bepaalde getuigen niet te horen - Onpartijdigheid van de voorzitter van het hof van assisen - Wrakingsgrond aangevoerd tijdens de behandeling van de zaak ten gronde - Gevolg

Uit artikel 833 Gerechtelijk Wetboek vloeit voort dat in zoverre als wrakingsgrond de in het arrest van de preliminaire zitting vervatte weigeringsbeslissing om getuigen niet te horen wordt aangevoerd, het wrakingsverzoek ingediend na meerdere rechtszittingen van het hof van assisen laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk is (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 833 Gerechtelijk Wetboek

3 mei 2022

P.22.0579.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.19](#)

AC nr. ...

- Wraking van een jeugdrechter - Kennis van de grond tot wraking - Onaantastbare beoordeling - Toezicht door het Hof

De rechter die uitspraak doet over het wrakingsverzoek oordeelt onaantastbaar of de partij die het wrakingsverzoek heeft ingediend, dit heeft gedaan van zodra de wrakingsgrond haar was gekend en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Zie Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0565.N, AC 2021, nr. 398; Cass. 15 januari 2019, AR P.18.1214.N, AC 2019, nr. 25; Cass. 14 juni 2016, AR P.16.0586.N, AC 2016, nr. 402.

26 april 2022

P.22.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220426.2N.3](#)

AC nr. ...